

311202

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 1-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, శాంత్రచూడు నక్షత్రము, యోగి ౧౩

No. 129

సంచిక ౧౨౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాస్ట్ గాస్ట్ వారము వేడుకలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోహముగలుగదు

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పు, మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
వార్షపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెలకుల ధరించును వాస్తవ చూపుమాపును
దగ్గును శర్మించును దరికను తొలగించును

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటనైన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కావోగ్యము గలిగించును నొప్పులు శర్మించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; దజన్ 1-కి రు 3-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టిపీఠి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్ట్ బొంబాయి.

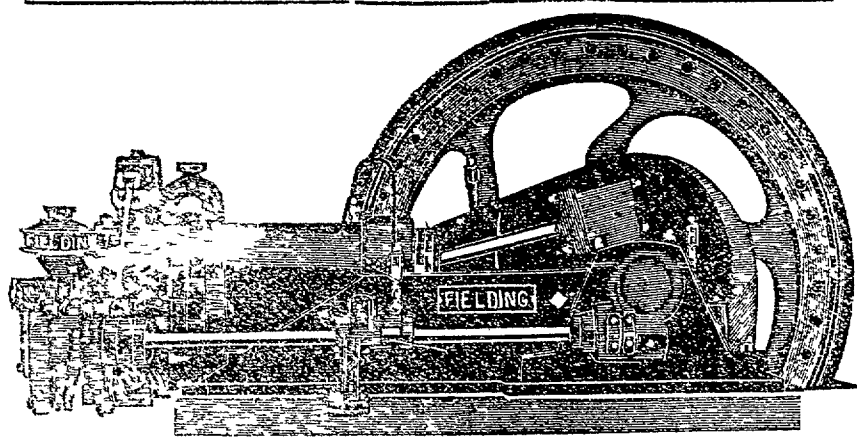
వేరుశనగకాయ, రైసు, ఆయిలు వగైరా మిల్లులు కట్టుకొనదలచుకున్న వారికి మంచి తరుణము.

ఈ ఆగస్టునెల 1-వ తేది నుంచి ధరలు తిరిగి తగ్గించబడినవి.

“ఫీల్డింగు”

ప్రసిద్ధికెక్కిన క్విక్కు స్టార్డింగు శెమిడి శల్ క్రాడు ఆయిలు యింజనులు
రెండే నిమిషములలో స్టార్డు కాగలవు.

ఈ యింజను స్టార్డు
చేయుటకు వేపరైజరు
కాల్చవలసిన అవసర
ము లేదు.

వేపరైజరు తరుచుగా
క్లిన్ చేయవలసిన
అవసరము లేదు.

ఈ యింజనులున్న వీటి సామానులున్న చాలాబలము గలవియై ప్రంబుటనున్న, యంత్రసామగ్రి యెక్కువగాను, చిక్కుగాను
లేకుండ సులభముగాను తక్కువగాను యుండుటవల్లను, యేమిమైన తొందరలులేక బహుసౌభముగాను, చక్కగాను పనిచేయుటలో
చాల ప్రసిద్ధిచెంది వున్నవి క్రాడు ఆయిలుఖర్చు బహుతక్కువ యెటువంటి మడ్డి క్రాడు ఆయిలు అయినను ప్రయోగించవచ్చును
సోల్ యేజంట్లు — డి. యచ్. శాస్త్రి అండ్ కో., యింజనీర్స్, 12, తంబుశెట్టిపీఠి, మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసు — కొత్త ఆగ్రహారం, విజయనగరం.

ఇవిగాక మావద్ద పైని వ్రాసిన మిల్లులకు కావసిన యావత్తు సామానులున్న, యెంపైరు రైసు హల్లర్లున్న, బెల్లింగు, పులీలు,
పాప్టింగు, పంపులు వగైరా సామానులున్న యెప్పుడున్న స్టాక్లో నుంచబడుచు

“ఫీల్డింగు” గ్యాసు యింజనులు, “లాంజి” స్టీము యింజనులు సరసమైన వెలలకు స్లయిచేయబడును

బాహుళ్య సత్కారమున నూలువడకుట

పదునొకండు రోజులలో గలిగిన అభివృద్ధి

“నేనిదివరకు మీకొకలేఖను వ్రాసియుంటిని 11 రోజులలో నూలువడకుటలో నాకుకలిగిన అభివృద్ధిని తెలియబరచితిని మేము ప్రతిదినమున పాఠశాలపడి నూలువడకుచున్నాము వర్షాకాలములో యిచట సంతయును జలమయమగును గాన యిదివరకు అనగా వెనుకటి నాలుగేండ్లలోను పని పూర్తిగా నిలచిపోవుచుండెను గాని మీరు కడపటిసారి వచ్చిపోయిన పిమ్మట వర్షములు కురియుచున్నను మేము పనిచేయుచునే యున్నాము

మీరు వచ్చినదికి 1, 2 నేర్లుమాత్రమే యిచట తయారగుచుండెను ఇప్పుడు నెలకు 4 వీళ్లు తయారుచున్నది జాతీయ పాఠశాల విద్యార్థులు చాల శ్రద్ధగా పని చేయుచున్నారు 16 ఏండ్ల బాలురు ఒక గంటలో 18 నంబరునూలు 780 గజములు వడకెను నూలునాణ్యముగూడ చాల బాగుగానున్నది

రాట్టముల ఆనాడు మీరు ఆశ్రమావరగాలా చూచినవే కదుళ్లను మాప్రము మార్చితిమి ఇంకను అభివృద్ధి కలుగగలగు మీసానుభూతిని ఆశీర్వాదమును కోరెదను” అని బిరువాసిరి

ఈ ఆశ్రమమును గూర్చి నేనిదివరకొకసారి యీపత్రికలో వ్రాసితిని ఆశ్రమాధికారులకు రాట్టనునందు నమ్మకము తగ్గకుండ నుండినచో మంచి అభివృద్ధి కలుగుట కెట్టిసంశయము నులేదు (మో క గాంధీ ఎంగయిండియా ఆగస్టు 27)

* * *

కాంగ్రెసు నూలు

కండవరం (కంచి) విలేఖరి లేఖ

“మీరు రాజకీయములో ఖద్దరును మాడ ప్రవేశపెట్టితిరి జన సామాన్యమునకు దానియందు చాల శ్రద్ధ కలిగినది 1925 ఏప్రిలు నెలఖరవురకు నూలుచందా క్రింద 18000 గజముల నూలు పంపబడెన కాని ఆనూలు యేమైనదియు తెలియకుండనున్నది మండలసంఘమును రాష్ట్రీయసంఘమును గూడ దానినిగూర్చి యేమియును ప్రకటించుటలేదు మేమీ నూలును మీకేపంపించ గోరుచున్నాము అట్లంపంపించవచ్చునా? అని కంచినండి యొకరు వ్రాసిరి

“కలకత్తా నగరమున ఒక బజారు మండలసంఘమునకు నేను ప్రతి నెలయును నూలు పంపుచున్నాను అది యేమగుచున్నదని అడుగగా ఎలకూ తినివేయుచున్నవని సంఘమువారు జవాబు చెప్పుచున్నారు మీరు విచారించ గోరెదను” అని అట్ల నుండి యింకొక విలేఖరి వ్రాసెను

ఇట్టి లేఖలు నాకు చాలవచ్చినవి- మాదిరికి యీరెంటిని మాత్రమే ప్రకటించితిని చందాగా పంపబడెను నూలును పుచ్చుకొనుటకు నాకెట్టి అధికారమున లేదు విరాళముగా నూలును పంపుకొనిన నేను పుచ్చుకొందును చందా నూలును కాంగ్రెసు సంఘములకే పంపవలెను ఇట్టిలోపమును తొలగించుటకు దేశీయ ఖద్దరు సంఘము నేర్పఱుప గోరుచున్నాను భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు నూలు చందాను తీరస్కరించ విచో నూలు చందాను నిర్దురు సంఘమువారు వనూలుచేసెదరు భారత కాంగ్రెసు సభిజరిగినపుడేదోయో యేర్పాటు జరుగును ఈలోగా కాంగ్రెసు సంఘము లివిషయములను గమనింప గోరెదను

(మో క గాంధీ, ఎంగయిండియా, ఆగస్టు 27)

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

ఇది స్వాతంత్ర్యతత్వమును బోధించు అపూర్వగ్రంథము

ఆంగ్లమున విరివిడేశభక్తుడగ తెరెన్నుమెక్కినీగారు రచించిరి

గుంటూరుజిల్లా బ్రాహ్మణకోడూరు జాతీయ పాఠశాలలోపాఠ్యములను ఓగేటి వెంకటసుబ్బయ్యగారిచే ఆంధ్రీకృతము

భావగర్భితము వైవిధ్యమధురము ప్రతి ఆంగ్లమును చదివితీరవలెను కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రితము త్వరపడుదు వెల రు 1-0-0

మొత్తముగాకొనువారికి కమీషను యివ్వబడును ఎలయువారు గ్రంథకర్తకు గాని లేక గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శికిగాని వ్రాయవలయును

ఖద్దరు పని చేయు దేశా రాధకుల పట్టి

అన్ని ముఖ్య స్థానములనుండియు లెక్కలు వచ్చెను

స్థానము	పూర్తిపనిచేయు వివరము	చీరము	చీరము	చీరము	చీరము	చీరము	చీరము
1 ద్రవిడరాష్ట్రము ఖద్దరుబోర్డు	22	1	22	80	15	82-4-4	710
2 భారత ఖద్దరుబోర్డు	24	8	22	150	10	64-8-0	1504
3 ఖాదీప్రతిష్ఠాను	88	18	84	100	10	26-0-0	2345
4 బెంగాలు-వంగరాష్ట్రము	82	5	82	100	15	48-12-0	1402
5 గుజరాతు ఖాదీమండలి	15	1	15	150	20	50-0-0	750
6 పంజాబు ఖద్దరుబోర్డు (మధ్యరాష్ట్రములు హిందీ) ఖద్దరుబోర్డు	6	4	6	40	10	18-0-0	107

ఈ లెక్కలను చదివిన సంగతి బోధపడుచుగాన వేరుగా వ్రాయవలసరము లేదు (మో క గాంధీ, ఎంగయిండియా ఆగస్టు 27)

ఖాదీ ప్రతిష్ఠాను

ఖద్దరు ప్రదర్శనము - ప్రచారము

(1)

అచార్య ప్రహ్లాదచరణ్ రాయగారి స్వస్థలమున రాధలి అను గ్రామములో ప్రతిష్ఠానువారు ఒకసంస్థ నేర్పరచిరి గ్రామస్థులను యెవరిబట్టలకు వారు స్వయముగ నూలువడకునట్లు జేయుటయే యీసంస్థయొక్క ముఖ్యోద్దేశము మనము స్వయముగా నూలుతీసి నేయించుకొనుటయే ముఖ్యోద్దేశము భరవరల నంతగా పాటించరాదు ఒక కుటుంబమువారు స్వయముగ నూలువడక నేయించుకొన్నను ధర మిల్లుబట్టకన్న అధికమునను 4 గజములబట్టకు 3 కేరల నూలును 3 కేరల నూలుకు ప్రతి ఖరీదు 15 అచాలను నేతకూలి 1 రూ అనగా వడకుటకు కూలిలేకుండగనే రూ 1-15-0 బట్టఖరీదు 4 గజముల మిల్లుబట్ట రూ 1-8-0 అనును ఖరీదుపెచ్చుటకు కారణమేమి నేతకూలియే నేతకూలికి మిల్లునూలుపనికన్న చేతిమూల పని రెట్టింపుగ నుండును అందుచేత అవద్ద 4 అచాలు పుచ్చుకొనును కాని యీయబ్బంది క్రమేణ తొలగిపోవును నూలుతీసిన కొలది సన్నమును ప్రతి తక్కువయగును సన్ననినూలునకు కూలి తక్కువగ నుండును కాని యిది త్వరలో సాధ్యముకాదు చాల ప్రచారము చేయవలసియున్నది స్వయముగా వడకుటయందలి లాభముల తెలియబరచుటకై ప్రతిష్ఠానువారు చాల ప్రచారము జేయుచున్నారు కొన్నిచోట్ల స్వంతమూల నేయించుకొను వారికి సగముకూలికే నేయించుచున్నారు

అనుదినము ఉత్పత్తి

ప్రతిష్ఠానువారు త్వరలో మంచి అభివృద్ధిని తేగలిగిరి కొద్దికాలములోనే 8 సంస్థలు స్థాపించిరి ఈసంస్థలలో అనుదినము రూ 1000 విలువగల బట్ట తయారగుచున్నది గత నాలుగు నెలలో ఖద్దరు యీ దిగువరీతిగా విక్రయించబడినది ఏప్రిలు-రూ 18, 225 మే-18, 016 జూను-రూ 18, 422 జూలై-రూ 17, 191

మీరాపూరు పార్కులో ఖద్దరు ప్రదర్శనము పూజా ఉత్సవములకు పూర్వము మీరాపూరు పార్కులో కుద్ధ ఖద్దరు ప్రదర్శనమును ప్రతిష్ఠానువారు ఏర్పరచుచున్నారు సెప్టెంబరు 6 వ తేదీనుండి 22 వ తేదీ వరకుండును టిక్కెట్లు లేవు ప్రతిరోజు సాయంకాలము మాజికులంతర ఉపన్యాసములు, రాట్టములు, వకుటల ప్రదర్శనంపబడెను

కుటుంబములలో ఖద్దరు

ఒక్క కుటుంబమునందు ఒక్కడే ఖద్దరుయందు భక్తి కల్గి ధరించుచుండును ఇతరులందరు వ్యతిరేకు లనుకొందును అతని యవధి యెట్లుండును బంధువులయినవారు, స్నేహితులు, తనకు తక్కువగా జూతురు అతను వారియెడల కోపము బూని దండించి తన వంకకు మరల్చుకొన జూచుట వెలతనముగను అట్లు జేసినచో వారు వినరు సరిగదా మనస్ఫూర్తి కలిగి కుటుంబకాలికి భంగము వచ్చును వారినందరిని యొక్కవ దయతో జూచి ప్రేమచేతనే సాధించవలెను అట్లు జేసినవారు శ్రద్ధగ చేప్పిన బెల్లయు నమ్ముటయేగాక, ఖద్దరునందు స్థిరముగ ప్రేమగలరా రగుదురు

ఖద్దరు ఆచారముల దిద్దుట

పిథులలో తిరిగి ఖద్దరు విక్రయించినచో చాలమందికి దీనిపై మనసు కలిగింపవచ్చును గౌరవనీయులు గొందరు కద్దరు ధరించి పదిమందిలో తిరుగుచుండినచో ప్రజలందరికి కడే ఆచారముగ ననుసరింతురు జనలలో ఘామనులు తెచ్చిపెట్టువారు పీతేగనుక ముందు పీరు ధరింపవలెను సామాన్య ప్రజలు అలవాటు, ఆచారమును బట్టి బోయెదరు ఇతరుల జూచి అనుకరింతురేగాని, హేతువాదమంత జెప్పినను అర్థము చేసికొనలేరు స్త్రీలు కొన్నిసగలు అత్యవసరములుగా గణించు భర్తలముఠా ములైన సరకుజేయుక నగలు కొందురు ఉంగరములు చేరివా

చీలు ధరించుట యిప్పు డాచారమైనది ఎంతపేదవాడైనను తన పేదరికమును ఆవాచిమెరపు వెనుక దాచియుంచుటకు ప్రయత్నించును కావున యిట్టి ఘామను అభిలాషను సవాల్గ్రము నకు దేశహితైకముగ మరల్చవలెను కద్దరు మనలను పేదవారలకు దగ్గరగ చేర్చును తిండిలేక అవస్థపడుచున్నవారికి కూలి కలిగించి మృత్యువును దూరము తొలగించును అట్టి ఖద్దరును ఘామనులోనికి దిగివలెను మనపేద గ్రామస్థులచే నొసంగబడు సుప్రసిద్ధ కద్దరును ధరించుటకన్న పేరు ఘామను, సదాచారము యేమిటయ కావున కద్దరును ఘామనులకు రాజగ అంగీకరించెదము గాక గొప్పవారు బీద వారుగూడ దానికి లొంగియుండుదురు విద్యార్థులు కార్మికులు గూడ దానికణిమాగి యుండురు కద్దరురాజ్యము చక్రవర్తుల నుండి లిచ్చగాండ్రవరకు వ్యాపించుగాక

పూజావస్త్రములు పవిత్రముగు ఖద్దరు

నెలరోజులలో వంగదేశమునందు పూజా ఉత్సవములు (దసరా) జరుగనున్నవి గాంధీ మహాత్ముడు శ్రీ జగన్నాథము బోయినపుడు, అచ్చట అర్చకులకు పంచాలకు హితోపదేశము జేసినప్పుడు వంగీయులు జ్ఞప్తియుంచుకొనవలెనగాక జగన్నాథ విగ్రహములు విదేశవస్త్రములతో నలంకరింపబడి యుంట్ల గాంచుసరికి మహాత్ముడు దుఃఖము పట్టజాలకబోయెను విదేశవస్త్రములకు మనము బానిసలమై దేవుళ్లనుగూడా “పరదేశీయులను” జేయుచున్నామని ఆయన విలపించెను మన మెంత హీనస్థితిలో బడితిమో గుర్తింపవలసియున్నది దైవకృప బడయవలెనన్న దైవ విగ్రహములపై విదేశవస్త్రములను తొంగించి కాంతి ప్రేమ పవిత్రతకు చిహ్ని మగు ఖద్దరును కట్టింపవలెనని వేడుకొనెను పంచాల మనస్సునకు నాటెను వెంటనే జగనాల ధవిగ్రహముపై విదేశవస్త్రములను తీసివైచి మహాత్మునివద్దనున్న కద్దరుపుచ్చుకొని కట్టించిరి

అప్పుడు గాంధీగారున్నమాటలనే యిప్పుడు వంగీయులు జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను పూజాఉత్సవము సంవర్షమున వంగదేశములో విగ్రహారాధన జేయని గ్రామముండదు ఆత్మగౌరవమును నడి, స్వయంసహాయకత్తిని పంటగలిపి రాసురాను బానిసలుగాజేయు విదేశవస్త్రముల మనము ధరించుటయే సిగ్గునీగ్గు, పాపకార్యము ఆ బట్టలను దైవవిగ్రహములకుగూడ కట్టించుట అదమపాతకముగను

ఇతరుల గొలిచి తన అవసరముల తీర్చుకొను మానవుడు గర్వితుడగును అట్టివాడు ఆత్మస్థయిర్వయు పెంపొందించుకొని తనమనస్సును శుభిత్రపరమకొననిది దైవసామ్రాజ్యమును చేరజాలడు దైవప్రార్థనము పవిత్రమగు కద్దరువస్త్రములతోనే సలుపవలెను

గురు సహాయము లేక యే హిందీ నేర్చుకొనుడు

ఇంట్లో కూర్చుని హిందీ నేర్చుకొనుటకై ఈక్రిందిచిరు నామాకు వ్రాసి కావలసిన పుస్తకములు తెప్పించుకొనుడు కేటలాగు ఉచితముగా పంపబడును

హిందీ స్వబోధిని

పం|| హృషీకేశశర్మగారిచే వ్రాయబడినది హిందీక పహలీ పుస్తకం 0-2-0 హిందీక దానసీపుస్త 0-4-0 ,, తీసరి ,, 0-6-0 ,, చౌది ,, 0-8-0 హిందీ పాఠమాలా ,, 0-2-0 హిందీ అనువాదమాలా 0-6-0 ఇందు తెలుగు హిందీపాఠములు అనువాదము చేయుట కనుకూలమునవి కలవు

హిందీ తెలుగునిఘంటువు రు 2 తెలుగు హిందీనిఘంటువు రు 1 ఈ రెండు నిఘంటువులు శ్రీ ఇంద్రాల్ శివస్వామిగారిచే రచింపబడినవి (2805)

హిందీ ప్రచారకార్యాలయం, తిరువల్లిక్కేడి, మదరాసు.

త మా షా లు (ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకం)

ధ ర్మం

బాలుడు — అయ్యో, నేను మానాన్న అమ్మ ఉన్న చోటికి పోవాలే చేతిలో బమ్మడియినా లేదు ఒక పాపలా యిస్తే పుణ్యముంది

పెద్దవనిషి — ఇదిగో, తీసుకో పాపం, మీ తల్లిదండ్రులు ఎక్కడికి పోయినారు?

బాలుడు — నీనమాను

పెండ్లి

ఉపాధ్యాయుడు — నిన్నటిదినము ఎందుకు రాలేదు?

విద్యార్థి — మా అన్నయ్య పెండ్లికి వెళ్లినాండి

ఉపాధ్యాయుడు — ఎవరని పెండ్లిచేసుకున్నాడు?

విద్యార్థి — ఆడపిల్లను

ఉపాధ్యాయుడు — ఓరివెదవా, మగపిల్లవాడిని ఎవరయినా పెండ్లి చేసుకుంటారా?

విద్యార్థి — చేసుకున్నారండి

ఉపాధ్యాయుడు — ఎవరు?

విద్యార్థి — మా అక్కయ్య

సర్కసు

సర్కసుకు తండ్రి తనకొడుకును తీసుకొనిపోయెను

తండ్రి — సర్కసులో సుత్తాలు, కుక్కలు మొదలయిన జంతువులన్నీ చెప్పినమాట యిట్లా వింటుంటే, పిల్లవాండ్లు ఇంకా బాగావినవద్దా?

కొడుకు — నిజమేగాని నన్ను వాటివలె తయారుజేయలేదుగా?

దాత

తండ్రి — నీవు పెద్దవాడవయితే, ఏమవుతావు?

కొడుకు — దాత

తండ్రి — ఎందుకు?

కొడుకు — వాండ్లనంద చాలి డబ్బుంటుందంటారే

ఫోటో

ఒకడు — ఈ ఫోటోగ్రాఫ్ చూస్తే నేను ముసలివాడి ననుకుంటారు నాకిది ఆక్కరలేదు

ఫోటోగ్రాఫరు — అందుకేనే ఉంది సో, ను పది సంవత్సరాలయిన తరువాత యీ ఫోటోగ్రాఫ్ మీమాదిరిగనే వుంటుంది మళ్ళీ ఫోటో తీయించుకోకుండా, సరిపోతుంది

నాటకం

నాటకం ఎంతసేపటికీరక్తి కట్టలేదు నాయకానాయక లిద్దరును తమవాత్రులను తిన్నగా నిర్వహింపలేకపోయిరి తుదకు సభ్యులలో కలవరము పొచ్చెను ఇంతలో ఇరువురికీ, వివాహమయ్యెను ముద్దు బెట్టుకొనే సమయంలో, పురుషవేషధారి మీసం, స్త్రీ వేషధారి కతుక్కినెను సభ్యులు చప్పట్లుకొట్టిరి అందరూ నవ్వుతూ ఇండ్లకుపోయిరి

ప్రేమ

దేవుడి ఉత్సవంలో భార్య భర్త కొరకు వెతుకుతుండెను చాలా సేపటికిగాని భర్త కనిపించలేదు భర్తలావాటివాడు నడవలేక ఒక మూల గూర్చుండెను

భార్య — మీరు దారితప్పి పోయినారు నాకెంతో దిగులయింది మీకోసం, గడ్డివామిలో మూడికోసం వెతికినట్లుగా, వెతకబలి వచ్చింది

దొంగ

ఒకరు — మీయింట్లో దొంగలు పడ్డారే మరియొకడు — నిజమే

ఒకడు — వారికి ఏంచిక్కింది?

మరియొకడు — అభ్యాసం మాత్రమే

కథ

మొదటి బాటసారి — మాదేశంలో చలి ఎక్కువ, మంచుకురుస్తే, కత్తిపెట్టికోసినా, తెగదు

రెండో బాటసారి — అయితే మనుష్యులు ఎట్లా నడుస్తారు?

మొదటి బాటసారి — ఒకడు రంగ్రం లోలుస్తాడు మిగిలినవారిట్లు దానిలోనుంచి దూరిపోతారు

సంపాదకుడు

ఒకడు — సత్రికాసంపాదకు లొకరు ఏదైతేలరూపాయిలు సంపాదించి చనిపోయినాడని విన్నాను

ఇంకొకడు — ఏవిధంగా?

ఒకడు — అతని పరిశ్రమ తెలివితేటలు, పట్టుదల యందుకు కారణాలు ఇంతే కాకుండా, అతడి వీరితండ్రి నలభైతోమ్మిదివేల తొంభైతోమ్మిది రూపాయిలు విల్లుద్వారా ముట్టజేప్పాడు

విచారం

ఎల్లయ్య — ఎందుకంటే విచారంగా వున్నావు?

పుల్లయ్య — ఫ్యాన్సీలో పెద్దదూలం ఒకటి విరిగి మీదపడి, ఒకడు చనిపోయాడని

ఎల్లయ్య — చనిపోయిన వాడు నీరు బంధువా?

పుల్లయ్య — కాదు అతనిపక్క సున్నవాడు నాబంధువు అతనిమీద దూలం పడకుండా తప్పించుకొని పోయాడని గదా అని విచారిస్తున్నాను

కారణం

మేజిస్ట్రేట్లు — నీవు ఎందుకు కిటికీని తెరిచావు?

ముద్దయ్య — నాకు ఆరోగ్యమంటే యిష్టమండి ఆయింట్లోవాండ్లకు చల్లగాలి లేకపోతే నష్టమని అనుకుని, తలుపు తెరుస్తుంటే, పోలీసువాండ్లు పట్టుకున్నారండి

మోసం

ఫిర్యాది — యజమానికొడుకు నని చెప్పి, ఇల్లంతా వరమృతులు చేయించి నావద్ద ముద్దయ్య మూడునెలల ఆదైతీనకుని పోయినాడు నాకు మొదట అనమానం కలగలేదు

స్వామిభిషి — పిచ్చివాడా, యజమానయితే అంత మరమ్మతు చెయిస్తాడా?

బిల్లు

హోటలు యజమాని — మీ బిల్లు పెరిగిపోతున్నది బిల్లి పొయ్యేటప్పుడు, సొమ్ము ౩౨౪౩ పుచ్చుకోవడం మా ఆచారము

రావయ్య — మీరు భయపడవద్దు నేను ఇప్పుడప్పుడే వెళ్లడమేలే లేదు

సంగీతం

పాటకుడు — అయ్యో రమవంటి ధనికులు సంగీతాన్ని ఆదరించకపోవడం, ఏమీ బాగాలేదు

ధనికుడు — ఆదరిస్తే ఇంతడబ్బు నావద్ద ఎట్లా మిలేదో?

బుక్కుపోసు

గ్రామస్థుడు — అయ్యో, ఈ గులు మా పిల్లవాడికి బుక్కుపోస్తాలో పంపిస్తారా అండి?

పోస్టుమేష్టరు — గులను బుక్కుపోస్తాలో పంపడానికి వీలులేదు

గ్రామస్థుడు — చెందువై పులా తెరిచివుంటే పంపించవచ్చునని చెప్పినారే?

పాఠం

ఉపాధ్యాయుడు — ఇదిగో, రబ్బరుచక్రం దీనిలో ఏ ముందో చెప్పగలరా?

ఒకవిద్యార్థి — రబ్బరండి

ఉపాధ్యాయుడు — కాదు మళ్ళీ ఆలోచించు

మరియొకవిద్యార్థి — నాకు తెలిసిందండి

ఉపాధ్యాయుడు — ఏమిటది?

విద్యార్థి — గాలి

ఉపాధ్యాయుడు — ఎట్లా తెలిసింది?

విద్యార్థి — కత్తిపెట్టి పొడిచానండి

పరిపూర్ణత

మేజిస్ట్రేట్లు — ఇదివరకు పడిసార్లు దొంగతనం నేరం క్రింద నిన్ను శిక్షించారు

ముద్దయ్య — నిజమేనండి కాని, మనుష్యుడు పరిపూర్ణుడు కాదుగదా!

ఈదడం

పాపయ్య — నదిలో స్నానంచేసినాను, సామానుభద్రం

కామయ్య — బాగ్రతగా స్నానంచెయ్యి రానూపోనూ టికెట్లుగూడా కొన్నాను

మందం

మందంతో అర్థంచెప్పడానికీ, ఉపాధ్యాయుడు మెల్లగా నడిచిమాపించెను

ఉపాధ్యాయుడు — మందంతో అర్థమేమిటో తెలిసిందా?

విద్యార్థి — కుంటికాలిలో నడవడం అండి

నిద్ర

యజమాని — పగలు నిద్రపోతుంటే, పని ఎట్లావుతుంది?

గుమాస్తా — కుమించండి మా అబ్బాయి రాత్రి ఏడున్నంటే, నిద్రబట్టలేదండి

యజమాని — మీ అబ్బాయిని ఇక్కడను హడా తీసుకొని రాకపోయినారా?

సలహా

ఒకడు — మీనాకరు కుంచించాడేనా అండి?

రెండోవాడు — మంచివాడే అయినా పరీక్షచేయండి ఒక నవగను గదిలో బెట్టిసాండి సంగతి తెలుస్తుంది

ఒకడు — మీరు చెప్పింది బాగానేఉంది నవగను బదులు ఇయ్యండి

గుడివాడ శ్రీ కృష్ణవిలాసనభవారు

బందరు బుట్టయ్య పెటహోలులో 2-9-25 బుధవారం

రామదాసు నాటకమును

ప్రదర్శించెదరు

ముఖ్యపాత్రలు — కవీరు పర్యవేక్షణ రామచంద్రా రెడ్డి గారు, రామదాసు కవీలగా యి రామనాథశాస్త్రిగారు, * మలపుప్రకారి సంతకరావుగారు

క్రాన్ ధియేటరులో

29-8-25 శనివారం నుండి 4-9-25 శుక్రవారము వరకు ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు 6 గం-15 ని, రాత్రి 9 గం-30 ని శని, ఆదివారములందు ప్రత్యేకమాటని 3 గ 15 ని గలదు

మాచటకు ఆశ్చర్యముగా నుండును-మిక్కిలి విశోదకరమైన ప్రదర్శనము

మదన్ ధియేటర్సు లిమిటెడ్

ధృవచరిత్రను

ప్రథమ గొప్ప టెరియంటల్ పిల్మును ప్రదర్శించెదరు 8 క్లియరల 10,000 అడుగుల పొడవునది

బాలలప్రదేశ "ధృవని" భక్తిసంబంధమైన చరిత్ర మిక్కిలి అద్భుతముగాను, హృదయరంజకముగాను ప్రదర్శించబడును

వెల్లింగ్టన్ సినిమా 953

29-8-25 శనివారమునుండి, 31-8-25 లేది సోమవారమువరకు 3 దినములు మాత్రమే

యూనివర్సల్ జ్యూయల్ డ్రామా

లార్ నడో

బయంకరమైనట్టియు, ఆశ్చర్యకరమైనట్టి కథ లిక్ కెక్, తె కార్టర్, హాన్ పీటర్స్ మొదలగువారి సాహసకార్యములు చూడతగినవి.

స్ట్రీల్స్ నెల్ వెటి 2263

ఇది 1862 సం|| రము నందు కనిపెట్టబడి, యింకను దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది ప్రపంచమునందు ఏదియు దీనిని మించుటకు వీలులేదు యిప్పుడే గవర్నమెంటు కంట్రాక్టరు గారైన రామన్ మిశన్ గారి వద్దనుండి ఒక యోగ్యతాప్రతిక వచ్చినది "నా గడ్డనునందు గడ్డియుండి, తినివేయుచుండెను తక్షణమే మీ జైషధమును వాడితిని గడ్డి పోయినది మొండి గాయుండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రులు మొలచుచున్నవి"

బుడ్డి 1-కి ధర రు 1-0-0

టోకు ధరలకు ఈదీగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు

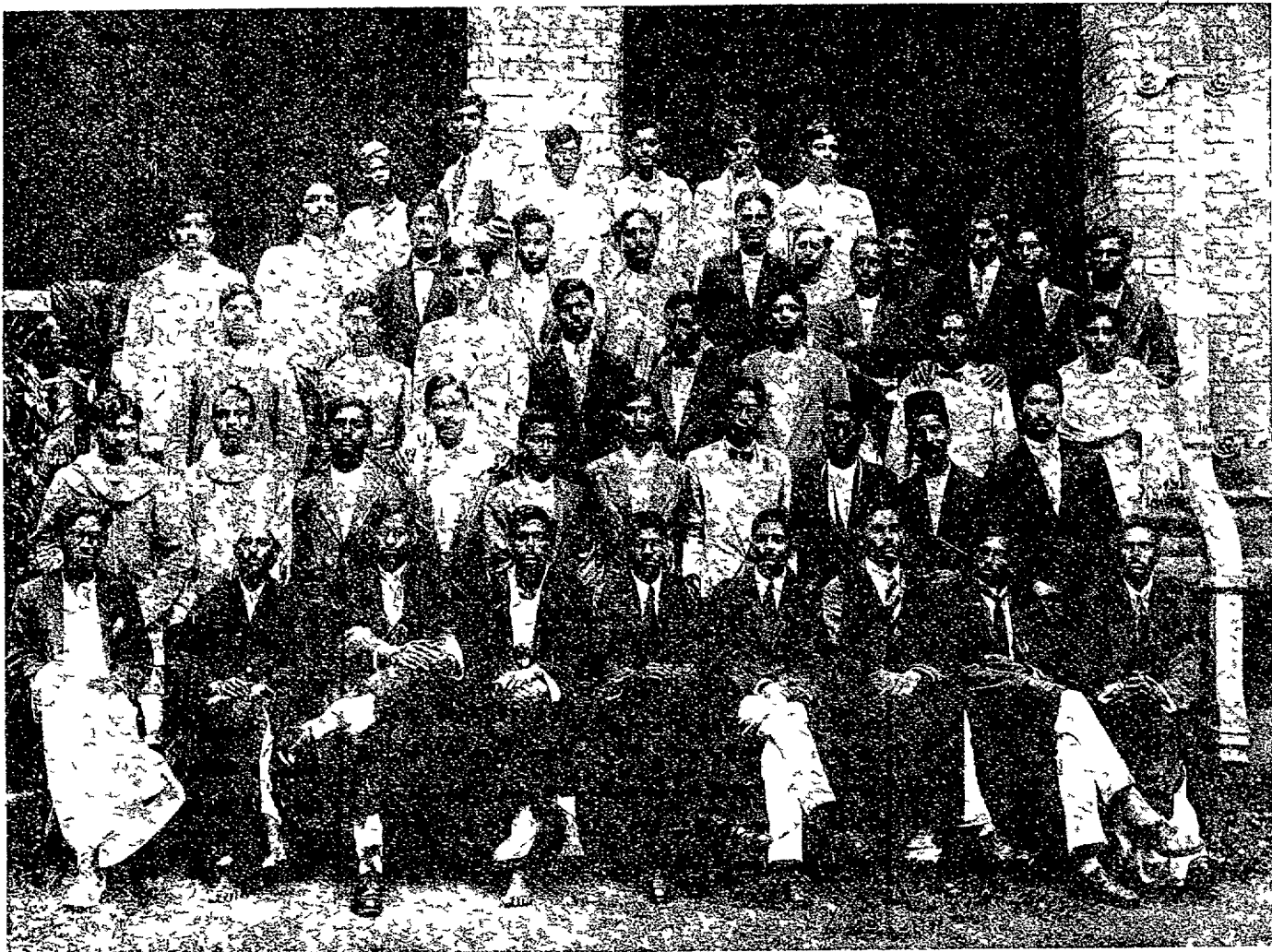
Collingwood & Co Mount Road, Madras.

రూ 100 లు మాత్రము

ఏ వయస్సులోనైనను కట్టవలసిన ప్రీమియము ఈ కొత్త రు 100 గారెంటీడ్ ఆప్షన్ పాలిసి ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా కంపెనీ లిమిటెడ్ వారిచే క్రొత్తగా ఏర్పాటుచేయబడినది మిల లాభకరమైన పద్ధతులు గలవు దీనినిగుఱించి తరువాత మీరు నిర్ధారణచేసుకొనవచ్చును పూర్తివివరములకు ఈదీగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను

The Branch Secretaries,
The Empire of India Life Assurance
Co Ltd,

POST BOX No 237 MADRAS

నూతన ఆంధ్రపట్టభద్రులు

(వెన్నుపాటాబీరో)

కార్యరేషను ఎన్నికలు

సెప్టెంబరు 12 వ తేదీన

10. ఏడుబావులు

గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారికి

14. ఎన్వేన్డే

డా॥ బి ఎస్ మల్లయ్యగారు

21. కీల్పాక్

ఇ ఎల్ అయ్యర్ గారు

*

*

ఏడుబావుల డివిజనులో

కాంగ్రెసు సభ

శ్రీ॥ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారికి

వోట్ల నోనంగుడు

ఏడుబావుల డివిజనుకు రాబోవు సెప్టెంబరు 12 వ తేదీ ఎన్నికలందు కాంగ్రెసుకే అభ్యర్థియై శ్రీ॥ గద్దె రంగయ్య నాయుడిగారి అభ్యర్థిత్వమున బలపరచుటకై నిన్నటిసాయంత్రము వైద్యనాథయ్యగారు వీధియందు గొప్ప పోరసభ జరిగెను పలువురు వోటరులు సభ కరుడెంచిరి

యమ్ యస్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు తమిళ భాష యందు మాట్లాడుచు పురాణ, ప్రమాతి, స్మృతానంతరంగములకు తోడు నేడు ప్రసంగ వైరాగ్యమును వ్యాపించియున్నదని పల్కిరి భారతదేశమందు నివసించు ముప్పదిమాడువోట్ల జనులను పరప్రభుత్వ నిరంకుశాధికారుల పశుబలముక్రింది అంగ ద్రొక్కబడియున్నారని ఏకత్వరప్రభుత్వ బానిసత్వమునుండి విడిపిడి స్వతంత్రవాదములను బిల్చుటయు, లేక ఆత్మకారవమున, మానధనమును బోనాడి గలాములవలె పరాదీన తమనమందు బడి గొట్టుకొనుట యాయననదియే ప్రకృత మఖిల భారతదేశీయుల ఎదుటనన్న సమస్య అట్టి స్వాతంత్ర్యమును

సంపాదించి కృతనిశ్చయు లునో, బానిస శృంగిలములనుండి విముక్తులుగా నెంచిననో, అశేషభారత జనసంస్థయగు కాంగ్రెసు బలపరుపుడు ఇక ప్రకృతాంశమందు జన్మింపజేయు విపరీతచర్యల ననలోకించిన దేశానర్థమనవ వారెటుల తోడ్పడుచున్నారో తెల్లము గాగలదు జనల ద్రివ్యమునుండి మానమానము రు 5000 లు జేబులో వైచికిని విలీనపదవులు నిర్వహించువా రొకరు ఒప్పి సుపక్షమున కధ్యక్షులు

గత పదిసంవత్సరముల నుంచి కార్యరేషనులో అధికారమును వహించి జన్మింపజేయు పక్షప్రముఖులు గావించిన ఆక్రమ పరిపాలనను, దుర్వ్యయమును ఎన్నికలలోని ప్రబోధము వలన మిక్కిలిరకు లేచిపోయియున్నది గతఎన్నికలందు జన్మింపజేయు వారు జూఎన్ డార్జింగ్, ప్రచర్చించిన రాక్షస కృత్యములు శిష్ట నక్కురలేకయే డెయిలీ కారి ఎంటర్ప్రైజిస్ జరిగినను సత్యమే తుదకు జయించునని దృఢవిశ్వాస మెల్లర కుండవలెన సవర్త జయలకును జాతిమలము దేవములలేక, దరిచూచియు, ధనవంతునియు వ్యత్యాసములు జూడ నేవజేయుటయే కాంగ్రెసువారి గుణము. దేశము పూర్వమువలె సర్వ సౌభాగ్య వంతుడై, పాడిపంటలలో విరాజిల్లుచు పేదవారలకు అన్నవస్త్రములు లభింపజేయుటయే కాంగ్రెసువారి ముఖ్యద్దేశము ఎన్నికలు జరిగిన 7 వివిజనులందు ప్రజామగ్రహముచే రి డివిజనులందు కాంగ్రెసువారికి జయము లభించినది గతరి డివిజనులకు రాబోవు మాసము 12 వ తేదీ ఎన్నికలు జరుగనున్నవి కాంగ్రెసు జన్మింపజేయు పక్షములందు తమ పక్ష మెయ్యదియో, న్యాయ సత్యములను నిలబెట్టుచు యోచించి విముచనస్సాక్షి బోధించినటుల వోటుజేయవేదుచున్నాను

సామి వెకటాచలం శైలిగారు -తమిళ భాషయందు మాట్లాడి నుమారు 150 సం॥ క్రింద భారత వర్షా బ్రతిమ ప్రభుత్వాధికారమునకు లోనయ్యెను మనదేశమందు పూర్వముండెడి సంపదయు, వ్యావారమును, కళలును, వృత్తులును నశించి పరదేశములకు ధన ప్రవాహములు బోవుచున్నవి కాటకములు వృద్ధియై పలుచేల జనులకొక లూటయైన తిండి లభించుటలేదు అట్టి పరప్రభుత్వమును జన్మింపజేయు బలపరచుచున్నది

జన్మింపజేయు

ప్రప్రథమమున డాక్టరు నాయుడుగారిచే స్థాపింపబడెన జాతి కలభేదములను పోటించు నుద్దేశము వారికిలేకుండెను కేవలము బ్రాహ్మకేతర సంఘాభివృద్ధికొరకై మాత్రమే ప్రారంభింపబడెను ఆయుధదేశములు కాలక్రమమున మారిపోయెను పానుగల్లు రాజాగారి చరిత్ర డెలిసికొనిన జన్మింపజేయు పక్ష చరిత్ర డెలిసి

కొని నటులే తంజావూరు సభలు జరిగినవిదప పానుగల్లురాజాగారి డివిజనులందు తమ పక్ష అభ్యర్థికి వోటుల నోసంగుడని ఇంటింటికి తిరుగుట యారంభించివారు గా॥ పానుగల్లురాజావారు స్థానిక స్వ పరిపాలనా శాఖపై సర్వాధికారము వహించియున్నారని వహిత్య గాంధీగారికి దేహ స్వస్థత గలిగి నపుడు తిరుపతి పురపాలక సంఘమువారు తమకృతజ్ఞతను చెల్పుచు నొక తంతి నంపిరి అందులకు రు 500 లు వ్యయపరచబడెను ఆరర్థము ప్రభుత్వ ఆపిటుగారు ఆక్షేపించిరి స్థానిక పురపాలక శాఖామంత్రియగు గా॥ పానుగల్లు రాజాగారు రు 500 లును శాంసు జేయ నిరాకరించిరి లోకమాన్యుడును, అవతారపురుషుడు ను మహాత్మునికి వార్తనంపిన ఖర్చును ఆక్షేపించినమంత్రిగారి పరిపాలన సహింపగలరా? తిరుపతిలోని పరనమందిరమున కొసంగు ధనము నివ్వ నిరాకరించిరి ఇట్టి నిదర్శనము లెన్నియో గలవు కార్యరేషనులో 10 సం॥ ల నుంచి జన్మింపజేయు వారు పరిపాలనాధిం రమును వహించి యున్నారు గతవర్సరమే స్వరాజ్యపక్ష ప్రతినిధులు కార్యరేషనులో ప్రవేశించిరి నాటినుండి పరిశీలించు మార్పు గలిగెను 100 కి 1 1/2 వంతు పన్ను తగ్గింపుబడెను కమిషనరు గారి మా సవేతనము నకు తగ్గింపుటయే తీర్మానము లేబడెనుగాని జన్మింపజేయు పక్షమువారి సంఖ్య అధికముగుటచే నా తీర్మాన మామోదింపబడలేదు కార్యరేషనులోని సభ్యత్వ పదవులను బిరువము లాదిగాగల స్వార్థ పరమగు కార్యములకు నియోగించుకొనుట తప్ప పట్టామందలి పౌరుల కెట్టి తేమాభివృద్ధి గలిగియుండలేదు కావున నగర ఆరోగ్యమును మీ పౌరస్వస్థ్యములను నిలువబెట్టుకొనదలచిన కాంగ్రెసు ప్రతినిధులనే ఎన్నుకొనవలెను ఈ డివిజనుకు కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థియగు శ్రీ॥ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారిని ఎన్నుకొని మీకు దేశముపై ననుకూలమైన గలభక్తిని వెల్లడింపుడు మీవిధ్యుక్త ధర్మమును నిర్వర్తింపుడని పల్కిరి

విదప మోక్షమహమ్మదుగారు పరస్పరించుచు గడచిన ఎన్నికలందు కెంగు డివిజనులలో కాంగ్రెసువారికి గలిగిన ఓటము వలన పౌరులు నిరుత్సాహతచేంద సవరములేదని పల్కిరి కార్యరేషను భవనావరణమందు గాంధీమహాత్ముని యాగమ సందర్శమున తాము జాతీయ పతాకమును నెలకొల్పుటయు, కమిషనరు బోసుగారు వానిని దీసివేచుటయు, కాన్సిలులోని తీర్మానము జన్మింపజేయువారిచే నోడింపబడుటయు వివరించి, జాతీయ పతాకమును పెరికివేచిన దేశమున కంతయు నవమానము గలిగించినటుల తలంపవలెనని పల్కిరి కాంగ్రెసు జన్మింపజేయు పక్షములందు యోగ్యతా యోగ్యతలను సత్య సత్యములను పరిక్షించి వోటుజేయవలసినదిగ కోరినవిదప అధ్యక్షులకు వందనములతో సభ ముగింపబడెను

మదరాసు వార్తలు

జగన్నాథ భక్తసభ — ఈ సభవారి యజమాన్యమున ఎగ్జ్యూరు 'పాల్'కును 'వేదవిలాసు' అను భవనమున ఈ నెల 2 వ తేది బుధవారం సాయంకాలము 4-15 గంటలకు బన్నిపాటు కన్య వత్సాకళ్యాణమును పారికభగ చెప్పెదరు

నగరఆరోగ్యము — ఆగస్టు నెల 29 వ తేదీన అంతమొందిన వారమున మనుచికము 10 మందికి సోకను అయిదుగురు మరణించిరి నలుగురికి కలరా తగిలెను ఎర్రగురు మరణించెను ఇతరరోగములవల్ల 52 గురు మరణించిరి అని కార్పొరేషను హెల్త్ ఆఫీసరుగారు ప్రకటించుచున్నారు

బంగారుగొలుసు మింగినదొంగ — రెండునెలల క్రింద తంజెవైయను దొంగ ఒకచిన్న బాలిక మెడయందలి బంగారుగొలుసును దొంగలించెను పోలీసువారు పట్టుకొనెదర ను భయముతో అతడు ఆ గొలుసును మింగెను పోలీసువారు అతనిని నెత్తుమండిరి అదివారము కంటిపరములో పోలీసు వారి తనిని అరెస్టుచేసిరి నేటిదినము జైసరలు ఆస్పిటలులో ఇతని ఎక్కురే ఛాయాపరము తీసికొనబడును

రాకపోకలు — ఇండియా ప్రభుత్వపు అడవుల ఇన్స్పెక్టరు జెనరలు సర్ పీటరు క్లబ్బరుబుగారు నేటిదినము ఉదయం సిల్లానుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి నేటిదినము రాత్రి ఉదక మండలము వెళ్లెదరు

మెసూరు రైల్వేల జెనరలు బ్రాపికు మానేజరు ఎ ఎ భానుగారు నేటిదినము ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి

శాసనసభ్యులగు శివరావుగారు నేటిదినం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి

కోయంబుత్తూరు వ్యవసాయ కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు బాలశాస్త్రి నేటిదినము ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి

గౌ. ఖాజుబాదరు మహమ్మదు ఉస్మాను సాహేబు గారు నిన్న మధ్యాహ్నము తెల్లారుతుండి చెన్నపురికివచ్చిరి

గవర్నరు జెనరలు ఏజంటు అగు కాటసుగారు నిన్న రాత్రి తిరుమారు వెళ్లిరి

రూఢురు ఘడ్డగారు నేటిదినం ఉదయం వాల్తేరునుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి

దొంగ-బంగారు నాణెమును మింగివేయుట

యక్కురే విధానముచే నాణెము కనుగొనబడెను కందప్ప ఆచార్యుడు నోకడు మిక్ ఫజలి అలీ, బాక-ఎట్-లాగారి గడియారపు గొలుసును దొంగిలించి బంగారు పతమును (డారు) మింగివేసెనందులకై నేడు జార్జి టౌను పోలీసు కోర్టునందు సి పోలీసు స్టేషనువారిచే నేర మారోపింపబడి విచారింపబడెను యక్కురే విధానముచే పొట్టులనుండు నాణెము యొక్క పాటో తీయబడెను

కందప్ప ఆచారి యనునాతడు ఇదివరలో 8 మారులు వేర్వేరు నేరములక్రింద శిక్ష ననుభవించెను గతజూలైసుపము 24-వ తేదీ నెంట్లబుస్టేషనువద్ద సుమారు గం 7-10 లకు ట్రిప్పి కేసు నివాసియు బాల్కన్, మిల్ పడా ఆలీసా హెబు గార రైలుబండిలో ప్రవేశింపనుండు సమయమున జేబునుంచి వ్రేలాడు గడియారపు గొలుసు లాగబడినటుల గ్రహించి చూచునదికి గొలుసునుండున్న బంగారుపతక మవశ్యకమాయెను వెంటనే తను వెనుకప్రక్క నిలిచియున్న జనలను పరిశీలింపగ ముద్దయి కందప్పాచారి నెమ్మదిగ వెనుకకు బారుచు చివరకు పరుగిడ నారంభించెను దానిని గమనించి ఫిర్యాది పజాత్ ఆలీగారు వానిని అనుమానించి వెంటనే పరుగిడి ముద్దయి పట్టుకొని పోలీసు వారివశము గావించిరి ముద్దయిని పరిశోధించగ ఆతనివద్ద ఆపహరింపబడిన వస్తువు గనుపించదాయెను

యక్కురే పరీక్ష

సి పోలీసువారు ముద్దయ నాణెమును మింగియుండు నేమాయని యనుమానించి యక్కురేచికిత్స ఖాఖాధికారుల కప్పగించిరి. అతడు వసువములచేత కక్కింప ప్రయత్నించిరి కాని ఉపయోగము లేకపోయెను చివరకు యక్కురే విధానము చే పోలీస్ డియూ కడుపులో ఎడమభాగముందు నాణెము కాను పించెను ఆ పోలీస్ గూడ కోర్టులో నేడు దాఖలుచేయబడెను 1-వ గ్రాబ్బాని మ్యాజిస్ట్రేటు లోడిఖాజా సాహేబుగారి నేర ఘన దిని కేసును 14-వ తేదీని నాయదా వేసిరి.

న్యాయస్థానవార్తలు

బెజవాడ హిందూ హైస్కూలుపై దావా

(న్యాయమూర్తులు దేవదాసు, వాలరుగార్లు)

ఈదినమున న్యాయమూర్తి, దేవదాసు న్యాయమూర్తి వాలరుగార్లు బెజవాడ హిందూ హైస్కూలు పరిపాలకవర్గము వారిచే పురమునందు కొందరి న్రముఖుల పైనను, వారిచే తిరిగి పరిపాలకవర్గముపైనను దేబడిన దావాలయందు తీర్పుజెప్పిరి

ఇవన్నియు మొత్తము మూడుదావాలు

1888 సం॥ సౌనెటిల్ ఆక్టుక్రింద రిజిస్టరుజేయబడిన శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరి హిందూ హైస్కూలు సౌనెటిలారితే బెజవాడ హిందూ హైస్కూలు స్థాపింపబడి 1914 సం॥వరకును నిర్వహింపబడెను ఆ సం॥ ఘము వారు 1914 సం॥న హైస్కూలు ఆస్తులను అప్పలను, శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరి విస్సంశెట్టి వెంకటరత్నం హిందూ హైస్కూలు సౌనెటి అను క్రొత్త సంఘమునకు బ్రాన్సుఫరుజేసిరి

క్రొత్త కమిటీవారు ప్రాత కమిటీయందు బ్రెజరరుగ నున్న ఆకెళ్ల వెంకయ్య అండుసన్ను వారి లెక్కల తిరిగి పరీక్ష చేయించి, తమకింకను కొంతసామ్యు రావలసియున్నదని దావా తెచ్చిరి ఇందు ప్రతివాదులు క్రింది కోర్టు నందు, వాదించుచు, క్రొత్త కమిటీవారి కొనగబడిన బ్రాన్సుఫరు పత్రమునందు, అస్తులు అప్పులు మాత్రమే యొగగబడెనేగాని, దావాజేయు హక్కులుగూడ బ్రాన్సుఫరు జేయబడలేదనియు అందుచే వాదులకు దావాదెచ్చు సభికారములేదనియు అట్టి అధికార మా పత్రము దొంగబడినను, బ్రాన్సుఫరు ఆఫ్ ప్రాపర్టీ, శాసనమునకు విరుద్ధమనియు ఆక్షేపించిరి మొదట కోర్టువారు ప్రతివాదుల తరపువాదన నంగీరించి దావాను త్రోసివేసిరి

కాని వాదులు జిల్లా కోర్టునకు అప్పలుజేయగా, జిల్లాజడ్జిక్రింది కోర్టు తీర్పును రద్దుజేసి, లెక్కలను మొదటినుండియు తిరిగి పరీక్షింపవలెనని యా త్తరువుజేసెను ఈ యా త్తరువు పైన వాదులును ప్రతి వాదులును ఇరువురునుగూడ హైకోర్టు కప్పలు జేసిరి న్యాయమూర్తు లీదావాయందు తీర్పు జెప్పెను, దావా జేయు హక్కు బ్రాన్సుఫరు జేయబడిన విషయము స్పష్టముగ వివరింపబడకపోయినను, అస్తులను, దావాజేయు హక్కునకును అవి నా భావ సంబంధము గలదనియు బ్రాన్సుఫరు పత్రమునబట్టిబాడగా నట్టి హక్కుగూడ బ్రాన్సుఫరు జేయబడినట్లే అర్థమగుచున్నదనియు నెంచిరి అట్టి హక్కును బ్రాన్సుఫరు జేయుట శాసనవిరుద్ధమను ఆక్షేపాను గించి నుడువుచు, ప్రస్తుత వివాద మొక హక్కు విషయమేగాదనియు దానితోపాటు, ముద్దాయిలనుండి కొంత సామ్యము రాబట్టు విషయముగూడ మిళితమైయున్న దనియు నెంచి యా యాక్షేపణను త్రోసివేయుచు తీర్పుజెప్పిరి

ప్రామిసరీ నోటు చెల్లునా?

రెండవ కేసు హిందూ హైస్కూలు ప్రాతపాలక సంఘమువారు ఆకెళ్ల వెంకయ్యగారికివ్రాసి ఇచ్చిన ప్రామిసరీనోటును గురించినది స్కూలు భవనమును నిర్మించుటకుగాను వెంకయ్యగారు కొంత ధనమును, ప్రాతకమిటీవారికి అధ్యాప్యజేసిరి ఈ మొత్తమునకుగాను, ప్రాతకమిటీయందలి తీర్మానము ప్రకారము, వెంకయ్యగారి కొక ప్రామిసరీనోటువ్రాసి ఇచ్చిరి కాని ఆనోటునందు నోటునుదెచ్చిన మనిషి కామొత్తము చెల్లించునట్లు వ్రాయబడెను ఇట్టిప్రామిసరీనోటు కరెన్సీ ఆక్టు ప్రకార మశ్రీయము అందుచే నానోటు చెల్లుదుగాన, దానిని సాక్ష్యముగా నంగీరించరాని క్రొత్తకమిటీ తరపున వాదించబడెను

న్యాయమూర్తులు ఈకేసునందు ప్రతివాదుల వాదన నంగీరింపక—ఆనోటు శాస్త్ర విరుద్ధమైనను ఆననము కమిటీ వారికి ముట్టివట్లు అ గీరించినట్లు ఓమిక్షను ఆర్డు 19 సెక్సుక్రింద సాక్ష్యముగ పనికొనవచ్చునని యెంచి ఆ ప్రామిసరీ నోటునం దొంగబడిన మొత్తమును రాబట్టుకొనుటకు హక్కుగలదని తీర్పు జెప్పిరి

మూడవ కేసునందును మహంతి అప్పలస్వామి ముద్దాయి సుబ్బయ్యగార్లు మరి ఇతరులను స్కూలు భవనముల నిర్మాణమునకు ప్రాత కమిటీకి కొంత ధనమును అధ్యాప్య జేసిరి ఆ ధనమును పుచ్చుకొనుటలో ప్రాతకమిటీవారు ఆ మొత్తమును వసూలు చేసుకొనుటకొరకు దాటు స్కూలు ఆస్తిపై చర్య దీనుకొనరా దనియు కమిటీ విభ్యుల నా మొత్తమునకు బాధ్యులుగ చేయరాదనియు—అంతవరకు వాగ్దాన మొనర్చబడినట్టిర్ని ఖరీద వాగాన మొనర్చబడ్డ నన ట్టిర్ని విరాళముల విసూలు జేయబడినపుడు ఆ మొత్తములనుండి మాత్రమేతమ మొత్తము మూచేసుకొనవలెననియు మరతుయేర్పరపబడెను ఇది 1911 సం॥న జరిగెను 1915 సం॥ క్రొత్త కమిటీవారు కొన్ని విరాళముల వసూలుజేసినను కారణముచే తమబాకీలు క్రొత్తపలసినదని దాతలు క్రొత్తకమిటీపై దావాదెచ్చిరి క్రిందికోర్టునందు కాలదొడ్డుము పట్టె నను కారణముచే దావా త్రోసివేయబడెను

కాం అప్పలనందు, జిల్లా జడ్జిక్రిందికోర్టు తీర్పును రద్దుచేయు త్త, కాలమును లెక్కించునపుడు, క్రొత్తకమిటీ అధికారములోనికి వచ్చునట్టినుండి మాత్రమే లెక్కింపవలెనని యభిప్రాయ

పడిరి. ముద్దాయి వాదిపై నప్పలుజేయగా న్యాయమూర్తులు దావాను రద్దుజేయుచు, ప్రాతకమిటీవారికి వాగ్దాన మొనర్చబడిన విరాళముపైన మాత్రమే వాదులకు హక్కుగలదని యెంచిరి

క్రొత్తకమిటీ తరపున ఎన్ నరదాచారిగారును, ప్రతిపక్ష చిరి ఎ కృష్ణసామి అయ్యరు పి సర్వనారాయణ గార్లు వాది మ

తండియారువేట ఎన్ని కల అల్లరులు

పోలీసు ఛార్జీషీటు

రాయపురం డివిజను పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు సయ్యదు హుస్సేనుగారు బార్టిటపును పోలీసుకోర్టు ప్రెసడెన్సీమాజిస్ట్రేటు లోడిఖాను సాహేబుగారి ఎదుట ఈక్రింది వారిపై ఛార్జీషీటు దాఖలుచేసిరి ఇండియన్ పీనలుకోడు 147, 148, 332, 427, 324 సెక్షన్లయందు నూచింపబడిన నేరములను యక రామస్వామినాడరు, యం వి రామస్వామినాయకరు, యం గోవిందస్వామినాయకు, యం సుబ్రహ్మణ్యనాడరు, యం గోవిందనాడరు, యం ఆర్యుగనాయకరు, సి సుందరనాయకరు, ఆ మణ్సుగనాడరు, యన్ సుబ్బయ్యసెట్టి, ఎ చిత్రమూరనాడరు, ఎ బుచ్చిపప్పునాడరు, యం వన్నియ పెరుమాళునాడరుగా ర్హిసర్పిసట్లు ఛార్జీ చేయబడిరి

నిందితులు చట్ట విరుద్ధముగ గుంపుకూడి మునిసిపలు ఎన్నికల సందర్భమున స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థియగు పి యం ఆదికేశవుల నాయకరుగారు జరుపుచున్న ఉత్సవమును రాయపురము నందలి ఆండియప్పమొదటివిధిలో ఆటంకపరచి కట్టెలతోను లాటిలతోను అల్లరిచేసె ఐ పి సి 147, 148 సెక్షనుల నుల్లంఘించిన వారైరి

నిందితులు పి యం ఆదికేశవులనాయకరుగారిని, భజన చుట్టుయొన్న పోలీసువారిని కొట్టి ఐ పి సి 332 సెక్షను నందు నూచింపబడిన నేర మొనర్చిరి 7 గ్రామదీపములను బట్టలు కొట్టి దొరస్వామినాయకుడిని లాటిలతో కొట్టినందులకు 427, 320 సెక్షనుల ననుసరించి శిక్షకు పాత్రులగుచున్నారు

సెప్టెంబరునెల 11 వ తేదీ విచారణ సలుపుటకు మాజి ట్రైటుగారు సమ్మతులను పంపిరి

సిటీ టెనన్సీ ఆక్టుక్రింద దావా

(న్యాయమూర్తి శ్రీనివాసఅయ్యగారియెదుట) (హైకోర్టు)

షణ్ముగం మొదయారుగారు 1920 సం॥న చిన్నతంబి వీధిలో నోక భూమినికొనెను ఈ క్రయమునకు పూర్వము ఆ భూమిని యజమానులనుండి లోకనాథంచెట్టి అనునతడు అయిదువత్సరములనుండి కవులనుక దీసికొనెను అతడు పాలవ్యాపార మకొరకుగానా భూమి మీయందొక పాకవేయించెను కవులు ముగియగనే ఆపాకను దీసివేసి ఖాళీభూమిని వశపరచెదనని అతడు వాగ్దానమొనర్చెను భూమిని కొనిన షణ్ముగంమొదయారు ఖాళీ భూమిని తనవశపరచవలెనని కవులు ముగియక పూర్వమే లోకనాథంచెట్టికి రిజిస్టరు నోటీసు నొసగెను ఈ కేసునందు ఫిర్యాదియగు షణ్ముగంమొదయారు రిజిస్టరు నోటీసు నొసగెనుగానట్లే అప్పటితో వెనుకటి కవులు ముగిసెననియు, అందుచే నటుతరువాత భూమి తనవశముందున్నది వెనుకవులు మరతుల క్రిందగాదనియు ఆ పాకను దీసివేసి ఖాళీ భూమిని వశపరచు బాధ్యత తనపై వేదనము ముద్దాయిల తరపున వాదించబడెను

న్యాయమూర్తి శ్రీనివాసఅయ్యగారు తీర్పుజెప్పెను, కవులు ప్రాతకవులు మరతులక్రిందనే జరుగుచున్నదనియు, రిజిస్టరు నోటీసు నొసగెనంతమాత్రమున అటుతరువాత వాదరతుల రద్దుగాలేదనియు నభిప్రాయపడి ఖాళీసలము ఫిర్యాదికి వశపరచవలెనని యా త్తరువుజేసెను

ఎన్ దొరసామిఅయ్యరు ఎన్ శ్రీనివాసరాఘవయ్యగార్లు పిర్యాదిపక్షమునను ఎన్ జి రంగరామానుజమొదయారు గారు ముద్దాయితరపును వాదించిరి

బొంబాయి కాటను మార్కెటు

నేడు మార్కెటు మూయుట

నేడు 1 వ తేదీ హిందువులకు సెలవు దినమగుటచే మార్కెటు మూయబడెను

న్యాయమూర్తు తంతివార్త

“మా అంచనా 100 కి 60-9 డిమాండు చాల తక్కువగానున్నది” అని 31 వ తేదీని సార్వేను కంచెసివారు తంతివార్తనందిరి (ఫీచెసు)

బొంబాయి శాసనసభ

బొంబాయి, ఆగస్టు 31 1925 — బొంబాయి శాసనసభ వజ్రపూజాలో అక్టోబరు 21 వ తేదీని సమావేశమగును.

బొంబాయి మితవాది మహాసభ

చింతామణిగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

(నిన్నటి తిరువాది)

శాసననిబంధనలు

రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమునకా రాష్ట్రీయులందు నేతక బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును స్థాపించుటకే మరెవ్వరే పేరు అయ్యెనేను అనాచరణీయమని నేను అంగీకరింపను అది సాధ్యమేగాక వాంఛనీయమును ముఖ్యము నని నా నమ్మకము ఇయ్యది మాంటాగూచట్టమును సవరింపకుండ సమహార్యబా లము ముడ్డిమున కిమిటి మెజారిటీ పక్షమువారు అన్యథా లలించి యుండుటచేత చట్టము క్రింద నిబంధనలను మార్చుట ఎట్లు సాధ్య మునో చెప్పి మంచి సలహాలను జేసియుండవలసినది వారటుల యెందుకు జేయలేదని ప్రశ్నించి ాధ్యులను 1919 భారత ప్రభుత్వశాసన ముక్లేయండి, ద్వంద్వవిధానమే పనిజేయవలెనని వారి కోరిక యైనయెడల ముడ్డిమున కిమిటి మెజారిటీ పక్షమువారు తమరు సంప్రాప్తమైన విశేషములనుబట్టియే యావిధానమెటుల పనిజేయుటకు వీలనో, మంత్రులస్థితి యెట్లుబాగునో, గవ ర్నరుపదవి ప్రభుత్వాధికారమును గొల్పియుండుటెట్లో ఆలో చించి దేశపురక్షణిచ్చికి తోడ్పడియుండవలసినది చట్టమును యెక్కువగ సవరింపకుండనే కొద్ది మాత్రము సంస్కరముతో యీ క్రింది మార్పులను యివ్వవలెనో బాటు చూచించి నిర్వహించి యుండవలసినది —

(1) మంత్రులకును గవర్నరుకును గల సంబంధములను బాగుగ వివరించి ఆయనకు గల నిరంకుశాధికారములను తగ్గించి ప్రభుత్వవిధానమునందు గవర్నరు పేరుతో నుండుటలు జేయ వలెను (ఈవిషయ వ్రాముఖ్యమును యెక్కువగ మరీమరీ చెప్ప నక్కరలేదు)

(2) ప్రభుత్వ నిర్వాహక సభ్యులతో బాటు మంత్రుల కు గూడ ఆధికారముండవలెను ఆధిక కాళును ప్రభుత్వా యత్నముగాకను ప్రజాయత్నముగాకను జేయవలెను

(3) లెజిస్లేటివ్ శాసన, సెక్రెటరీయటును గూడ ఇదే విధముగ జేయవలయును

(4) ప్రజాయత్నశాసనము ముఖ్యముగ కీడర్లు, కెక్రూ యిటు మెంటు సర్వీసు వరతుల విషయమున భారతమంత్రులకిని భారత ప్రభుత్వమునకును గల అధికారములను చాలవరకు తగ్గింప వలెను

(5) ప్రభుత్వ కార్యనిర్వహణ నిబంధనలను సంస్కరిం చి మంత్రులకే అధికారము నెక్కువగ నిచ్చి కార్యదర్శులకు కాళాధికారములను వారి వారి ప్రయోజనములకు భంగకారులగు నుండకుండ చేయవలయును

(6) ఎవరినైన కాళుల వానికి ఉద్యోగము నియోగిం చుటకు గల నిబంధనలను సంస్కరించి మంత్రులే అందుకు తగిన వారిని నియమించుటలు జేయవలయును ఆ ఈవిషయ జ్ఞానము లేని వారలను ఆసనమున యివ్వను వచ్చినటుల జేయుటకు వీలులేకుండ నిందు మూలమున పనిజేయవచ్చును

(7) ఇంకను కొన్ని కాళులను ప్రజాయత్నము జేయ వలెను

(8) రాష్ట్రీయ శాసనసభలందు ఓల్లులను ప్రవేశపెట్టుటకు ముందు రాజప్రతినిధి యంగీకారమును బడయవలెనను నిబంధ నను చాలవరకు తగ్గింపవచ్చును

(9) రాష్ట్రములు భారత ప్రభుత్వమునకు చెల్లించు కప్ప ము సహిత లేకుండ జేయవచ్చును

(10) శాసనసభలందు ప్రభుత్వ నియోజిత సభ్యుల నసతే లేకుండ జేయ వీలులేకున్న చాలవరకు తగ్గింపవచ్చును

ఈ అభివృద్ధి మార్గములన్నియును చట్టనిబంధనలను సంస్క రించి చేయవచ్చునని నాయుద్దేశ్యము ఇంకను గవర్నరులు యిష్ట మైన, చేయవలసిన ముఖ్యముగ మార్పులుగలవు ప్రభుత్వాయత్త శాఖోద్యోగులకు కమిషనరులు కలెక్టరులు ప్రజాయత్తశాఖా పరిపాలనముతో సంబంధము గలుగజేసికొనుటకు చాలవరకు అంగీం పవచ్చును ఈ విషయములలో నొక్కదానిని గూర్చియైనను ముడ్డిమున కిమిటి మెజారిటీ సభ్యులు యేమియును చెప్పియుం డలేదు

ఇంకను యెక్కువ కాళును ప్రజాయత్తముజేయు విష యము గలదు విదేశండ్లు కాగానే అవి యెక్కువజేయుటకు వీలననుల మాంటాగూ మెమోరెండ్యు నివే దింగో నేర్పాటుగలవు కాని ఏమరూ రాయబాగు లేంతెమొర బెట్టినను యీనూచన చట్టమునందు లేకుండ దీనివేయబడెను మాంటాగూగారు నన్ను జాయింటు సెలెక్టు కమిటీయెటుల

క్రాసుపరీక్ష జేయుటలో చట్టము గావించిన పదప నెప్పుడైనను యెక్కువకాళులను ప్రజాయత్తము జేయుటకు శాసనము నందు ప్రతిబంధక మేమియు లేదని తెల్పిరి ఇది చెయ్యరు, చెయ్య లేదు చేసేదనిరి ఆశలేదు గవర్నరులు వారి సమాలోచకు లును, భారతసభ్యులు మినహా అందరును యింక నెక్కువ కాళు లను ప్రజాయత్తము జేయ వీలులేదని యెకరి కన్న నొకరు మిన్నగ దెల్పిరి ఈవిషయమున ముడ్డిమున కిమిటి మెజారిటీ జేసిన సలహా యేమి? ఒక అడవికాళును యిదివరలో ప్రజాయ త్తముగాని చోట్ల అటుజేయుట కొప్పుకొనిరి లా, జస్టిసు, పోలీసు ల్యాండురెవెన్యూ ప్రభుత్వాయత్తముగ నుంచుకొని ప్రస్తుతము సంప్రాప్త వాగ్యతాయుత ప్రభుత్వము కొసంగటకు నియము రా లేదన్నను ఇదిగేమను, ప్రాంతపులు, పారిశ్రామిక విషయములు, జేయిల్లు, రిఫరెటరీలు, ప్రభుత్వ ముద్రకాల యములు, ల్యాండు అక్విజిషను, కోర్టు ఆఫ్ వార్డు, ఆంగ్లో హైందవ విద్యమున్న గు కాళులనెల ప్రజాయత్తము జేయగూడదో తెలియుటలేదు

ఎన్నికలవిషయమునగూడ విస్తరింపజేయువిషయమును గాని స్త్రీనియోజికాధికారమునుగూర్చిగాని నిమ్నజాతుల ప్రా తినిధ్యమునుగూర్చిగాని కిమిటి సలహా నిచ్చియుండవలసి ది ప్రత్యేకము ధూన్యామలకు ప్రాతినీధ్యమునొసంగటలో అస మానత్వము లేకుండజేయుటకు వారేమియును జేయలేదు ఇట్ల యినను మనము మెజారిటీ రిపోర్టునుగాక మెజారిటీ రిపోర్టును ప్రస్తుతించెదమని నిందించెదరు ఇదివరలో భారతమంత్రులగా నుండి కిమిటిని నియోగించి నాయనజేసిన తప్పునే మనమును జేయుచున్నందుల కభినందించుకొనవచ్చును

నేను ముడ్డిమున కిమిటినిగూర్చి జెప్పనది విరమించుటలో పల భారతమంత్రుల నిర్వాహ్యముగ త్రోసివేసి, భారతరాజప్ర తినిధి కోరముగజూచిన మెజారిటీనివేదికను వ్రాసిన సర్ తాజబహదూరు సఫ్రూ, సర్ శివస్వామిఅయ్యరు, జిన్నా, డాక్టరు పరంజి ప్రెగల్లయెటులకృత్రిజ్ఞతను చెలపవలయున్నది ఇందు ముగ్గురు మన లిబరలుపక్షనాయక ముఖ్యులని యెట్లుకు ముఖ్యముగ గర్వముచున్నది

రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము

కేంద్ర ప్రభుత్వమునుగూర్చిచెప్పబోవుటకును రాజప్రతినిధి రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును గూర్చిరాదని యెవ్వరు విషయమేమి యో చెప్పియున్నదని చెప్పగలేదను సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వా తంత్ర్యమిచ్చి ఎలమగు కేంద్రప్రభుత్వ ముండజాలదని రిడింకు గారు ముట్టాడిరి రిడింకుప్రభువుగా రుద్దెంచినట్లు గాకపోయిన ను కేంద్రప్రభుత్వము బలముగ నుండవలెననియే నేను ప్రార్థనాచెదను కాని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు ఆశాసనసభలకువాగ్య లేవహించి యేయుండరాదో చెప్పియుటలేదు ఈరెంటియొక్క ప్రయోజనములను నిర్ణయించి మిగిలినవానిని కేంద్రప్రభుత్వమున కొసంగవచ్చును రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమున్నయెడల కేంద్రప్ర భుత్వముయొక్కయు రాష్ట్రీయములయొక్కయు ఆధికములను వె రుజేయవలయును ఇదేమియు సాధ్యముగానిదని యెవ్వరు నన లేదు కావలసినయెడల యిప్పుడున్న రాష్ట్రీయశాసన కేంద్ర ప్రభుత్వశాసన మార్చవచ్చును సాధ్యముగాకపోయిన తప్ప ఆదాయ మూలములందును, వ్యయశాఖలందును, ఆవిభజన ముం డవచ్చును ఆప్రకారము ఒకకాళు ఆధికపరిపాలనములకు అధికారవాగ్యత ఒక్కరిలోనుండవచ్చును రాష్ట్రీయములు కేంద్రప్ర భుత్వమునకు కప్పములు జెల్లించుట అనవసరము గావచ్చును ఏ రాష్ట్రీయముగాని అన్యాయము జరుగలేదని జెప్పవచ్చును కొన్ని కాళువిషయమై శాసనముజేయు సభికారము కేంద్రప్రభుత్వ మున కున్నను వానిపాలనము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు వదలి జేయవలసి యుండును ప్రభుత్వము బాగా జరుగుచుండుటకు కావలసినంతవరకు రిజర్వు జేసినను యెక్కువ ఆక్షేపణలేదు రాష్ట్రీయములందు శాసనములు జేయువిషయమునగూడ ముందు రాజప్రతినిధి యంగీకారమును బడయవలెనను విషయమును తగ్గింపవలయును

రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమువలన రాష్ట్రీభక్తి యెక్కువై జాతీయైక్యతకు భంగము గల్గునని యెవ్వరును చెప్పినదిను అట్టి దేమైన జరుగునని నేనుదలంపను. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు స్వాతంత్ర్యమున్నపుడు ఒకరాష్ట్రీయమున కింకొకదాని యెద్దధ్య ములు తగ్గి మిత్రభావముతో నుండునని నమ్మెదను అప్పుడు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల కొక్కొక్కదానికిని, కేంద్రప్రభుత్వ ముతోను సంరంభము గల్గునపుడు న్యాయాధి నిర్ణయనర్థముండి పరిష్కరింపవలయును మాంటాగూ మెమోరెండ్యు నివేదికలో భారతదేశమునందు ప్రీవీకౌన్సిలు స్థాపింపవలెనను మంచి నూచ నగలదు అందులకు చాలమంది లిబరలు పక్షనాయకులుగూడ ప్రాతినిధ్యమును దెల్పిరి అట్లే జేసెరాయని అప్పటికిని ఇప్ప టికిని విచారముగ నే యున్నది ఇండియాలో ప్రీవీకౌన్సిలును స్థాపించుటవలన ననేక లాభములు చెఱుగగలవు. భారతదేశము నకు సామ్రాజ్యమునందు హోదా యేర్పడుటయేగాక ఇండి య పద్ధతివీలు కొట్టెయింనుప్రీవీకౌన్సిలుండి అన్నివిధ ములైన తగాదాల నివారణ పరిష్కారము జేయుచుండగలదు 1917 నవంబరు లో మాంటాగూ గారు యిట్టి న్యాయ

నిర్ణయ సభయుండుట అనవసరము ఒక నిర్వాహము దెచ్చినను అదియెట్లో పోయెను ఇప్పుడు దాని మరలనుద్ధరింప వలయును

రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య సమస్య కష్టపరిష్కృతమైనయెడల యే ముఖ్యసమస్యయైనను అంతే ఇవన్నియును రాజనీతిజ్ఞులు పరిష్కరింపవచ్చును కేనడా, దక్షిణాఫ్రికా, బర్మాందు సమ స్యములపై పరిష్కరింపరాదు? ఇది పరిష్కరించెదరని మాత్రము నాకు విశ్వాసముగలదు కాని బ్రిటిషువారు చివర తానే ఆలస్యము మాత్రము జేసెదరు రెపటికి ఆపియుంచ వచ్చినయెడల యివాగ్యజేయవద్దను ధర్మమునే బ్రిటిషువారు నను సరించుచుండురు నిర్బంధవిధానము విషయమును మాత్ర మట్లు గాదు రిడింకు ప్రభువును, బర్మాను చూడు ప్రభువును తాము దొంగములందున్నపుడే సార్థకమునటుల భారతదేశమును స్వపరి పాలనముననుభవించు దేశముగ జేసి పరితాగ్ధులయ్యెదరు గాక!

కేంద్ర ప్రభుత్వము

ఒక్కరాష్ట్ర ప్రభుత్వములందేగాక కేంద్ర ప్రభుత్వము నందుగూడ సెంట్రో సంగ్రహము జరుగవలసియుండునని నేను చెలుపగోరెదను 1916 కాంగ్రెసు లీగ్స్-ములో నీవిష యమును ద్వితీయ కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు కొంతరకు బా ధ్యతను ప్రవేశపెట్టవలెనని జాయింటు సెలెక్టు కమిటీయెటుల వనను హోరాహోరీగ ద్వితీయ భారతప్రభుత్వ మారత శాసనమునందు గావించబడిన యేర్పాటులు అసంతృప్తికరము గనున్నవని ద్వితీయంట్టిని మన మా పిదప జరిగిన సభలన్నిటి యందును అందు సంస్కరణముగావలెనని కోరుచునేయుంటి మి గతవత్సరము వడ్డిచును కమిటీ యెటులగూడ నీ విషయ మునకే ప్రాముఖ్యము నిచ్చితిమి మన అభిప్రాయమునే మెనా రిటీ నివేదికము ఒలపరచెను ఈ విషయ మేవిధముగ జూచిన ను ముఖ్యముగ గాన్పించుచున్నది చాలమంది సభ్యులు భారత శాసనసభలో యెన్నుకొనబడి కదిలించ తక్కుముగాకుండ కార్య నిర్వాహక సభ్యులుండ అందువలన నష్ట మనేక సా రులు భారతశాసనసభయందు చెలుపబడెను రాజప్రతినిధి సర్టిఫి కేషను జేయుట తరుచయ్యెను ప్రభుత్వమునకును అసెంబ్లీకిని అభిప్రాయ భేదము చాల యెక్కువగ నుండెను స్టేటుకౌన్సిలు నిర్వాహము చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నది అసంస్థనిర్ణయ ములనైనను ప్రభుత్వ నిర్వాహములు త్రోసివేయ వచ్చును ఇప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వమున్న విధమున దేశమునకు రాజకీయ మగను ఆర్థికముగను చాలనష్టములగదు రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల సెంట్రోసంగ్రహించినను దాని నిశ్చయించినయెడల నష్టముపరిమిత మును అంతయును భారతమంత్రులతోనే సంబంధముండును ప్రతిదానికిని భారతమంత్రులతో రాజప్రతినిధి సంప్రదింపవలసి యుండును ఇందు చాలమార్పు చేయవలసియున్నది భారతప్ర భుత్వము అసెంబ్లీయెడ బాధ్యత గల్గియుండునటుల జేయవ లెను భారతమంత్రుల ప్రాజాపత్యములేకుండ యుండవలెను అయితే కొంతకాలము విదేశీయ రాజకీయ సైనికశాఖల విష యమునమాత్రము రాజప్రతినిధి భారతమంత్రుల యుత్తరవుల ప్రకారము నడుచుకొనుచుండవలెను భారతమంత్రుల కౌన్సిలు సెల్టివేయవలెను పార్లమెంటు స్టాండింగ్ కమిటీనిగూడ నిశ్చయె త్రిజేయవచ్చును

సంస్కరణ నూచనలు

ఇందు కొన్ని సంస్కరణ నూచనలు గావించెదను, ఇందు క్రొత్తగాని కల్పనగాని యేమియును లేదు ఇవన్నియు నిదివరకు మితవాది జాతీయ సభలందు చెలుపబడినవే అవి యేవనగా —

(1) బ్రిటిషు భారత పరిపాలనమును రెవిన్యూలపై అధికారమును భారతమంత్రులకేగాక రాజప్రతినిధికిని వారి సమాలోచ కులకు నుండవలయును

(2) సైన్యము, విదేశీయ రాజకీయ శాఖల విషయమున యంతకాలముని నిర్ణయించిన విధమున దప్ప యితర శాఖలందు భారతమంత్రుల భారత ప్రభుత్వముపై నెట్టి అధికారమును గల్గి యుండరాదు ఆయనకుండు సంబంధము కాలనీల మంత్రులకి దాని ప్రభుత్వములపై నుండునట్లుండవలెను

(3) భారతమంత్రుల కౌన్సిలులేకుండ దీనివేయవలెను

(4) రాజప్రతినిధి ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిలుసభ్యులు కేంద్ర శాసనసభనుండి దీనికొనబడిన మంత్రులుగ నుండవలయును విదేశీయ, రాజకీయ సైనిక శాఖలందు లభ్య మిగిలిన కేంద్రశాఖా పరి పాలనమున కంతకును ఆధికమునకును భారత శాసనసభయెడల బాధ్యత గల్గియుండవలెను రాజప్రతినిధికిని శాసనసభ్యులకును గల సంబంధము పార్లమెంటరీ స్టేటు అధికారికిని మంత్రులకు నుండునట్టిదిగ నుండవలెను

(5) భారత శాసనసభయు స్టేటు కౌన్సిలును బ్రిటిషు కామన్సు సభ, ప్రభువుల సభలవలె ప్రభుత్వముతో సంబంధము గల్గియుండవలెను

(6) స్త్రీలు పురుషులతోబాటు వోటుజేయు స్వాతంత్ర్యము గల్గి శాసన సభ యెన్నికలందు పాల్గొనవలయును

(7) నియోజకుల నెక్కువజేసి నిమ్న జాతులకును పనివారలకును పూరిగ ప్రాతినిధ్య మొసగవలయును

(8) భారతదేశ పౌరులు దేశ సంరక్షణ నేపయందు ఉన్నతోద్యోగమునుండి క్రిందివరకును సొందుచు వారి శిక్షా మునకే భారతదేశములో రాజప్రతినిధి నిర్ణయించు స్థలమున, దేర్పాటుజేయవలెను.

ఈ క్రింద నేను స్వంతముగ కొన్ని సూచనలు గాగించుచున్నాను వాని గుణములనుబట్టి మీ రాలోచింపవచ్చును

(9) ప్రతివర్షమునను నైపుణ్యమునకే జేయు న్యాయము (నాకా వాయుదళముచేరి) యింతయుని నిర్ణయింపవలయును ఇందులకు అ సెంట్రీ వోట క్కర లేదు ఏ సంచర్యుర మైనను దేశ సంతకా క్కరవ డిబ్బవనరమని రాజప్రతినిధి తలంపునెడల గ్రాంటును అసెంట్రీలో కోరవచ్చును అడిమాండును అసెంట్రీ ప్రోసిజేయునెడల రాజప్రతినిధి అంతమొత్తము నేగాని అంతకు గక్కువగాని ప్లేటు కాన్సియలో బెట్టి అంగీరింపజేసి నానువోటబలు మొత్తముతోబాటు ఖర్చు జేయవచ్చును

(10) రాజప్రతినిధికిని (బ్రిటిషు యుద్ధ కార్యాలయమునకును లేక ప్రెజిడెన్సి బ్రిటును ఇండియా ఆదాయములనుండియెట్లు ఖర్చుపెట్టవలెనను గావయమున తగాదానచ్చునెడల దానిని పంచాయతీకి చెట్టవలయును ఆ నియమును చెండు ప్రభుత్వములును అంగీరింపవలయును

(11) పైన (9-10) ప్యారాలలో చెప్పినయేర్పాట్లు 10 యేండ్ల కాలముండిన పిదప ఒక కమిషను భారతీయు లేక్కవ మందిగలది యేర్పడ అందు భారత రాసనసభయం చెన్నకొన బడిన సభ్యులేయుంకి పరిశీలింపవలయును

(12) బ్రిటిషు ఇండియా కెన్సల్రునుండి భారతదేశమున కావలజేయు వైద్యపు ఖర్చునకై ఒప్పుకొను అధికారము యిప్పుడు బ్రిటిషు పార్లమెంటుకున్న దానిని భారత శాసనసభకు మార్చవలయును

(13) మాంటాగూగారును పెమ్మసర్ల ప్రభువును 1918 లో తమ నివేదికమునందు చెప్పినట్లు ప్రీవీకౌన్సిలు నిర్ణయింపవలెను జ్యూడిషులు కమిటీయొకటి అప్పీలుకోర్టుగనుండి ఒక ప్రభుత్వమునకును వరియొకదానికిని తగాదా వచ్చినయెడల పరిష్కరించుచుండవలెను

(14) కేంద్ర ప్రభుత్వశాఖలు యిప్పుడున్నట్లు లేయుండవచ్చునగాని కొన్ని తగ్గింపవచ్చును

(15) కేంద్ర ప్రభుత్వము ప్రతి సంవత్సరమును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములనుండి కప్పములను కోరగూడదు

(16) ప్రత్యేక నియోజకవర్గముల కెక్కువ జేయగూడదు 10 మొదలు 25 యేండ్లవరకు ఉండునట్లులేసి యిప్పుడున్న ప్రత్యేకజాతి నియోజకవర్గములను దీసివేసి ఒకటిగజేయవలయును

కామనువెల్తు బిల్లు

నేను సకమప్రభుత్వ సంస్కరణ మెట్లుండవలెనో చూచాయగ చెప్పితిని భారతీయు లేదైన ప్రభుత్వనిర్వాహమును సిద్ధముజేసియెడల తాముగాని, స్టాచ్యూటరీ కమిషనుగాని పరిశీలించునని బర్మెనుపొడుప్రభువు రీడింగప్రభువును చెప్పియుండినదిట్టిది గాకపోవచ్చును అయితే ఏదైన ఒకవిధానమును వివరముగ జేయవలసినపాధ్యత అసధికారసంఘముపై కన్న ప్రభుత్వముమీదనే యెక్కువగలదు 1916 లో కాంగ్రెసు ఒక స్క్రీమును తయారుజేయుటలో చతురముగ ప్రవర్తించెనని చెప్పజాలను ఇప్పుడుగూడ నటునుసరించుట బాంకునుని తోచదు కాంగ్రెసు లీను స్క్రీమును అప్పుడు భారతవంత్రియు, రాజప్రతినిధియు ప్రోసిజేసెను మరల నాపనియే జరుగవచ్చును ఏమైనను నేవనలు లిబరలు పెడరేవను తనకాన్సిలును ఒక స్క్రీము తయారుజేయగోరెను ఆస్క్రీము విడుదలకి కమిటీగనియమించి తయారుజేసి సభ్యులకబంప గోరబడెను కాన్సిలు అంగీకరించిన విషయను ఆస్క్రీమును యీసారి మితనాద అఖిలభారత మహాసభలో బెట్టుట కుద్దేశింపబడెను సర్ లేజబహదూరు సమ్రా ఆకవిటి అగ్గయుడు అందుపై ఆ శ్రీనివాసశాస్త్రి గారు ముగ్ధుమైన సభ్యుడు ఈలోపలనే నేవనలు కన్వెన్షను అధిపురాలు బెసాంటుగారు కామను వెల్తు బిల్లును తయారుజేసెను ఆబిల్లును సర్ సమ్రాశాస్త్రిగారు లామోదించిరి నేనాకన్వెన్షనుతోగాని బిల్లులో గామయోగముగా నలచుకొనలేదు నేను లిబరలు పార్టీ నిర్వాహమునకే క్షీనతను వినియోగింపకోరెదను ఈబిల్లులో కొన్ని భాగములతో నేనేకీధింపజాలను కాని దాని ప్రయోజనోద్దేశ్యముల నొప్పుకొందును మన స్క్రీమును తయారు జేయుటలో గూడ దానినే ఆధారము జేసికొందుము నేను ఈబిల్లును గూర్చి చెప్పటలో నుద్దేశ్యము రీడింగు బర్మెనుపొడు ప్రభువులు దీనిని భారత స్వపరిపాలనా విధానముగ నంగీరించి విచారించెదగనియే దాని నున్నతీరున నంగీరింపవలెనని యెన్నగును కోరరు కాని దానిని నిర్లక్ష్యము నేయజను ఈసందర్భమున 78 యేండ్ల ముదుసలియగు బెసాంటుమ్యగారు భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమునకేయు ప్రయత్నములను ప్రస్తుతించుచు కృతజ్ఞత జెలుపగోరెను

ముగింపు

రాజప్రతినిధి భారతవంత్రితోబాటు సహకారమునకై విజ్ఞప్తి జేసెను నేను ను అట్లే కోరుచున్నాను సహకారమునగా చెంపక్షములు గలవు కలసి పనిజేయుపార్టీల ఈసమావేశ ముగియిచ్చును ప్రభుత్వమువారు జేయుచునలర్చియు మంచివచ్చును భారతీయుల సహాయములనుండి ప్రోగమునెడల ఎక్కువ పొందు రీడింగు ప్రభువులకుత్పత్తికరముగనుండును వాని నిర్ణయముతో నేనేకీధింపజాలను నేను సర్మణ్డిమను

గారి యెదుట యీ రెండేండ్లనుండియును మాంటాగూసంస్కరణములను పనిజేయుటలో (బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును ఉద్వేగులులు భారత ప్రజానాయకులతో సహకారముచేయగోయిరని చెప్పినపుడు వారికి కోపమువచ్చెను సంస్కరణ విచారణసూత్రమును నన్నమాటల నుపసంహరించుకొనవలెనుగాని నేనట్లు జేయలేదు ఇందు సహాయవాదులు స్వరాజ్యపక్షమువారుబోయి నంత దూరము పోలేదంటిని ఇప్పటి భారత వంత్రి ఇండియా లిబరలు పార్టీ యొక్కనున్నదని గుర్తించెను నేను కమిటీ యెదుట పాక్ష్యములో జెప్పన కలిగోవులనన్నిటిని మరలకెట్వదను అసహాయవాదులు స్వరాజ్యపక్షము చేరె యందురు అసహాయవాదులమాట యిప్పువక్కరలేదు స్వరాజ్య పక్షము వారెమి జేయనున్నారో నాకు చెప్పెదరు వారు చెప్పినట్లు చేసెదరని గాని చేయునదేమో చెప్పెదరని గాని నాకు వోచదు కాని భారత వంత్రిని రాజప్రతినిధిని యొక్కటకుగ గోరెదను స్వరాజ్యపక్ష మవారు ఉద్వేగుగము లక్రలేదని వారి ఇష్టమువచ్చినట్లులేయుచుండిన ప్రభుత్వమువారుకుండవలసినదేనా? జెనరలు హెడ్డుజాగును వారియనుసరులు అనుసరించు విధానమునుబట్టియే నా బ్రాహ్మణులకు సర్ హెన్రీ కాంబెలు బానర్జును స్వపరిపాలనము నేయ సందేహించెను? డివెలరాగారును మరీకొండగును వెంటబోవుట చేసేనా విద్వాండు ప్రతినిధులతో లాయడు జూజిగారు మాటాడ తిరస్కరించిరి? పోనీ అసహాయవాదులుగాని స్వరాజ్యపక్షమువారుగాని యేల యేర్పడిరి? కలట ఆప్ట లేదన్నయెడల గాంధీగారు సత్యాగ్రహ సంరంభమును బెట్టియుండెడివారేనా? పంజాబ హత్యలు జరుగక జరిగినను సరియైన శిక్ష విధించినయెడల అసహాయపక్షమును నచ్చెడిదేనా? మాంటాగూగారు భారతకార్యాలయమును వదిలిపోయిన తరువాత ప్రభుత్వ బిల్లు మారకుండినయెడల లిబరలు పక్షము ఆపజయముగాంచి యెన్నికలో స్వరాజ్యపక్షము విజయముగాంచియుండెడిదా? ప్రభుత్వవైఖరి యిదేవిషయముగ నుండినయెడల రాజకీయ అతివాదిత్వమిట్లేయుండును స్వరాజ్య పక్షము సహకారమునకు దిగువరకును వారు మందుకు జనకుండునెడల చుట్టిన చుట్టే చుట్టవలసియుం గురు బ్రిటిషుప్రభుత్వము భారతదేశము తమదే తమశాసనములప్రకారము బద్ధమైయుండవలెనను భావమును నవలకొనునెడలక్రేయ స్కరముగనండునుగ్లాడ్స్టును జెప్పినట్లు బ్రిటిషువారు భారతదేశమునం దుండటవలసి భారతజాతికి లాభకరముగ నుండవలయును అటున్నదని వారుబెలును కొనవలయును

తరువాత అగ్గయుడు చేతమనందు మతసంఘ సంస్కరణము ర జకీయ స్వరాజ్య వంత్రియవారిమని చెప్పిముగించిరి

పోలీసు - ప్రజాధరము
సర్ సి పి రామస్వామి అయ్యగారి
ఉపన్యాసము

గౌ|| సి పి రామస్వామి అయ్యగారు ఆగస్టు 26 80 వ లేది కర్నూలుకు వెళ్లిరి ఆదినము సాయంకాలము పోలీసు పోటీపంచెములు జరిగెను గెలుపొందినవారికి బహుమానములను పంచిపెట్టి గౌ|| రామస్వామి అయ్యగారి క్రిందివిధమున ఉపన్యాసించిరి -

పోలీసువారితో సంబంధము నాకీదినమున కలిగినందులకు మిలల సంసించు చున్నాను జిల్లా పోలీసువారితో కలసి నేర పరిశోధనము విషయమై పనిజేసినవారికి బహుమానము లిచ్చు ఆనకాశము నాకీదినము లించినందులకు సంతయో సంసించు చున్నాను ప్రజల విశ్వాసమునకు పోలీసు వారు పాత్రులుగానున్న వారు తమధర్మము లేంతవ్రాయ నిర్వహింపజాలగని నా అభిప్రాయము ప్రజాసౌకే పోలీసు దిగమున్నచియు లా ఆర్డరు సంరక్షించుటకు ప్రజలు పోలీసువారితో కలసి పనిజేయుట అసాధనయియు ప్రజలెంతయు నమ్మకొ అంతవరకు పోలీసు వారు కృతార్థులయ్యెదరని చెప్పవలసియున్నది కాని పోలీసులు కొంచము ఎవరేమిగనున్నవి జేయుదు పోలీసువారిని సంపూర్ణముగ నెన్నుకొలేరు వారిపై సంపూర్ణవిశ్వాసము లేదు ప్రజాభిప్రాయము పోలీసువారికి అనుకూలముగలేదు ప్రజాభిప్రాయము కలగజేయు విషయమై ప్రజలచెట్టిఅభ్యంతరములుగానిఆటంకములుగానియుండకుండను అనుమతము ప్రజాభిప్రాయములను పోలీసువారికి ప్రోత్సానము కలుగవలెను పోలీసువారు హద్దుమీరి ప్రవర్తించినప్పుడు ప్రజాభిప్రాయము వారికి ప్రతికూలముగ మారి వారిని సరియగుదారికి త్రిపుచ్చుచుండవలెను పోలీసువారు ప్రజాసంఘము నందు ముఖ్యమైనా రకుటచే పోలీసువారి దూషణను ప్రజలు సహించుటయెదు

పిమ్మట వరలు లక్ష్మీనాథుని రావుగారు పోలీసుజిల్లా సూపరింటెండెంటు లక్ష్మీనాథుని రావుగారిని ప్రశంసించుచు వారు కేటానుమట్టి నేరగును రుజువుచెయ్య విషయమై గొప్ప వివరించెప్పిరి రాష్ట్ర శాలభటులు గ్రామినియలు కమిషనరు ఆగు గౌ|| రామస్వామి అయ్యగారిని కార్యవర్గి గౌ|| అయ్యగారు రుచాలభటులను ప్రోత్సహించుచు మాట్లాడి రాత్రి బాణ నేనుకలు జరిగెను,

క లోల్లా సి ని స భ
ఈ సభయొక్క జనరల్ వాడి మీటింగు యీ 26 80 లేది ఆదివారము 4 గంటలకు నెం 121 వరదా ముత్తి యప్పన్ కీధియందు యం శేషయ్యగారి యాజమాన్యమున బహుసంబరముగా జరిగినది రావు బహుదూరు మహారాజ రాజశ్రీ పొత్తూరు అయ్యన్న కెట్టిగారిని ప్రెసిడెంటుగాను

- 1 దివాన్ బహదూరు, చల్లా సురుసామి శేష్టిగారిని
- 2 నామి వెంకటాచలం కెట్టిగారిని
- 3 బమ్మ వెంకటగబ్బయ్య కెట్టిగారిని
- 4 జి క్రిష్ణార్యగారిని వైముప్రెసిడెంటుగాను,
- 1 జలసంకి రంగయ్య కెట్టిగారిని
- 2 యెగ్గులూరు శ్రీరాములు కెట్టిగారిని, సెక్రటరీలు

గానున్నా, యక సుబ్రహ్మణ్యం కెట్టిగారిని, బ్రజరదుగానున్నా, యం శేషయ్యగారిని కండక్టరుగానున్నా యేర్పరచిరి సదిరు మీటింగయందు సభ నిబంధనలు స్వీకృతపబడినవి

ఇదియునుంగాక కొన్ని ముఖ్యమయిన తీర్మానములు చెయబడినవి ఈమీటింగు ఉపహారములతో బహు కులాసాగా ముగిసినది

కార్యదర్శి
వాతావరణ సిద్ధి

1925 నం|| సెప్టెంబరు 1-వ లేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మునుగోటి అల్లసానిగారి	మునుగోటి అల్లసానిగారి	మునుగోటి అల్లసానిగారి	మునుగోటి అల్లసానిగారి	మునుగోటి అల్లసానిగారి
	గరి 24 గంటలలో	గరి 24 గంటలలో	గరి 24 గంటలలో	గరి 24 గంటలలో	గరి 24 గంటలలో
గోపాలపురం	88 0	80 8		20 28	44 96
విశాఖపట్టణము	86 0	80 5	1 01	13 76	87 09
కాకినాడ	88 4	78 2	0 11	24 25	89 09
మచిలీపట్టణము	90 9	80 2		19 82	41 59
కర్నూలు	89 2	72 6	0 08	11 65	26 01
బళ్లారి	92 1	78 2	0 01	2 48	20 51
కడప	98 0	77 2		15 85	81 28
నెల్లూరు	97 8	80 9		8 11	87 98
మద్రాసు	97 4	78 8		10 04	50 74
కడపూరు	95 1	76 9		13 82	52 94
నీలము	98 0	72 2		10 49	89 30
కోయంబూరు	85 4	70 6		3 54	22 29
తిరుచునాపల్లి	99 6	77 2		10 95	38 18
నాగపట్టణము	96 2	79 9		4 12	54 98
మధుర	100 1	77 3		10 29	38 58
పాంబర్	87 4	78 1		0 26	87 06
తిరునెల్వేలి				1 64	28 34
తిరువేలైము	81 5	74 9	0 09	20 05	64 51
కొచ్చి	85 3	76 1	0 13	56 54	114 51
కార్వై	82 8	75 1	0 14	97 34	117 18
మంగళూరు	87 0	74 9	0 22	115 93	125 68
బెంగళూరు	88 2	64 4		9 40	85 37
మెదక్	70 0	61 8	0 39	100 11	125 46
కొడెకనాటి	65 4	51 1	0 11	13 81	62 18

సర్కారులు - కాకినాడలో 0 11 వలెంచెమ విశాఖపట్టణములో చినుకులుబడెను మేముము ఒక మోసరుగ నన్నవి విశాఖపట్టణములో పగటివేదిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ రాత్రివేదిమి ఇవ్వుట మచిలీపట్టణములో 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ చిచివచ్చుచులో 2 1/2 తక్కువ
హైదరాబాద్ - కర్నూలు బళ్లారిలో చినుకులు బడెను కర్నూలులో మేముములు చిచ్చుకుగనన్నవి ఒక్కవచ్చె పలచి గనున్నవి శీతోష్ణస్థితి సమాసముగ నున్నది
కర్నూలుకము - బళ్లారిలో మేముములు 2 క మోస్తరుగ నున్నవి తక్కిన రోట్ల ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది ఆంధ్ర చాల తక్కువ వద్రాసులో పగటివేదిమి 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ బళ్లారిలో రాత్రివేదిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ
కర్నూలుకము - బళ్లారిలో మేముములు 2 క మోస్తరుగ నున్నవి తక్కిన రోట్ల ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది ఆంధ్ర చాల తక్కువ వద్రాసులో పగటివేదిమి 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ బళ్లారిలో రాత్రివేదిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ
కర్నూలుకము - బళ్లారిలో మేముములు 2 క మోస్తరుగ నున్నవి తక్కిన రోట్ల ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది ఆంధ్ర చాల తక్కువ వద్రాసులో పగటివేదిమి 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ బళ్లారిలో రాత్రివేదిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ

ఎం. కోర్ యు సెల్లూ
వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు,

అండమాను దీవులు

అండమాను దీవుల విషయమై సర్ మడ్డిమెను గారు సామ్రాజ్య శాసనసభలో చెలిపిన విషయముల నిండుక పరికింప వచ్చును అండమాను దీవులను పీఠలు సెటిల్ మెంటుగా దీసి వైచుటయే ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యమని, వీరు నుడివిరి కాని దీవిని క్రమక్రమముగ కొనసాగింప వలయునుగాని, ఒక్కమారుగ జేయ వీలులేదని, వీరు వెలిబుచ్చిరి మడ్డిమెనుగారి ప్రతిపాదనము సరియగుదో, మా పిశాచులు అండమాను దీవులలో స్థిరనివాస మేర్పరుచు కొనుట కేల ప్రయత్నము జేయవలయునో తెలియదు ఖయిదీలతో బాటు, వారి కుటుంబములను గూడ నట్టి ప్రదేశమునకు పంపు టేలనో తెలియకున్నది బార్కరు రిపోర్టు ప్రకారము, ద్వీప పరిస్థితులు చక్కగనున్నవట రోగములు తగ్గుచున్నవట ఎండ విశేషములేక, వానయోగ్యముగ నున్నదట ఇట్టి యనుకూల ప్రదేశమును విడిచివైచుటకు కతం జేమి? నిజమేమనిన, జయిలు కమిటీవారు తమ రిపోర్టును బ్రచురించిన నాటికిని, నేటికిని భేదమంతగ గనుపించదు జయిలు కమిటీవారు తమ రిపోర్టులో అండమాను దీవులు మానవ నివాసయోగ్యములు గావని తేట పరచిరి జయిలు కమిటీయందు అనుభవశీలురు పలువురు గలరు వీరి సూచనను తృణీకరింప వీలులేదు

ప్రభుత్వమువారు సయితము అండమాను దీవుల విషయమై వీరిసూచనల నామోదించిరి కాని, కొన్ని యిబ్బందులవలన వాని సమలులో బెట్టలేక బోతిమని చెలిపిరి. మానవ నివాసయోగ్యములు గావనుట, నిజముగాదని బార్కరుగారి టీవల చెలుపసాహసించిరి ఎవరి మాట యందెక్కుడు విశ్వాసముంచవలయునో చదువరు లూహించగలరు నివాసయోగ్యములు గాని ప్రదేశము లొక్కమారుగ స్వర్ణతుల్యము లయ్యెనని విశ్వసించుట కష్టము స్వల్పకాలములో నింతటి యభివృద్ధి గలుగుట దుర్లభము అండమాను దీవులలో నివాసమేర్పరచుకొనుటకు బ్రయత్నించిన ఆంగ్లో హైందవులకు ప్రభుత్వమువారి టీవల ప్రోత్సాహమొసగిరి వారికి భూముల నుచితముగ నిచ్చిరి కాని, వారక్కడ నిలువలేక విడిచిపెట్టిరి అండమాను దీవులు వానయోగ్యము లయ్యెననుటకిది నిదర్శనము గానేరదు ఇందలి శీతోష్ణ స్థితి మలబారు స్థితి బోలియుండునని మడ్డిమెనుగారు చెలిపిన విషయము నిరాధారమని, ది బ క్వెస్ట్ నాయకుగారు మద్రాసు శాసనసభలో తేటపరచిరి నానాగారు జిల్లా మిగుల ఆరోగ్యవంతమని ఎసిధివడసినది. అండమాను దీవులను దీనితో

పోల్చుట, ఏమాత్రము పాడి గాజాలదు. ప్రజాభిప్రాయము ప్రభుత్వప్రయత్నములకు ప్రతికూలముగ నున్నదని మడ్డిమెనుగారికి తెలియును అటు లగుచో, వా కే ల దీ ని ని మానివేయగూడదు? సామ్రాజ్య శాసనసభలోని మాపిశాసభ్యులనుగాని వారిచే పేర్కొనబడిన ఇరువురు పెద్దమనుష్యులను గాని అండమానుదీవుల పరిస్థితులను స్వయముగ కనుగొనుటకు తాము పంపెదమని చెలిపినను, వారితవర కంగీకరింపలేదని, మడ్డిమెనుగారు సూచించుచున్నారు మద్రాసు శాసనసభవారి టీవల గావించిన తీర్మానమునందు, అండమానుదీవుల స్థితి కనుగొనుట కొక అనధికారసభ్యుల ఉపసంఘము నేర్పఱుపవలయునని కోరిరి గాని, మద్రాసు ప్రభుత్వము వారి తీర్మానము నంగీకరింపకబోయిరి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యవకాశము గైకొని, మద్రాసు శాసనసభవారి తీర్మానము సఫలమగు నటుల జూచెదరా? అటులగావించుచో సందియములెల్ల బయగలవు. నిజస్థితి బయల్పడగలదు.

మహమ్మదీయ కలవరము

మదీనా ముట్టడింపబడెననియు, మహమ్మదు గారి గోరికి చెబ్బతగిలెననియు వార్త తెలియగనే ఆసేతు హిమాచల పర్యంతము మహమ్మదీయులలో కలవర మేర్పడుట వింతగాదు పవిత్ర స్థలములపట్ల మహమ్మదీయుల కెంత ప్రేమగలదో, కిలాఫాత్ ఆందోళనము తెలిపియుండెను. ఇబన్ నద్ గారి సైన్యమిట్టి దుష్కృత్యములకు పాల్పడెనని చెలిసి, మహమ్మదీయులు పలువురు తమ ఆగ్రహమును వారిపై వెల్లడిజేసిరి హిందూదేశమునం దేగాక, పర్షియా యందును యిట్టి యాగ్రహమే ప్రబలెను కాని, మహమ్మదీయు లీవార్త ఎంతవరకు సరియైనదో కనుగొని, పిమ్మట తమ అసమ్మతిని చెలిపిన బాగుండెడిది. వీరి తీర్మానముల కపు డెక్కువ విలువ యుండెడిది ఇబన్ నద్ గారు మహమ్మదీయ పవిత్ర స్థలక్షణకై అమీరు ఆలీపై యుద్ధము సలుపు చున్నారు మహమ్మదీయాభిప్రాయ ప్రకారము వానిని పాలించుటకు అంగీకరించియుండిరి ఈనంపత్సరము హాజీ యాత్ర తిన్నగ ముగియుటకుకూడ వీరుతోడ్పడిరి ఇబన్ నద్ గారు మహమ్మదీయ మతాభిమాని యని, మక్కా యాత్రకిటీవల వెడలివచ్చిన మాలానామహమ్మదు ఇస్ఫాహా గారు లాహోరునభలో తేటపరచిరి వహాబీలు మహమ్మదీయ మతమును పవిత్ర వంతము గావించుటకు బద్ధకంకణులై యున్నారు అట్టివారిట్టి దుష్కృత్యములకు పాల్పడి, మహమ్మదీయ ప్రపంచాగ్రహమునకు గురియగుటకు సాహసించి రని నమ్ముట కష్టము అనలుపరిస్థితు లెటులున్నను, హిందూదేశపు మహమ్మదీయులలో అంతకలహములు ప్రబలుచున్నవి తొందరపడవలదని బోధించి నందుకు, మాలానా షేకతాలీగారు అపాయమునకు లోనయిరి బాంబాయిలో నిరుపక్షముల వారికిని మధ్యదెబ్బలాట లారంభమయ్యెనని నేటి వార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఇది మిగుల శోచనీయము సామ్రాజ్య శాసనసభలో ప్రభుత్వసభ్యులగు సర్ డేనిస్ బ్రేగారు చెలిపిన సంగతులు జూచిన, వందతులు నిజముగావని దోచును. వదం

తులబద్ధమని ఇబ్నానదుగారు కెయిరో పజెంటుగారి ద్వారా తెలిపిరట ముట్టడింపబడిన ప్రదేశము మరి యొకటని వారు సూచించిరట ఇట్టిస్థితిలో అనవసరభ్రాంతికిలోనయి, మహమ్మదీయ సోదరులు కలవరపడకుండుట శోచనీయము సత్యము బయల్పడినపిమ్మట, మహమ్మదీయులలో భేదాభిప్రాయము లుండనేరవు. అంతవరకు ఓపికతో వేచియుండుట శ్రేయస్కరము

జయిలుపరిస్థితులు

జయిలుపరిస్థితులు దుర్భరముగ నున్నవని, ముల్తాను జయిలుకేసులో నిచ్చినతీర్పుబట్టి వెల్లడియయ్యెను వందేమాతరంప్రతికలో గావించబడిన యారోపణలు చాలభాగము నిజమని యే, న్యాయాధిపతి తీర్పుజెప్పెను లాలాలజపతిరాయిగారి విషయమై వ్రాయుచు, ఇంతకన్న ఘోరపరిస్థితి ప్రబలియున్నదని, చెలుపుటయగాక పెక్కునిదర్శనముల జూపియుండెను. ఆ విలియరు ప్రభువు గారు, ప్రభువులసభలో ముచ్చటించుచు నీవిషయముల నన్నిటిని తేటపరచిరి రాజకీయనిర్వంధితులు కారాగృహములలో ప్రవేశింపకముందు నిజ సందర్భములు తెలియకుండెను సుప్రసిద్ధ దేశనాయకులు శ్రీకృష్ణ జన్మస్థానము నలంకరించినపుడు, వారి కనేకవిషయములు గోచరించెను వానిని నిర్భయముగ వెల్లడిజేసిరి గాంధీమహాత్ముడేమి, లజపతిరాయిగారి రేమి, చెలిపిన విషయములను నిరాకరింప వీలులేదు. లజపతిరాయిగారు వైచిన పందెమున కేమి జవాబిచ్చెదరని, ఆవిలియరు ప్రభువుగారు ప్రశ్నించిరి. ఇండియా మంత్రియగు బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారిచ్చిన జవాబు ప్రోత్సాహకరముగ లేదు. ముల్తాను కేసులో పంజాబు ప్రభుత్వమువారు అపీలుజేయ నెంచుటచే, యీ విషయమును చర్చింపవలదని మాత్రము ఇండియా మంత్రిగారు సలహానిచ్చిరి అనధికార ప్రేక్షకులును జయిల్లో స్వేచ్ఛగ దిరుగనిచ్చుట అపాయకరమని, ఇండియా మంత్రిగారు చెలుపుటవిచిత్రము. ఆవిలియరు ప్రభువుగారి సంగతి నంగీకరింపలేదు. ఇట్టిసంస్కరణ మవసరమని, జయిలు కమిటీవారు చాలకాలము క్రిందటనే సిఫార్సు జేసియుండిరి. వారి సిఫార్సులను పూర్తిగ సమలులో బెట్టుట కింతవరకును బూనకుండుట విచిత్రము జయిలు పరిపాలనము పాలనావిధానమునకు గౌరవప్రదము గానేరదు ఇక సయినను ప్రభుత్వమువారు తగిన చర్యల నవలంబించెద రను నమ్మకమున కవకాశము గనుపించుటలేదు.

మడ్డిమెనురిపోర్టు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు

మడ్డిమెనురిపోర్టుగూర్చి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లభిప్రాయమొసగెను వానిని బయల్పఱుపవలెనని అడుగగ, మడ్డిమెనుగారు నిరాకరించిరి. ఇట్టిస్వల్పపు కోర్కెను నిరాకరింపనేలనో తెలియదు మడ్డిమెను రిపోర్టుగూర్చి సామ్రాజ్య శాసనసభలో త్వరలో చర్చ జరుగనున్నది ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మెజారిటీ రిపోర్టు నంగీకరించినటుల, వారు ప్రతిపాదించబోయెడి తీర్మానము చెలుపుచున్నది. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు గూడ మెజారిటీ రిపోర్టునే బలపరచి, మైనారిటీ రిపోర్టును నిరసించి యుండవలయును ఆనంగతిని తెలియబఱచుట కభ్యంతర మేముండును? కాని

ఒక్క ఆక్షేపణమాత్రము నృప్తముగ గోచరించుచున్నది. చింతామణిగారు సూచించినట్లు, రాష్ట్రప్రభుత్వములలో నయినను, ట్రాన్సుఫర్ల భాగములవారు మైనారిటీ రిపోర్టు నామోదించి యుందురు. కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో గూడ భారతీయసభ్యులు చాలమంది, మైనారిటీ రిపోర్టు నంగీకరించి యుందురు విచారణ జరుగుచున్నపుడు గూడ ఇట్టి యభిప్రాయభేదమే పరిస్థితులయ్యెను. ప్రభుత్వములం దిట్టి భిన్నాభిప్రాయములు ప్రబలెనని బయల్పడుటకు, మడ్డిమెను గారి కిష్టములేదు గాబోలు! కాని నిజము నెంతదాచినను, దాగజాలదు దానియంతట యదియే బయల్పడును రాష్ట్రీయ శాసనసభలు మడ్డిమెను రిపోర్టును చర్చింప వీలు లేకుండ, నిషేధించిరి రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు తమ యభిప్రాయములను దెలుపగ, శాసనసభ లేల తెలుపగూడదో దురూహ్యము. ప్రస్తుత స్థితిని గుర్తించి, సామ్రాజ్య శాసనసభలో నన్ని షట్టముల వారును ఏకమై ప్రభుత్వ తీర్మానమును నిరాకరించెద రని నమ్మెదము.

బ్రిటీషు పౌరులు

హిందూదేశమున నివాస మేర్పరుచుకొని బ్రిటీషుపౌరుల హక్కులను సంపాదించుటకు వీలుగు చట్టము గలదు దానియందు కొన్ని మార్పుల జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టిరి. సవరణ చట్టమును సెలెక్టు కమిటీకి బంపనక్కర లేకుండనే, శాసనసభవారింగీకరించునట్లు జేయుటకు హోం మెంబరుగారు ప్రయత్నించిరి కాని వీరి ప్రయత్నము కొనసాగలేదు శాసనసభ్యులు కొన్ని యాక్షేపణల దెలిపిరి. ఈయాక్షేపణలు చాల ముఖ్యములనుగల సందియములేదు బ్రిటీషు పౌరులను పదము చాల సందిగ్ధముగ నున్నది భారతీయులను బ్రిటీషుపౌరులనుండి వేరుజేసి, కడపటివారికి ఎక్కుడు హక్కుల నిచ్చుట కీచట్టము తలపెట్టినది. భారతీయ సంస్థానప్రజలు బ్రిటీషుపౌరుల క్రిందకు రారు కాని, భారతీయులను అన్నివిధములను పీడించుచున్న దక్షిణాఫ్రికా ప్రజలు మాత్రము బ్రిటీషుపౌరులగుచున్నారు. అట్టివారికి హిందూదేశమునందు పౌరస్వాధికార మిచ్చుట అవమానకరము బ్రిటీషుపౌరుల నిర్వచనమునందు అమెరికనులను, యూరపియనులను చేర్చకున్నను, వారు అట్టి హక్కులను సంపాదించుటకు చట్టమునందు సౌకర్యము గలదు అమెరికాలో మాత్రము భారతీయుల హక్కులు నిరాకరింపబడుచున్నవి. హోంమెంబరుగారు ప్రవేశపెట్టదలచిన చట్టము, పైకి సామాన్యముగనున్నను, అనేకచిక్కుల కవకాశము గలిగించుచున్నది భారతీయులు విదేశములం దనుభవించుచున్న దురవస్థగాంచినవిమ్మట, వెనుకటిపర్వాటులను మార్చవలసిన యవసరమెంతేగలదు సెలెక్టుకమిటీవారు, దూరమాలోచించి అనుకూలమగు మార్పులను ప్రవేశపెట్టెదరని భావించెదము

పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషను

సర్వీసు యద్యోగుల వ్యవహారమును నడుపుటకు, పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషనును నియమించవలెనని, లీకమిషనువారు సిఫార్సుజేసిరి. ఆసిఫార్సు

ను ప్రభుత్వవారి నామోదించినను, యీసంఘము సలహాసంఘముగ మాత్ర ముండునట్లు ఏర్పాటు జేయబడెను సర్వాధికార మింకను ఇండియా మంత్రి హస్తములందే నిలచియున్నది ఇట్టి సందర్భములలో సర్వీసుల వ్యవహారములలో నేవిధమగు జోక్యము దీసికొనుటకును హిందూదేశమున కధికారముండదని తమ సేవకులను ప్రత్యక్షముగ గాకున్న పరోక్షముగ నయినను నడుపుటకు ప్రజల కధికారము లేకుండుట మిగుల పరిహాసాస్పదము. ఇట్టి బునాదిపై స్వపరిపాలనమును నిర్మించుట యసంభవమని దెలుప నక్కరలేదు పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషను విధులగూర్చియు, సభ్యులగూర్చియు, వారి హక్కులగూర్చియు నిర్ణయించుటకు శాసనసభ వారితో యోచించెదరా యని యడుగగ, అటుల జరుగదని మడ్డిమెను గారు నృప్తముగవాక్రుచ్చిరి లీకమిషను రిపోర్టును శాసనసభలో నిదివరకే చర్చించియుండుటచే, వివరములగూర్చి మరల చర్చింపవీలులేదని, హోం మెంబరుగారి తలంపు శాసనసభవారిహక్కులెంత సంకుచితముగ నున్నవో, యిందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును

స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యులు

స్టేటుకౌన్సిలుసభ్యులకు గౌరవముల విషయమున నేమి, అల్ల వెన్నులవిషయమున నేమి, శాసనసభ్యులతో సమానప్రతిపత్తిని గలిగింపవలయునని, గౌరవనీయులగు వేమవరపు రామదాసుసంతులు గారు తీర్మానము నుపపాదించెదరని తెలియుచున్నది ఈ తీర్మాన మంగీకృతమగుచో, స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యులకు గౌరవనీయుల బిరుదము అడుగంటును మొదటితరగతి బండ్లను రిజర్వుచేయుటకు వీలుండదు స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యత్వము పెద్దరికమునకు గుర్తనియు, యిందలి సభ్యులకు సామ్రాజ్యశాసన సభ్యులకన్నను దూరదృష్టియు, వివేకమును, రాజభక్తియు, బాధ్యతయు విశేషముగ గలవనియు తలంచువారు, యిట్టిమార్పుల నామోదించబోరు నిరాడంబరసేవయే యుత్కృష్టమని వీరంగీకరించుట కష్టము తీర్మానఫలితమేమగునో చూడవలయును.

లాలా లజపతిరాయిగారు

లాలా లజపతిరాయిగారు శరీరారోగ్యము తిన్నగ లేక సిమ్లాకు జనియుండిరి సిమ్లాలో జ్వరమును, పిత్తకోశబాధయు తిరుగ బెట్టుటచే, వీరు సిమ్లానుండి లాహోరుకు మరలి బోయెదరని తెలియున్నది సుప్రసిద్ధ దేశభక్తు లీతిరున రుగ్మతచే బాధపడుచుండుట, మిగుల దురదృష్టము. లజపతిరాయిగారు జేసిన నిష్కామమగు దేశసేవ నెవరును మరువజాలరు నేటికిని వారు గావించెడి ప్రబోధము ఖండంతరములకుగూడ ప్రాకుచున్నది జయిలు పరిసితులగూర్చి “పీవీల్ ఫ్రెండ్స్” లో వీరు వ్రాసెడి వ్యాసములు బ్రిటీషు ప్రముఖులను తల్లడిల్లి జేయుచున్నవి లజపతిరాయిగారు త్వరలో దేహస్వస్థత జెందుటకు, భారతీయులు భగవానుని వేడెదరు గాక!

లాలా లజపతిరాయి

మరల జ్వరము తగులుట

సిమ్లా, ఆగస్టు 31 — తనకు మరల జ్వరము తగిలినట్లుగను, పిత్తకోశమునందు నొప్పి అధికముగ నున్నట్లుగను సోలను నగరమునుండి లజపతిరాయి గారు తెలుపుచున్నారు వారు ఆరోగ్యముకొరకు లాహోరుకు పోవుచున్నారు.

యావద్భారత కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము

సభ్యులకు సౌకర్యములు

వీహారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘపు కార్యదర్శియగు బాబు రాజేంద్రప్రసాదుగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు —

యావద్భారత కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము పాట్నాలో ఈనెల 22-వ తేదీ సాయంత్రము 8 గంటలకు సమావేశమగును యావద్భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులకు భోజనపరిసౌకర్యములను కలుగజేయుటకై పాట్నా పౌరులొక సన్మాన సంఘము నేర్పరచుకొనినారు కావున ఈసభకు హాజరు కాదలచిన సభ్యులందరు సన్మానసంఘపు కార్యదర్శియగు బాబు బాల్దేవు షాహేగారు ఎం ఎ బి యల్, పకీలు, మొరాడుపూరు, పాట్నా అని వ్రాసిన అన్ని యేర్పాటులు వారు చేయుదురు

స్వరాజ్యసంఘ సమావేశము

వీహారు రాష్ట్రీయ స్వరాజ్యపక్షపు కార్యదర్శి ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు —

స్వరాజ్యపక్షపు కార్యనిర్వాహక సంఘపు సాధారణ సమావేశము ఈ నెల 23-వ తేదీ పాట్నాలో జరుగును ఈసభకు వచ్చు సభ్యులకు వసతి సౌకర్యములు భోజన సౌకర్యములను కలుగజేయుటకు బాబు బాల్దేవు షాహేగారి పూనుకొనియున్నారు కావున ఈ సభకు రాదలచినవారు ముందుగ వారికి తెలిపిన వారన్ని ఏర్పాటులు చేయుదురు

మతకలహములు

కలహప్రియుల కల్పిత ప్రకటనలు

“బొంబాయి నగరమునకు 8 మైళ్లదూరమున వసినాద్దు నందు మహిం అను పేట యున్నది అచట తోలును చక్కపరచు యంత్రశాలలున్నవి దానికి యజమానులు మహమ్మదీయులు అచట హిందువులే విస్తారముగా పనిచేయుచుండురు అచట నా రెండుమతముల వారికిని కలహములు లేవు అచట హిందువులు గణపతి ఉత్సవములను చెసిరి కడపటి రోజున విగ్రహములను సముద్రములో పడవేయుట ఆచారమై యున్నది అటుల చేయుటలో ఒక మహమ్మదీయ యువకుడు ఒక విగ్రహమును తీసికొనబోగా కొంతదూర హిందువులు వానిని మందలించిరి అంతకుంటే మరేమియును గందరగోళము జరుగలేదు వానికి బలమైన దెబ్బలేవియును తలలేదు ఇట్టివి లేరుమగా జరుగుచునే యుండును దానినిగూర్చి నిన్నసాయంత్రము యీవినింగు న్యూస్ పత్రి ప్రజలలో సంక్షోభమును కలిగించునట్టి కరపత్రములను ప్రకటించుచు కేరళము, నింద్యమైన పని ‘మహిమలో హిందూమహమ్మదీయ సంకుల సమానము’ అను పెద్దశీర్షికతో ఆరంభత్రములు ముద్రింపబడెను పిమ్మట ఆపత్రికలోనే వార్తలలో “ఒక మహమ్మదీయని కొందరు హిందువులు మహింలో కొట్టిరి అతడు గణపతిని మెలపరచెనని వారు కొట్టిరి అతనిని వైద్యశాలకు గొనిపోయిరి అచట చికిత్సచేసి వెంటనే యింటికి పోమ్మనిరి పోలీసువారియొద్దకు పోగా కేసుచేయుడు” అని వారు తెలిపిరి అని నిన్నసాయంత్రము ప్రకటించబడెను ఇట్టి ఉద్దేశకరములను వార్తలను గోరంతలు కొండంతలుచేసి ప్రకటించుటకలన ప్రజలలో ఆగ్రహమును రగులు కొల్పుటకంటే ప్రయోజన మేమియును కలుగదు” అని బోంబే క్రానికలు పత్రిక ప్రకటించెను

(శ్రీపెను)

బొంబాయి కార్పొరేషను

నిర్బంధ ఉచిత ప్రాథమికవిద్య

బొంబాయిలో రెండువార్డులలో ఆరువందల మైబడి పడునొకండు వందలలోపు వయసుగల బాలురకును బాలికలకును ఉచితముగను నిర్బంధముగను విద్య నేర్పవద్దని నవంబరు నెల 2 వ తేదీనుండి ప్రారంభించుటకు బొంబాయి కార్పొరేషనుగారు నిర్ణయించిరి

నూతన రాజప్రతినిధి

లండను, ఆగస్టు 26 — నూతనరాజప్రతినిధి పదవిని గూర్చి ముప్పటిచగా రోనాల్డుష్ ప్రభువు అయిష్టము జూపలేదనియు కాని యింకను ఎవరిని నియమించునదియు లేలేదనియు “ఈవినింగు స్టాండర్డు” పత్రిక చెప్పుచున్నది ఏమైనను ఆపదవికి తగినమనుష్యులకు కొదవలేదని చెప్పుచున్నది

ఈపదవికై విచారింపబడు తక్కినవారిలో విల్లింగడన్ లిట్లన్ ప్రభువులను ఫార్చెస్టరును కలరినియు తెలుపుచున్నది (ఆస్ట్రేలియా గవర్నరు జెనరలు ఫార్చెస్టరు ప్రభువారి) ఇది యిట్లుండగా బర్మింగ్హామ్ ప్రభువు, సర్ హెర్రోడ్ బల్లరు గారినిగూర్చిగూడ యీవిషయమున వదంతులుకలవు.

భారత శాసనసభ

మావిభాలను ఆంధ్రమానుదీవుల కంపు యుదంతము

పౌరసత్వపు హక్కుల నిచ్చు బిల్లుపై చర్చ

ఇ త ర ప్ర భు త్వ పు బి ల్లు లు

సిమ్లా, ఆగస్టు 31 — నాలుగు దినములు విశ్రాంతిగొని నేడు సభకు సభాకార్యము బిల్లులను జర్జించుటకు శాసనసభ కూడను స్పష్టమందు శాసనము, ప్రావిడెంటునిధి శాసనము, మొన్న 25 వ తేదీని బ్రతిపాదించబడిన బిల్లులను రెండవ మాటు సభయందుంచుట (పౌరసత్వపు హక్కుల బిల్లు కాలిఫోర్నియా బిల్లు, సివిల్ ప్రాసీజరు కోడ్ లోని 60 వ యంశమును సవరించుట) నేటి కార్యక్రమమైయున్నది

ప్రశ్నోత్తరములు

గయా ప్రసాదసింగుగారికి సమాధానమిచ్చుచు సర్ అలెగ్జాండరు మక్లేవెనుగారు, సంస్కరణ విచారణసభ నివేదికపై రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వప్రాయములు గైకొనబడినవి గాని యివి ప్రచురించుటకు వీలులేదనిరి

భారతదేశములోని మంచితరపు పశువుల నెగుమతిచేయుటకు వీలులేకుండ కానియ శాసనసభా తీర్మానమునుగూర్చి రాజా రఘునందనప్రసాదుగారు రడిగిరి బోరుగారు సమాధానమిచ్చుచు మదరాసు రాజధానిలోని జంగవోలపశువుల నెగుమతిచేయుటకు నిదివఱకే యాపబడిన సమాధానమిచ్చిరి

పల్లెటూరు సర్వీసుసంఘము చేయుపని, అందరి సభ్యులు, వారిహక్కులు, అధికారములను గూర్చి యీసభ వాలోచించెదరా యని యడిగిరి

ప్రభుత్వ వట్టియూహ నేయుటలేదనియు, లీసంఘము నివేదికముపై చర్చ యీసభలో గావింపబడినదియు, నందరి సూక్ష్మశీలులను గూర్చి యీసభయందు చర్చింప నిశ్చయింపలేదని దేశీయసభ్యుడు సమాధానమిచ్చెను

సిల్వెస్టర్, కాచాజిల్లాల నన్నయ రాష్ట్రీయమండలి విడదీయుటనుగూర్చి యీ ప్రభుత్వము వారముదినములక్రిందట తమ యభిప్రాయములను బహిరంగ దేశీయసభ్యుడు రంగయ్యగారికి సమాధానమిచ్చెను

యాహుగారికి సమాధానము నిచ్చుచు రైల్వేలనుగూర్చి నిమ్మగారిట్లు సమాధానమిచ్చిరి “వశ్చిత్తా తరపు రైల్వేయం దేమిభాగమును, యీర్ష్యాయంతో గూర్చి రైల్వేయం దారులొక మలునున్నది నూపరింపెండెంబులు సమర్థత, అనుభవము, అధికారదుర్గంధతలనుబట్టి యేర్పి నియమించబడిరి అం దొక యు ద్యోగమున భారతీయుడు కూడ గలడు ఈ విభజనము వలన భాద్యతను కేంద్రీకరింపక యంతయును బంచబడినది దినియొక్క మంచిచెడ్డలు, ఆర్థికప్రయోజనత మున్నందు నిర్ణయింపక బడవలెనేగాని యింతలో దెలుపుటకు వీలులేదు”

గయా ప్రసాదసింగుగారికి సమాధానమిచ్చుచు నాశిక్ సెక్యూరిటీ ముద్రణాలయమున నుండు బరునుండి స్థాంపులు ముద్రించుట ప్రారంభింపవచ్చునని సర్ బేసిల్ బ్లెక్టరుగారు సమాధానమిచ్చిరి

సింగారికి సమాధానమిచ్చుచు బరెసుగారిట్లు బేసిరి “వైస్రాయుడున్న వైద్యోద్యోగులలో 1924 సం॥ మందు 58 ఆంగ్లేయులు 93 భారతీయులు, 1925 సం॥ మందు 58 ఆంగ్లేయులు 68 భారతీయులు నుండిరి వలసరాసమందలి వైసికాలయమున వైద్యోద్యోగులు మూటికి 75 మంది చొప్పుననున్నారు 1920 వ ఆగస్టునుండి 1925 వ ఆగస్టు వరకు 140 మంది యున్న 3 వైద్యోద్యోగులు వైసి సంస్థనుండి సివిల్ వైద్యోద్యోగులగు మార్చబడిరి అందు 92 ఆంగ్లేయులు, 48 భారతీయులు నైయున్నారు”

సర్గవ్ ఖానుగారికి బోరుగారు సమాధానమిచ్చుచు శాస్త్రిగారి యుద్దేశ్యప్రకారము ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వము భారతీయులకు పౌరసత్వపు హక్కుల నిచ్చుటకు తమ ప్రతినిధి సభయందంగీకరించుటకు తన ప్రయత్నములు సలుపుచున్నారనిరి క్వెన్స్లాండు, పశ్చిమ ఆస్ట్రేలియా ప్రాంతములందు మాత్రము క్రిందిశాసనసభకు వీలు నిచ్చు అధికారము భారతీయులకుండ నేరదనిరి

మాట్లాడు ఆంధ్రమానుదీవులు

సర్ అలెగ్జాండరు మక్లేవెనుగారు మాట్లాడు, ఆంధ్రమానుదీవులందు సభి యేర్పాటుకొనుటనుగూర్చి ప్రాముఖ్యముగ ప్రకటన గావించిరి సర్ హెన్రీ న్యూగారి ప్రశ్నకు సమాధానమిచ్చుచు తద్విషయమున ప్రభుత్వ మునలంభించు మాట్లాడును గూర్చి యిట్లు బేసిరి

ఆంధ్రమాను లింకముందు శిక్షితులకు గాదు

ఆంధ్రమానులను ద్వీపాంతర శిక్షితుల కిరవుగా నుంచక క్రమముగా వలసగా మార్చుట ప్రభుత్వప్రాయమై యున్నది ఈ యభిప్రాయము క్రమముగా కొనసాగింపబడును. ద్వీపాంతర వాస శిక్ష విధింపబడినవారిని ముఖ్యముగా నుండమానుదీవులకు బంపుట లేదు కాని ప్రభుత్వ మిచ్చుచున్నచో బంపుట కధికారము మాత్రము గలదు ఆ యధికారము నీమధ్య నుపయోగించి యచటకు బోవ నిచ్చగించు వైదీలను బంపుచున్నారు

మాట్లాడు దీలు

1921 లో తిలుగుబాటసరించిన మాట్లాడుదీల సంఖ్య చాల యెక్కువయి, మదరాసు రాష్ట్రముందలి కైళ్ళు చాలలేదు వారి కేచలకైనను వదల్చుకొనవలసిన యవస్థ కలిగెను అప్పుడు వారిలో గొండుల నండమానులకు బంపుట కుద్యమింపబడిన అట్టి వైదీలు ప్రస్తుత మాదీవులందు 1141 మంది గలరు వీలు కొలది వీరికి స్వయంపాక్షికావస్థ గల్గించు వసతులు కలుగజేయబడినవి కాని యక్కడ ప్రధానవిషయము, సంసారములు లేనిదే యట్టి ప్రతిపత్తి కలుగజేయుట మంచిదికాదని నిశ్చయించెను అండమాను ద్వీపములందలి శీతోష్ణవీతి మలబారు సమద్ర తీర ప్రాంతములం దెలులుండునో యటులే యుండునని జేయుట విచారణసంఘము నిర్ణయించినది కావున నది మాట్లాదివఱ కలవాటుపడినట్టి శీతోష్ణవీతి కలదియే కావున మాట్లా వైదీల భార్యపుత్రులు లచటకు బోవుట కంగీకార మియ్యబడినది అది వలన గావించుటయందలి శ్రద్ధయేగాక, మాట్లాకు శ్రేయకరమనిరూడె యటుల నేయబడినది కారామేమనగా నవట భూముల సంపాదించుకొని వారికి వ్యవసాయము పొగించుటకు సహాయ ముండి తీపిలయును

ప్రభుత్వమునకు ద్రోహభావము లేదు

కొండలు వలబారులో మాట్లాల నవతలకు కొట్టివేసి, హిందూ మహమ్మదీయ ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మందు కొంత మార్పు గలిగించు యూహతో నిట్లు జేసినది భావించుచున్నారు అట్టి ద్రోహభావముల పాదించువారి యభిప్రాయములను ఖండించుట కీ విద్యనము జాలును జనాభా లెక్కల ప్రకారము పదిలక్షలు మాట్లాలుండగా నిప్పుడు వైదిలయొక్క భార్యలు, పిల్లలు, బంధువులు నండమానులకు బోయివారి సంఖ్య 1600 మాత్రమే యైయున్నది ప్రభుత్వమువారికి గావలసిన సౌకర్యములను గలిగించుటకు, నాద్వీపముందు స్వతంత్ర ప్రజలుగా బ్రదుకునట్లు సహాయపడుటకు నూహించుచున్నారు ఇప్పుడచ్చట కొద్దిగ భూములను సంపాదించి పల్లెటూరివానివలె కాలక్షేపము చేయు మాపిళాయందు, పూర్వపు మాపిళాలయం దున్న దుగ్ధము కాన నచ్చుటలేదని యచ్చటి ప్రధానకవిషయమే యెపుచుండెను అనేక సభలందు వ్యతిరేకముగ తీర్మానములు గావింపబడినవి యెటులను, ప్రభుత్వము నాతేపించుచున్న సంగతి యెటులను కాని యీయాతేపని మంతయు సందర్భములు పూర్తిగ దెలియక జేసినదే యనిమనశ్శాంతి నొందుచున్నాను

మాట్లాటికి కష్టమో సుఖమో, మదరాసు జైలుల్లయందున్న యనేక వైదీలు తమ భార్యపుత్రులతో నండమానులకు బోయి స్వతంత్రముగ బ్రతుకగోరుచు జేసిన వివతిప్రతిమలే తెలుపును చెనుకటి మావేళమందు సభలోని యిరువురు మాట్లా సభ్యులను గాని, వారిచే నూచింపబడిన మతియే యిరువురు గాని ప్రభుత్వపు ఖర్చులపై గొయి స్వయముగ నండమానులందు గల స్థితిగతులను జూచి రాగోరితిని ఇంకవఱకు వారుదానికి తమ యంగీకారమును నూచింపలేదు ఇంక నాంగ్లోహైందవులకు వలసగాచేయు విషయమై ప్రభుత్వ మంతయు కట్టి ప్రోత్సహము చేయులేదు కాని యిదివఱకే ప్రభుత్వనేవ జేసిన యాంగ్లోహైందవులకు గొండులకు కొంతభాగ మియ్యబడినది గానికి దనుసహాయముకూడ చేయబడినది అది యింకను పరిశోధన మందున్నది”

గలస పద్ధతి నాతేపించుచు మదరాసు శాసనసభవారు చేసిన తీర్మానమున దేశీయ సభ్యుడు గమనించెనా యని రంగస్వామి అయ్యగారు రడిగిరి

ఆ విషయమును గమనించితినిగాని చర్చలు సాంతముగ జరుపలేదని ముడిమనుగారు సమాధానమిచ్చిరి మాట్లాలు దాని

కంగీకరించిరి కాని సరియైన సభ్యంతరము లున్నచో గమనింతు ననిరి

ద్వీపాంతరవాసశిక్షయేగాక, తక్కువ శిక్షలవారినికూడ అండమానులకు బంపుచున్నమాట వాస్తవము కాదా యని ట్రేమా నందుగా రడిగిరి

తక్కువ శిక్షకు నిర్ణయింపబడిన వారుకూడ సంపదమి మండిరిని తోచదని దేశీయ సభ్యుడు సమాధానమిచ్చెను

ప్రభుత్వ తీర్మానములు

ప్రశ్నానంతరము, టాంకిమసనుగారు ప్రావిడెంటు నిధి శాసనమును 4 రెండుచు, దానిని నడపుటయందు కొన్ని సౌకర్యములను కలుగజేయు బిల్లును ప్రతిపాదించిరి పిమ్మట సర్ బేసిల్ బ్లెక్టరుగారు నల్లమందుచెట్లను ప్రభుత్వము తరపున పెంచుటకు మందు తయారుచేయుటకు వొక్కేంద్ర ప్రభుత్వమునకే యట్టి యధికారముండునట్టి బిల్లు ప్రతిపాదించబడినది ప్రస్తుతము నల్లమందుసంస్థ సానిక ప్రభుత్వములచే నడపబడుచున్నది ఉప్పు సంస్థను కేంద్రప్రభుత్వాధికారము క్రింద దెచ్చుటకు సర్ బేసిల్ బ్లెక్టరుగారు ప్రతిపాదించిరి ఒక్కమాంసు బోకిగారుమాత్ర మభ్యంతర పఱచిరి ఈబిల్లు బర్మాకట్టి ప్రతి బంధకములను గలుగజేయదనియు, రాష్ట్రముల యాదాయములును, కేంద్రాదాయమును విడిగా నుండుట కట్టి యేర్పాటు చేయబడినదనియు బ్లెక్టరుగారు నడివిరి ఆసంస్థను జ్యోగితగా శిర్దులందుకూడ చెచ్చుగానుండునట్లులే ప్రయత్నములనుపరచబడునని రంగయ్యగారికి గూడ బ్లెక్టరుగారు సమాధానమిచ్చిరి పిమ్మట దేశీయసభ్యునిచే దేబడిన సమాకారసంఘములకు సివిల్ ప్రాసీజరు కోడ్నుండలి 60 వ యంశము వర్తింపకుండునట్లు చేసిన సవరణను సభ్యులంగీకరించిరి ఒక్క దొరస్వామి అయ్యగారు రభ్యంతర పఱచిరి

పౌరసత్వపు హక్కుల బిల్లు

పిమ్మట పౌరసత్వపు హక్కుల నిచ్చు బిల్లును దేశీయ సభ్యుడు ప్రతిపాదించెను దొరస్వామి అయ్యగారు బిల్లును పరీక్షించుటకు పసంఘమువారి విమర్శన కుంచగోరిరి భారతీయుల నడమానపఱచుచున్నట్టి దక్షిణాఫ్రికావాసులు మొదలగువారి కట్టి హక్కులు లేమిండ చేయవలెనని దొరస్వామి అయ్యగారి వాదము

బిల్లుపై యాక్షేపణ

పిమ్మట యాసీగారు బిల్లు నధిక్షేపించుచు నిట్లు మాటలాడిరి “ఈబిల్లు ఆంగ్లేయ చట్ట ముందాంగ్ల పౌరుడను పదమునకు జేసిన నిర్వచనము ననుసరించి 1 వ యంశ 2 కిరది కాని గాని స్వతంత్ర మహాభ్యుత్థముగ నున్నది ఆర్థికము ప్రకారము భారతీయుల నితర సామ్రాజ్యపౌరుల నుండి వేరుపఱచుచున్నది పైగా భారతీయ సంస్థానపౌరుల నిర్వచనము గ్రహింపనే గ్రహింపదు ఉన్నప్రకారము బిల్లులో నమెరికాదేశజాలు యూరపు జాతివారు నిషేధింపబడినను వారికి నిజముగా సభ్యంతరము గలుగదు వీలన నాంగ్లేయ శాసనము ప్రకారము పౌరసత్వమును సంపాదించినచో నీదేశ మందు పౌరసత్వము సంపాదించుట కట్టి యభ్యంతరము నుండదు కావున యీబిల్లు ముఖ్యముగా భారతీయులు కాని యాసియా ఖండలపైజానను భారతదేశమందలి సంస్థాన ప్రజలను మాత్రమే నిషేధించుచున్నది ఈ బిల్లు భారత సంస్థాన ప్రజలకైన కట్టి సౌకర్యములు చూపబడలేదు అందులో బీరారు ప్రజలయనస్థ మఱొక తీరుగనున్నది ఆరాష్ట్రీయుల లాంగ్లపౌరులుకారు కాని యాంగ్లపాత భారతీయునుండి యచటకు బోవువారు తమహక్కుల నుంచుకొందురు ఈచిక్కులన్నియు నటలే యున్నవి ఇట్టి వన్నియు గమనించి, భారత దేశముయొక్క సందర్భముల కనువగునట్లు ఆంగ్లపౌరుడను పదమును నిర్వచించి పదవ బిల్లునుగూర్చి యాలోచింప వలయును ఈ బిల్లు ప్రకార మెవరైన విన్నప మంపుకొనుచో, దానిని నిర్ణయించుటకు ప్రతి న్యాయాధికారియును తనవద్ద నాంగ్లేయశాసన గ్రంథము నుంచుకొననా యని యనుమాన మునున్నది” పిమ్మట రామచంద్రరావుగారు తమ యాక్షేపాను జూపుచు అమెరికా న్యాయాలయమువారు కాలిఫోర్నియాలోని భారతీయులకు పౌరసత్వపు హక్కుల సరి ఫీకేటలను లాగుకొనుటను గూర్చి లేబరుచిరి అమెరికాలో భారతీయుల కట్టి కష్టములను పాలజేసిరి అటులే భారత ప్రభుత్వముకూడ నమెరికాదేశముల నట్టి కష్టములకే పాలుగాంచిరక్షణమార్గ మవలంబింపవలెననిరి

ప్రభుత్వసమాధానము

సర్ అలెగ్జాండరు మక్లేవెనుగారు సమాధానమిచ్చుచు నిట్లు బేసిరి “బిల్లు ప్రవేశపెట్టనపు డంతి యభ్యంతరము వచ్చునని యెన్నడును తలంచెయుండలేదు అంగ్లశాసనందలి 26 వ యంశము శాసనసభలకిట్టి బిల్లునుజేమకొనుట కధికారిమిచ్చినది ఆయం కొరము ననుసరించియే యీబిల్లు తయారుజేసి యమెరికా, యూరపుదేశములవారికి లేకుండజేసినది కూడను దానివలన రామచంద్రరావుగారి భయములకుగూడ సమాధానము వచ్చుచున్నది కాని యూరపు, అమెరికా దేశజాలు, ఆంగ్లశాసనము క్రింద పౌరసత్వపు హక్కులను సంపాదించ వీలున్నమాట వాస్తవము

పురుషులలో సమయగ సప్త్యలుగ నుండుటకును, యిత్ర ప్రేర సం
బంధుల వాక్కులతో సమయగ వితంతువులకు ఆ ప్రాప్త్య సమ
యగ నీయుండును (6) శి సమరసంఖ్య తిక్కించుచు యత్నిం
చవలయుననియో (7) అనసరమైనచో బహుపత్నీ వివాహమును
నిరోధించుటకు చట్టము నిర్ణీంచవలయుననియు, తీర్మానములు
జాంబాయి సంఘసంస్కరణ మహాసభయందు గావింపబడెను
నంగ్రహోపన్యాసమును అధ్యక్షురాలు గావించినపిదప
సభ చాలింపబడెను (అ. ప్రే)

నల్లమందు విచారణసంఘము

దొంగ వర్తకులను ఒట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

జనీవా, ఆగస్టు 31 — నల్లమందు విషయమై నియమించబడిన సలహాసంఘమువారు జాతీయమితికి సవరింపనున్న 7 తీర్మానములను నివేదికముతో బాటు అవలంబించిరి ఇందులో దొంగతనముగ మత్తుపదార్థములను, ఎగుమతిజేయుటను గూర్చి తగిన చర్యను దీసికొనవలసినయియు, దొంగతనముగ వర్తకమును సాగించుచున్న ఆసాములను బట్టుకొనవలసినయియు తీర్మానములను జేసిరి. వెరిషియను గల్లు దూర ప్రాచ్యజేతములనుగూర్చి మందు వర్తకము విస్తారము దొంగతనముగ సాగుచున్నటులు సంఘమువారు తెలియజేసిరి కొన్ని చర్యలను దీసికొనవలసినదిగా చించిరి ఉపప్రకరములను విషపదార్థములను దుర్వినియోగము చేయుచున్న ప్రమాదము గల్గునని జనసామాన్యములో ప్రచారము జేయుట నివృత్తియై జనమనియు ఎంతమాత్రము మంచిదిగానియు సమ్యక్చింతనలమనియు చెప్పుచున్నారు ఇటీవల కనడా అమెరికావారు జేసికొన్న ఎక్స్పాజిషను ఒడంబడికలను, అనగా నేరపుటు ఎవరి ప్రదేశములో చిక్కినను బట్టి ఇచ్చు ఒడంబడికలను జేసికొనవలసినది జపాను పార్లమెంటు క్రమమును తప్పక తర్జుమా జేయుటచే సర్ మా లింగ్ డి వి గ్ని, సర్ జాన్ క్యాంబెల్ గార్లు భిన్నాభిప్రాయములతో పరస్పర విరుద్ధముగ తమ యభిప్రాయమును చెల్లుచున్నారని జపాను ప్రతినిధి తెలియజేసెను తరువాత సర్ జాన్ క్యాంబెల్ గారు తగిన సమాధానము జేసిన వెంటనే జపాను ప్రతినిధి సంతృప్తి దాయక పిన్ పైనుదీపులను నల్లమందు వచ్చుటచే చాల కొంచెము ఈస్వల్పము గూడ బోర్నియోనుండి వచ్చుచున్నదని హ్యూస్ ల్ లైట్ టు అనునామె చెప్పి అపవాదమును తొలగించుకొనెను దీనినిగూర్చి ఫిలిప్పైన్సు గవర్నరు జనరలు తంతి నవీరి ఆంధ్ర లోనున్న సంగతులను ఈమె చదివి వినిపించెను యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వమువారు నల్లమందు సలహాసంఘమువారికి అసభి కార తీర్మాన సహకారమును సల్పుచునేయుదురని యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రతినిధి తెలియజేసెను 1912 హేను ఒడంబడిక ప్రకారము దొంగవర్తకమును అంచుటకు తోడ్పడెదరనిరి

లండను వ్యాపారసమస్య

సరకులను పార్సెల్సును తీసికొనిపోవుటలో నూతన పద్ధతి

లీఫీలు, ఆగస్టు 29 — లండనులో పార్సెల్సును తక్కిన సరకులను భూగర్భమునందా బావులై త్వేల ద్వారా తీసుకొని పోవు నూతనపద్ధతినిగూర్చి వివరములు ప్రచురింప బడినవి ఈ సరకులు మూగర్భమునందా గొనిపోవబడుచున్న అవసరమైన చోట్లలో అనగా రైల్వేటర్మినసులవద్దను లండను కేవులవద్దను పైకివచ్చుచుండును దీనికి కారణమైన పా 30,000,000 ను ముఖ్యమైన అమెరికను, ఇంగ్లీషు బ్యాంకింగుచాక్సుల ద్వారా ఏర్పాటు చేయబడినది ఈ పద్ధతి ప్రకారము 69 మైళ్ల దూరము భూగర్భము నుండా రైల్వే పోవునట్లు యేర్పాటు చేయబడును అవసరమైన చోట్లలో అనగా పాకింగ్, మెరిటోనీ, ట్రస్ట్, సెంటు సైడా, పాంక్రాసు, కింగ్స్ పాంక్రాసు, బిష్ పుగ్గేటు, ఫ్రెంచర్స్ ట్రీటు, నైట్ ఎల్బ్యుస్, బ్రిక్ లేయర్స్ ఆర్బుస్, హామర్ స్క్విర్ల మొదలగుచోట్లలోను లండను కేవులలోను యింకా యితర ముఖ్యమైన చోట్లలోను సరకులు పైకి గొనిరావబడు చుండును ఈ రైలుబండ్లు విద్యుచ్ఛక్తి సహాయముచేతనే నడచుచుండును అవసరమైనచోట్లలో ఒకటి రెండు భర్తీ వాగనులను పైకెత్తగల ఎలక్ట్రిక్ లిఫ్టును ఏర్పాటు చేయబడును రైల్వే టర్మినసుతో మాత్రమేగాక ముఖ్యమైనలండను పార్కులలోను వార్తా ప్రతి లతోను ముఖ్యమైన వాణిజ్యస్థానములలోను దగ్గర బు ముందునట్లుగా ఏర్పాటుచేయబడును ఈ పనులను 40, 000 నుండికి గూడసంతృప్తుల వరకు వృద్ధి గొరచుటయొక్క ప్రయత్నముగల వాణిజ్య ప్రదేశా లోని కాంతి జనించునగుడలమనున్నారు

నానా జాతి సమితి మహుల్ రిపోర్టును నివేదించుట

లీఫీలు, ఆగస్టు 20 — బుధవారమునాడు జనీవాలో ప్రారంభమున నానాజాతిసమితిసభకు విదేశాంగ కార్యదర్శియగు ఆస్టన్ చేంబర్లెనుగారు సోమవారమునాడు పయన వగుదురు ఇందు డెంటు కమిషనువారు రిపోర్టును నివేదించగానే మహుల్ యొక్క భావిస్థితినిగూర్చి చర్చింపబడును

ఆరెంటీనాలో యువరాజు బ్రటిషు కాలనిస్టుల విందు

బ్రటిషు వాణిజ్యసంఘమువారు యువరాజుగారికి విందునన్నివపుడు 800 మంది అతిథులు వచ్చియుండిరి ఆరెంటీనాలో 68 పాఠశాలల నుండి వచ్చిన బాలబాలికల సభకు యువరాజు అత్యంతవహించి వారికి రెండు దినములు సెలవు లీయవలసినదని కోరెను సాయంకాల మంతయు ఇంగ్లీషు, అమెరికన్ క్లబ్బులకు వెళ్లి చూచెను యువరాజుగారు వెల్లిపోవునప్పుడు ఆంగ్లో-ఆర్జెంటీను సమావేశమైన 400 మంది అతిథులకు తమ సభాప్రాయమును సంతోషముతో తెలిపిరి

మహుల్ దాడికి ఫలితము

టర్కీ ఎక్స్పెంజిని మూయుట కాన్స్టాంటినోపిల్, ఆగస్టు 30 — మహుల్ విషయము జరిగిన వెంటనే టర్కీ పాను పదిహేయెను కావున అంగోరావారి సలహాతో నిన్నటి యడయమున ఎక్స్పెంజి మూయబడెను కావున విదేశ మారక వ్యాపారము నిలిచిపోయి మంచి ఒత్తిడి నమయములో వర్తకము మందగించెను ప్రాఫెసరు మైకేల్ మాక్స్ ముల్లర్ చనిపోయెను

ఆంగ్లో-ఫ్రెంచి ఋణపు ఒడంబడిక

అవసరమౌకములు తొలగుట లండన్, ఆగస్టు 29 — ఫ్రెంచి ఋణము పరిష్కారములో బ్రిటిషువారు చేసిన సూచనలో గల అప సమ్యక్ముల విషయమై సాలుకు చెల్లింపవలసిన పా 12, 180 లక్షల పానులును ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు చెల్లింపలేక పోయినపక్షమున 1925 నుండి కొంత ఆలస్యము చేయవచ్చుననే యొడంబడికల దని రూటర్స్ తెలియజేయుచున్నాడు ఇప్పుడు తక్కువైన మొత్తములు తరువాత క్రమముగా వసూలుచేయబడును

బ్రిటిషు జాతీయఋణము

లండన్, ఆగస్టు 29 — 1925 ఏప్రిలు 1 తేదీతో పాల్పించినట్లయిన జాతీయఋణము ఏప్రిలు 1 తేదీ నాటికి పా 82, 710,000 తగ్గెనని ప్రభుత్వ ప్రకటన యొకటి తెలుపుచున్నది

ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టులు

పారిసులో అరెస్టుచేయబడుట ప్యారిసు, ఆగస్టు 29 — కమ్యూనిస్టులను పోలీసువారు పెట్టు బాధలుకూడదని తెలుపుటకై పట్టణమున యూరేగింపుల నేర్పాటుచేయుచుండగా పోలీసువారు నిన్నటి సాయంకాల మంతయు కమ్యూనిస్టుల ప్రయత్నములను విధ్వంసము చేయుచుండిరి ఒక 140 మంది అరెస్టుచేయబడిరి వారిలో 10 మంది జైలునుం దుంచబడిరి

డమాస్కుసు పరిస్థితులు

ప్రజలుదేశ పూరితులగుట డెమాస్కుసు, ఆగస్టు 29 — రాజకీయ పరిస్థితుల అవస్థను ప్రజలుదేశ పూరితులైనట్లు తెలియుచున్నది ఫ్రెంచి సైనికులు విధులవేంట గన్ స్త్రీ తిరుగుచున్నాడు ప్రభుత్వకార్యాలయములు మొదలైన సుండ్ల తీగలచేమట్టబడిన ఫిరంగులచే కాపాడబడుచున్నవి అధికారు డమాస్కుసులోని ప్రముఖులగు రియసులను గొందరిని అరెస్టు చేసిరి హమ్ముహమా అల్ డ్రూసీనాయకుడొకడు జాతీయ భేదములను కట్టిపెట్టి అందరును ఒక్కసారిగా తిరుగబడాలని నినదని సిరియసులను హెచ్చరించుచు రెండవ ప్రకటనను గావించెను.

పోలో సావియటుసరిహద్దు

తగాదా పరిష్కారముగుట వార్సా, ఆగస్టు 29 — అరెస్టుచేయ బడిన సోల్జరులను పోలీసువారిని మజరాలను నష్టపరిహారమును పుచ్చుకొని విడుదలచేయవలసని ఏర్పాటుచేయును సరిహద్దులవిషయమై పోలో సోవియటు కమిషను ఒడంబడికను విచ్చినది ఇకముందు తగాదాలు లేకుండ సహకారముతో పనిజేయుట కుభయదేశములును అంగీకరించినవి

సెక్యూరిటీ ప్యాక్సు

న్యాయశాస్త్రవేత్తలు సమావేశమగుట ఇటలీయొక్క ప్రతినిధులు లీఫీలు, ఆగస్టు 30 — బ్రిటిషు, ఫ్రెంచి, బెల్జియను, జర్మను విదేశ కార్యాలయములలో న్యాయసలహాదారులు సర్ సెసిల్ హార్టన్, ఫ్రాంజిస్కో టోరిక్, డాక్టరు గాస్ గార్ల సంభాషణలు రెపటిదినమున ప్రారంభమగును సెక్యూరిటీ ప్యాక్సునందుగల న్యాయ, సాంకేతిక విషయములందు వీరి యభిప్రాయమేమో జర్మను ప్రభుత్వమునకు తెలియజేయుటయే యీ సభయొక్క ముఖ్యోద్దేశము ఈ సంభాషణలలో ఇటలీయన్ ప్రభుత్వము పాల్గొనదు కాని న్యాయ శాస్త్రవేత్తల సభకును, తరువాత జరుగు విదేశాంగమంత్రుల సభకును ఇటలీయను ప్రతినిధి రావచ్చునాయని ఇటలీయన్ ప్రధానమంత్రి సిగ్నరు మస్సోలినీ యడిగెను ఇటలీయన్ ప్రతినిధియే గాక మంత్రులసభకు మస్సోలినియే రావచ్చునని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు జవాబిచ్చిరి ఈసంభాషణలలో ఇటలీవారుగూడ పాల్గొనుట యెంతయో సమంజసముగా నున్నదని బ్రిటిషు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వములంగీకరించుచున్నవి ఇటలీ పాల్గొనువిషయమున మస్సోలినీ యిప్పుడు నిశ్చయము చేప్పలేక పోయినను ఇటలీయనుగూడ పాల్గొనుట అందరికిని యిష్టముగానే యున్నది ఈచర్చలను ఇటలీ ప్రతినిధివినుటను బెల్జియను ప్రభుత్వమువారు రామోదించుచున్నారు జర్మనులగూడ అంగీకరించుచున్నారు అందువలన ఇటలీయన్ ప్రభుత్వమువారు న్యాయ శాస్త్రవేత్తలసభకు సిగ్నరుమస్సోలినీ పంపిరి

చీనాలో బోల్షివిక్కు వాదులు

బ్రిటిషు విరోధియగు పత్రికాసంపాదకుడొకడు అవహరింపబడెను

వెకింగు, ఆగస్టు 29 — ప్రభుత్వ కళాశాల విద్యార్థులు సమ్మె నింతటితో వదలివేయవలసని తీర్మానించిరి బోల్షివిక్కుల తరపునను బ్రిటిషువారికి విరుద్ధముగాను వ్రాయునట్టి పత్రిక యిదివరలో చాంగ్ ల్యాన్ లినను యితర ఫెంగ్ లీ నాయకులను ఖండించి చాంగ్ ల్యాన్-లినను యొక్క మరణమును గూర్చి నిరాధారమైన వార్తలను ప్రకటించెను దాని పిచాంగ్ ల్యాన్-లినను మంజీపడెను ఫెకింగులో ఫెంగ్ టిక్ గెండరుమేరి ఆపత్రికా సంపాదకుని నిదురపోవు చుండగా పట్టుకొని పై బామిలకెత్తుకొని పోయెను సంపాదకుడగు ఛెన్ను విషయమేమియు తెలియదని పోలీసువారు చెప్పుచున్నారు ఛెన్ను జైమొక్కాలో జన్మించెను

సోవియటు అపహరణము

అపహరణుల కర్మముమూడెను మాస్కో, ఆగస్టు 30 — 46 రోజుల విచారణ ముగిసినపిమ్మట మిలిటరీ సప్లయ డిపోలోని 9 మంది యుద్ధ్యంత్రులకురణశిక్షలు విధింపబడెను 88 x 88 వేరువేరు కారాగారశిక్షలొసంగబడెను అన్నిటికంటె పెద్ద శిక్ష 10 సంవత్సరములు విధింపబడెను

మెడినాముట్టడి

పరిషియనుల కోధము టెహరాన్, ఆగస్టు 30 — మెజిలీలలో ముఖ్యుడగు మోడరెను మహమ్మదీయ జాతులలో సంఘభూషణ ముండవలసని ప్రాగరించుచు మెడినా నుట్టకొనిగూర్చి పరిష్కార తగిన చర్యలే సుకొనవలసినెను చేయదగినది ప్రధానమంత్రి వాగ్దాన మొనర్చెను

క్లాసు ఏరియాల బిల్లు

సంపూర్ణ వివరములు

[దక్షిణాఫ్రికా ఆసెంబ్లీయందు ఇంటిరియరు మినిస్టరు గారిచే ప్రవేశపెట్టబడిన క్లాసు ఏరియాల బిల్లు లేక ఏషియాటిక్ బిల్లు సంపూర్ణ వివరముల నీదీని ప్రకటించుచున్నాము]

[ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వముగల సంఘములకు ప్రత్యేక నివాస ప్రదేశములు వ్యాపార ప్రదేశముల సేర్పరచుటకు ఈ బిల్లు తయారు చేయబడినది]

మొదటి అధ్యాయము

ఏదైనను ఒక ప్రదేశమునందు స్థానికోద్యోగులు, ఆ ప్రదేశమునందు ఎక్కువభాగము ఒక్క ప్రత్యేకసంఘము వారిచే ఆక్రమింప బడియున్నదనియు, ఆ ప్రదేశము నందు ఒకసంఘమునకు చేరినవారే అధికముగ వ్యాపారము చేయుచున్నారనియు ఆ ప్రదేశమును ఆ సంఘమువారికే ప్రత్యేకించుట ఉచితమనియు మంత్రిగారికి తెలిసినప్పుడు మంత్రి గారికి కమిషనరు నియమించెదరు ఈ కమిషనరునందు మువ్వరు సభ్యులందఱు వారిలో ఒకడు అధ్యక్షుడుగ నియమింపబడెను

ఈ కమిటివారు విచారణపి ఈ క్రిందివిషయములను గురించి నిశ్చయమును తయారుచేయుదురు

- (1) ప్రత్యేకింపబడిన ప్రదేశముల విస్తీర్ణమును నిర్ణయించుట, (2) నివాసప్రదేశములను వ్యాపార ప్రదేశములను విడదీయుట (3) వ్యాపారమునకును నివాసమునకును అనుకూలముగ విషయములను గురించి సలహా నిచ్చుట (4) ఆ చట్ట ప్రకృతి ఇట్టి ప్రత్యేకింపబడిన ప్రదేశములను గురించి పరిశీలించుట

ఈ కమిషనరువారికి విచారణ సంవత్సరమున అన్ని వివరములను సేకరించుటకు ప్రత్యేకాధికారము లుండును

నిశ్చయము ప్రభుత్వమువారి కందిన రి సెలలోగ నిశ్చయమునందు నూచింపబడిన ప్రదేశములను 'క్లాసు' ఏరియాలగు నిర్ణయించుచు గవర్నరు జెనరలుగారు గజెటునందు ప్రకటనము చేయవచ్చును ఈ ప్రకటనయందు ఏదే ప్రదేశములు నివాస ప్రదేశములలో వ్యాపార ప్రదేశములలో నివాస వ్యాపారప్రదేశములలో నూచింపబడును

ఇట్టి ప్రకటనము గావించబడిన తేదిమొదలు ఈ సంఘము కొరకు ఒక ప్రదేశము ప్రత్యేకింపబడెనో ఆ సంఘము వారు తప్ప ఇతరులు ఆ ప్రదేశమునందు భూములనుగాని నివాసములనుగాని కొనుటకుగాని అడ్డకు వున్నవారినుటకుగాని కాలపున్నవారినుటకుగాని అధికారముండదు ఏ సంఘమునకై ఆ ప్రదేశము ప్రత్యేకింపబడెనో ఆ సంఘమువారి నివాసములను భూములను ఏర్పరుచుకొనవచ్చును వారు ఇతర ప్రదేశములందు నివాసముల సేర్పరుచుకొనరాదు ఈ చట్టము ఆమోదింపబడుటకు పూర్వమే ఎవరైనను ఆ ప్రదేశమున స్థిరాస్థులు సంపాదించుకొనియుండిన వారికి చట్టము బాధింపదు

ఏ ప్రదేశమైనను వ్యాపారప్రదేశమగు నిర్ణయింపబడినప్పుడు ఏ సంఘమువారికై ఆ ప్రదేశము ప్రత్యేకింపబడెనో ఆ సంఘమువారు తప్ప ఇతరులు ఆ ప్రదేశమునందు వ్యాపారము చేయుకూడదు ఇతర సంఘములవారికి ఆయా ప్రదేశములందు వ్యాపారము చేయుటకు లైసెన్సుచ్చియుటకు కోర్టువారికిగాని ఇతర ఉద్యోగులకుగాని అధికారముండదు ఏ సంఘమువారికై ఆ ప్రదేశము ప్రత్యేకింపబడెనో ఆ సంఘమువారు ఇతర ప్రదేశములందు వ్యాపారముచేయుకూడదు కాని అవసరమైనపుడు గవర్నరు జెనరలుగారు ఇతర ప్రదేశములందు ఆ సంఘము వారు వ్యాపారముచేయుటకు లైసెన్సు ఇవ్వవచ్చును

ఈ చట్టము ఆమోదింపబడుటకు పూర్వము లైసెన్సు పొంది, ఆ లైసెన్సును రిన్యూ చేసుకొని అధికారము కూడ పొందినవారికి ఈ చట్టము బాధించదు

ఈవిధముల ప్రత్యేకింపబడిన ప్రదేశము విస్తీర్ణమునందు పెద్దదిగ నైనను చిన్నదిగ నైనను యున్నట్లు ప్రభుత్వమువారికి తోచిన ఆయా సంఘముల స్థితిగతుల ననుసరించి విస్తీర్ణమును తగ్గించుటకుగాని పెంచుటకుగాని ప్రభుత్వమువారికి అధికారమును 'ఇట్లు ప్రత్యేకింపబడిన ప్రదేశముల విస్తీర్ణము పెంచుటచేసినప్పుడు ఆ ప్రదేశమునందు, చట్టము ఆమోదింపబడుటకు పూర్వము, నివాసము సేర్పరుచుకొని వ్యాపారము చేయుచున్నవారి హక్కులకు అభ్యంతరముండదు

ప్రత్యేకింపబడిన ప్రదేశములందు ఈ చట్టము కొంత కాలము అనువర్తించబడునట్లు ప్రత్యేకపుట్టు తీరువులను ప్రకటించుటకును ఆ ఉత్తరువులను రద్దుచేయుటకును గవర్నరు జెనరలు గారికి అధికారముండును

అసియానులకు ఏ ప్రదేశమైనను ప్రత్యేకింపబడినప్పుడు అసియానులు ఆ ప్రదేశమునందు నివాసములను సంపాదించుకొనవచ్చును స్థిరాస్థులు సంపాదించుకొనవచ్చును వ్యాపారము జేసికొనవచ్చును

ఇట్లు ప్రత్యేకింపబడిన ప్రతి ప్రదేశమునకును ఒక పలహా సంఘ మేర్పరుపబడును ఈసంఘమునందు మువ్వరు సభ్యులందఱు డెవిరు ఆంగ్లేయులకు కాక ఇతర సంఘములకొరకై ప్రత్యేకింపబడిన ప్రదేశములందలి సలహా సంఘములకు ఆంగ్లేయులకు అధ్యక్షుడుగ నుండవచ్చును ఈసలహా సంఘపుసభ్యులను పేర్కొనట, వారి అధికారములను నిర్ణయించుట మున్నగు విషయములందు సంపూర్ణాధికారము ప్రభుత్వమువారికంగును ఆ ప్రదేశమునందలి సంఘమువారికి సంబంధించిన చట్టములను నిబంధనలను తయారు చేయవలసినప్పుడు స్థానికాధికారులు సలహా సంఘమువారి అభిప్రాయములను తేలికగానియే పనిచేయవలెను

సేటాలు ప్రావిన్సులందలి సమద్రతీర ప్రదేశములందు కొన్ని సంఘములవారు స్థిరాస్థులను కొనుక్కొన గాడనయు, కాలకుగాని అడ్డకుగాని తీసికొనకూడవనియు గవర్నరు జెనరలుగారు గజెటునందు ప్రకటించవచ్చును కాని ఈచట్టము ఆమోదింపబడుటకు పూర్వము యున్న హక్కుల రద్దు కావు చట్టము ఆమోదింపబడిన పిమ్మట ఆ ప్రదేశమునందలి భూములను ఒకసంఘమువారు మరెవ్వరి సంఘమువారికి విక్రయించకూడదు

సమద్రతీర ప్రదేశము ఎంతవరకు వ్యాపించునో గవర్నరు జెనరలుగారు నిర్ణయించెదరు సమద్రతీరమునంది 30 మైళ్ళ దూరమువరకు ఈ ప్రదేశము వ్యాపించవచ్చును

ఆంగ్లేయులకాక ఇతర సంఘములవారు నివాసముల సేర్పరుచుకొనుట, స్థిరాస్థులను సంపాదించుకొనుట, వ్యాపారము చేసికొనుటను నిషేధించుచు గావించబడినచట్టము, ఈచట్టము ఆమోదింపబడిన పిమ్మటకూడ అమలునందుండగలవు

విద్యకుగాని, మనిసిపాలిటిగాని, ఇతర ప్రజోపయోగ కరముగ కార్యములకుగాని ప్రత్యేకింపబడిన ప్రదేశములందు భూములను సంపాదించుకొనుటకు ప్రభుత్వము వారు ప్రత్యేకాధికార మివ్వవచ్చును

ఒక సంఘమునకు చేరినవారు ఆ సంఘమునకు చేరిన మరెవ్వరికీ పిలు ద్వారా తన అధికారములను హక్కులను బ్రాన్సుఫరు చేయవచ్చును

చట్టము ఆమోదింపబడుటకు పూర్వము ఇతర సంఘముల వారు రెన్యూ చేయు అధికారముతో పొందిన లైసెన్సులు గౌరవింపబడును

ఎవరిపట్ల నైనను ఈ చట్టము అనువర్తించని విషయన గవర్నరు జెనరలుగారు సర్టిఫికేటు ఇవ్వవచ్చును అప్పుడీ చట్టము సర్టిఫికేటు పొందినవారిపట్ల అనువర్తించదు సార్వభౌమని అధికారము పొందినవారు, ఇతర స్వతంత్ర ప్రదేశముల అధికారము పొందినవారు, వారి కుటుంబము, సేవకులు, పట్ల ఈచట్టము అనువర్తించదు

1928 సంవత్సరపు నేటిపుల చట్టమునందు నూచింపబడిన నేటిపుల విషయమై ఈ చట్టము అనువర్తించదు

గడ్డపూపుకేపు రాష్ట్రమునందు జన్మించి అచ్చట నివాసము సేర్పరుచుకొనిన కేపు కలర్లు జాతులకు చేరినవారికి చట్టము అనువర్తించదు

మారిక్వోలుజాతికి చేరినవారికి వారి సంతతివారికి ఈ చట్టము అనువర్తించదు

రెండవ అధ్యాయము

1918 సంవత్సరపు ఇరిగేషను చట్టమునందు 7వ క్షేపణ ఈ క్రింది విషయన సవరింపబడినది మంత్రిగారికి తోచినంత మొత్తము అనుమాటలకు బదులు, నూరుపానులకు ఎక్కువగాని మొత్తము అని యుండవలయును ఈ మొత్తము ఎంతగ నుండవలయునో ఇరిగేషను ఆఫీసరు నిర్ణయించును

5వ క్షేపణనుండి డిక్రింది సవరణలు చేయబడినవి దక్షిణాఫ్రికా యూనియనునందు పుట్టి పెరిగిన వారి విషయమున గూడ ఈహక్కులు అనువర్తించును

విద్యుత్ ఇమిగ్రంటుల భార్యబిడ్డల విషయమై ప్రస్తావన యున్నది

మరవిషయములకు వివాహమును ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించుట ఒక స్త్రీకిని పురుషునకును భార్యభర్త సంబంధమున్నట్లు ప్రభుత్వరికార్డులయందు చెర్చబడినవారు భార్యభర్తలుగ పరిగణింపబడుదురు

18 వ క్షేపణ ననుసరించి ఎలసపోవువారిని నిర్బంధించుటకును, ఒక ప్రదేశమునకు రానివ్వక నిషేధపుట్టు తీరువుల నిచ్చుటకును ప్రభుత్వమువారికి అధికారముండును అప్పుడతడు 3వ రిజిస్ట్రేషను సర్టిఫికేటును దాఖలు చేయవలయును అందుపై ఇమిగ్రేషను ఆఫీసరు విచారణసరిపి నిషేధపుట్టు తీరువులను రద్దుచేయవచ్చును లేక బాయపరుపవచ్చును

30 క్షేపణందు డోమిసైలు అనుమాటకు అర్థము వివరింపబడినది మూడుసంవత్సరములు స్థిరముగ ఒక ప్రదేశమునందే నిర్బనివాస మేర్పరుచుకొనియున్నవారు డోమిసైలులు

ఈమధ్య చట్టముల ననుసరించి కారాగృహమునందుగాని ఎచ్చి ఆకుపత్రియందుగాని యుంచబడిన ఈహక్కు అతనికి

పోవును మూడు సంవత్సరముల కాలము దక్షిణాఫ్రికా యూనియనునందు లేకున్న ఈహక్కులు కోల్పోవును

మూడవ అధ్యాయము

అసియాను ప్రత్యేక లెవ్వరైనను తమ రిజిస్ట్రేషను సర్టిఫికేటును రిజిస్ట్రేషను తిరిగి ఇచ్చినవారు బ్రాన్సువాలు రాష్ట్రమున నివసించు విషయమై తమకుగల హక్కులను కోల్పోయినవారు రద్దుచదు

1908 సంవత్సరపు రిజిస్ట్రేషను చట్టమునందలి ఆసియాను ప్రత్యేక లెవ్వరైనను బ్రాన్సువాలు రిజిస్ట్రేషను కొరకు అప్లికేషనుతో అన్ని విషయములను వారి రిజిస్ట్రేషను వారికి తిరిగి ఇచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారికి అధికారముండును రిజిస్ట్రేషను కోరినప్పుడు సర్టిఫికేటును చూపించు రిజిస్ట్రేషను విధింపబడును

కనీంద్ర నదియందు చేపలు పట్టుటకు హక్కు

హిందూ మహమ్మదీయుల తగాయిదా

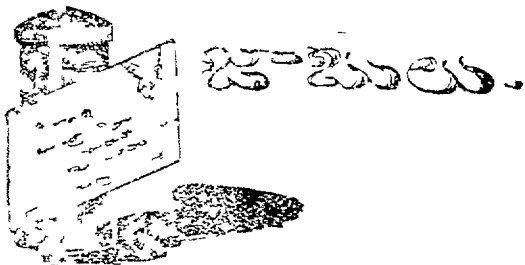
అహమదాబాదు, ఆగష్టు 31 — అహమదాబాదు జిల్లా యందుగల కనీంద్రయందు గల హిందూ మహమ్మదీయులకు తగాయిదా బయలుదేరెను కనీంద్రనదిలో చేపలు పహమ్మదీయులు పట్టుకొను సంవత్సరమునందు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును తగాయిదా బయలుదేరుటకు గారము ఒకసంవత్సరము క్రితమునకు బూర్వముం దెన్నడును కనీంద్రయందు చేపలు పట్టువాడుక లేదు అని హిందువులు వాదించుచున్నారు కనీంద్రనదియందు క్రొత్తగ బయలుదేరిన చేపలుపట్టు ఆచారమున రద్దు జేయదలచినదని జిల్లా మేజిస్ట్రేటునకు హిందువులు తెల్పుసార్లు విజ్ఞాపనల బంపి అందుపై నదీ గర్భమునకు 150 గజములదూరమున చేపలు బట్టగూడదని నిషేధించుచు తాత్కాలికమగు ఉత్తరవును జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగావించెను తరువాత ఈ ఉత్తరువును జిల్లా మేజిస్ట్రేటును రద్దుచేసెను అప్పటినుండియు నదియందు చేపలు పట్టుటకు మహమ్మదీయులు ప్రారంభింప మొదలిడిరి అటుపై హిందువులు తగాయిదాను విచారించవలసినదని హిందూ మెంబరు 50 హేవార్డు మారిసుగారిని గోరిరి 50 హేవార్డు గారు విచారించెనని వాదనము గావించెను గత 9వ తేదీన నాగల పంచమినాడు హిందువుల పర్యవేదికను ఆనాడు చేపలు పట్టుటకు నార్దరుమహమ్మదీయులవచ్చిరి చేపలను బట్టవలదనియు హిందువుల మతాభిప్రాయములకు విరుద్ధమగుజేయవలదనియు వారు మహమ్మదీయు జాలరులను వేడిరి హిందువులు మహమ్మదీయులకాంతికి భంగము కలిగించెదరని భయపడి సబడివిజనలు మేజిస్ట్రేటు ఎన్ విల్లింగుగారియెదుట పోలీసు హిందువులపై పిర్యాదుచేసెను అందుపై క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడినందరి 107 సెక్షను ప్రకారముగ కాంతినిగాపాడుటకు జామీను యియ్యవలసి నవని 38 హిందువులకు మేజిస్ట్రేటు సమనుల సంపెను నేడు కేసు విచారించబడెను 50 హేవార్డుగారు తగాయిదాను బరిష్కారము చేయువరకు కేసు వాయిదావేయించవలసినదని ముద్దాయిల వ్యాయవాది మేజిస్ట్రేటును గోరెను ముద్దాయిల కాంతికి భంగముగలిగించునని జామీను యిచ్చిన నెడెడల అక్టోబరు 12 న తేదీనరకును కేసు వాయిదావేసెనని మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను ప్రకృతమందునలే బావియందును అన్యాయముగ తమపై కేసువేయబడునని లభము భయముగలదనియు అందుచే తాము జామీను యియ్యజాల మనియు ముద్దాయిలు డల్వెరి అందరి ముద్దాయిల పై సమనులు జారీ చేయబడినందున కెప్టెంబరు 17 వ తేదీనరకును కేసు వాయిదా వేయబడెను

హిందువులును జైనుమతస్థులను కోర్టునందు హాజరైరి కనీంద్రనదియందు మత్స్యములను బట్టకండచేయుటకు అవలంబింపవలసిన ప్రయత్నములను సరించి విచారించుటకు కోర్కొనభ గావించెదరు (ఆ ప్రె)

వీర్యబందు - శుక్లనషమునకు

పలనాటి వీర్యమును గట్టిపరచి మాత్రములోను స్వప్న మందును స్త్రీ ప్రసంగములోను వీర్యగర్భవగ చచ్చు తక్షణం నిలిపివేయును ముసలితనమును నపుంసకత్వమును పోగొట్టి మాతనయో వన మొసగి సంతానము కల్గించును కాళ్ళిలానుట, అశీర్గము నడుమునొప్పిని రూపుమాపును యౌవనులకు అమృతము నంటిది బలహీనులగు స్త్రీలకు మంచి బల మిచ్చును 20 దినముల మందు 3-0-0 తపాలఖర్చులు 0-0-0 అమృతరత్నాకరము, 45 బందరు వీధి, మద్రాసు

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిగారి సీసా 2 రూపాయ జీవనసుధా 2 రూపాయ దేహమునకు బలమును కాంతిని యిచ్చును ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

ఉవాఘాయ మహాసభ-బీమవరం

18-9-25 తేదీ ఆవారం భీమవరం బోర్డు బాలికాపాఠశాల భవనమున భీమవరం తాంకా ప్రాంతీయ ఉవాఘాయ సోదరులను విద్యార్థినులను చయచేయ బ్రాధిక్షు తాంకాబోర్డు అధ్యక్షులు పెన్సెచ్చ బాపిరాజుగారున ఈమహాసభ సేదరు

గుండు వెంకన్న,

కార్యదర్శి

హిందీ పరిక్షలు

పరీక్షలు జరుగు తేదీ సెప్టెంబరు 6 వ తారీఖునంకి అక్షర బరు ౧౧ వ తారీఖునకు మార్చవలసింది ఇవరకు ప్రకటించియుంటిది దరఖాస్తులూ పెన్సెంబరు ౧౧వ తారీఖువరకు పంపింపును ప్రచారకులు, పరీక్షార్థులు, ఈమహాసభ గమనించి ఇంకను పంపవలసియున్న దరఖాస్తులను పంపగోరవను సెప్టెంబరు ౧౧ వ తారీఖు తరువాతవచ్చు దరఖాస్తు లంగీకరింప జడవు

హృషీ కేశ శర్మ,

పరీక్షాపరిశ్రాంతి, హిందీ ప్రచారక కార్యాలయం,

ట్రస్టి కేకా, వద్రాసు

హిందీ పరీక్షల బహుమతులు

అభిమానుల కొక విన్నవము

గుమారు ఆరు సంవత్సరములనుండి భారతసామాన్య భాషయగు హిందీభాష ప్రచారము అవ్యాహతముగా జరుగుచున్నది తమకు తెలియును వేలకొలది విద్యార్థులు మాతరగతులయందు హిందీ నభ్యసించుచున్నారు వట్టాములందును పల్లెలయందును ప్రజలు ప్రచారకులను పిలిపించి మిల్లశిద్ధతో ప్రచారమందుపాల్గొనుచున్నారు తమనంటి దేశసేవానిరతుల దయయున్న భారతదేశము త్వరలోనే ఈ కిదివరలోనున్న ఏక భాషాలోపమును బోగొట్టుకొని విదేశీయ భాషా భాష దాస్య విముక్తయగునని విశ్వసించుచున్నాము ప్రజలను విశేషముగా నుత్సాహపరచు నుద్దేశ్యముతో నాల్గు సంవత్సరముల క్రిందట మేము పరీక్షాభాను తెరచితిమి ఈభాషలను మేము రాష్ట్ర భాషాభిమానుల యాదరణ కెట్లు పాత్రులమైతిమో మాపరీక్షలయందు విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యులను గానిన చాలమంది యువకులు, చైతులు, వర్తకులు, న్యాయవాదులు, రాష్ట్రమున్నగువారు మూడువేలమంది చచ్చియున్నారని తెలిపిన తమకు తెలియనగును ఇందు ప్రైలుగూడ గలరు గణపాక్షిలో జరిగిన పరీక్షలయందు ౪5౪ పరీక్షార్థులలో 28౪ మంది ఉత్తీర్ణులయిరి

మేము హిందూదేశమునందు హిందీ ప్రచారము నింక నెట్లభివృద్ధి గాండింపజలయునో రాష్ట్రాల్లనర్పిస్తాము కొరకు అహర్నిశ మాలోచించెడి తమ బొంట్లను చెప్ప నక్కరలేదు మేము మాపరీక్షలద్వారా నింక కాక్రమకార్యము చేయ సమకట్టియున్నాము మాపరీక్షా కమిషన్డు ప్రావీన్, ప్రవేశికా, రాష్ట్రాభిమాన, ప్రచారక ఆను నాలుగుభాగములుగలవు సంవత్సరమునకు రెండువారుల పరీక్షలు జరుగును ఇందు కై ఈసంవత్సరము ప్రముఖులపరీక్షల క్రమముగా ప్రతి పరీక్షయందు సర్వప్రముఖులు నుత్తీర్ణులం జరిగి, ౧౦, ౧౫, ౨౦, రూప్యములను బహుమతిగా నిచ్చుట నిశ్చయించితిమి

తమందు ఇన్వెగలిగిన బహుమతిని స్వయముగానిచ్చియు తమ గుర్రులద్వారా నిప్పించియు సర్వవిధముల మాకు యెయ్యారనోసగియు ప్రోత్సహించ వ్రాధించుచున్నాము

హిందీ ప్రచార కార్యాలయం, హృషీ కేశ శర్మ, పరీక్షాపరిశ్రాంతి

కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు

ద ర ఖా స్తు దార్ల పేర్లు

కాకినాడ, ఆగస్టు 29 — నేడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలు మొదలు 4 గంటలవరకు కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలకు యాక్రింది వార్డులకు యాక్రిందివారు దరఖాస్తులనిచ్చిరి చైర్మన్ గారి అధికారమును బడసి పురపాలకసంఘ సభ్యుడైన శ్రీ సేట్రకంటి శ్రీనివాసకో సేట్రాపుగారు దరఖాస్తుల దీనికొనిరి

1 వ వార్డునకు—(1) పురం చిన వెంకట వారాయణగారు (2) కర్తా అప్పారావుగారు (కాంగ్రెస్) (3) పులిపాక నరసింగరావుగారు

2 వ వార్డునకు—(1) లక్కరాజు సుబ్బారావుగారు (కాంగ్రెస్) (2) గాడిపల్ల నూర్యనారాయణగారు

4 వ వార్డునకు—(1) పాశేప్ప వెంకట్రా మయ్యగారు (కాంగ్రెస్) (2) వేదాంతం వెంకట కృష్ణయ్యగారు, (3) కర్తా అప్పారావుగారు

12 వ వార్డునకు—(1) పిళ్ళారిశెట్టి లక్ష్మీపతిరావుగారు (కాంగ్రెస్) (2) కొయ్య అప్పలస్వామిగారు, (3) యడ్ల అమ్మతరావయ్యగారు

14 వ వార్డునకు—(1) కొల్లేపర రామమూర్తిగారు (2) మండిపాక రంగయ్యగారు (కాంగ్రెస్) (3) వండవ్వి రావన్నగారు, (4) విరియాల సుబ్బారావుగారు

17 వ వార్డునకు—(1) మండ సమద్రుడుగారు, (2) చెన్నా పీరాజుగారు, (3) ద్రోణరాజు రమణారావుగారు, (4) సుంకర నూర్యనారాయణగారు, (5) వల్లూరి పద్మనాభరాజుగారు

23 వ వార్డునకు— (1) పులవర్తి ధీమణిగమూర్తిగారు, (2) వాడేపు రావమూర్తిగారు, (కాంగ్రెస్) (3) సారంగరెడ్డి పంతులుగారు

24 వ వార్డునకు—(1) చొక్కా చిన్నయ్యగారు (కాంగ్రెస్) (2) బరె నరసయ్యగారు, (3) సారంగరెడ్డి పంతులుగారు, (4) అచంట సయ్యనారాయణగారు

పై జెప్పబడిన 4వ, 2౪వ వార్డుల అభ్యర్థులయిన పాశేప్ప వెంకట్రామయ్య పులవర్తి ధీమణిగ మూర్తిగారు కాంగ్రెస్ వారిచే ఎన్నుకొనబడలేదు వారు స్వతంత్రముగా అభ్యర్థులగు నిలవబడిరి మొదటివారు కాంగ్రెస్ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా జెట్టిపట్టు యిదివరలోనే తెలుపబడెను కాని రెండవ వారు ఇంకను అట్లు చేసినట్లు కన్పించలేదు 17 వ వార్డునకు కాంగ్రెస్ వారు పైడా వెంకటచలపతిగారిని నియోజించిరి కాని వారికి జబ్బుచేయుటచేత వారు దరఖాస్తుపెట్టినట్లును కాంగ్రెసు వారు ఆయనకు బదులుగ వరియొకరిని పెట్టినట్లును తెలియుచున్నది పై దరఖాస్తులన్నియు సెప్టెంబరు 8 వ తేదీని తేలిఖిచేయబడును సెప్టెంబరు 14 వ తేదీని పోలింగు జరుగును

రూపక ప్రదర్శనము

విజయనగరమునుండి యాంధ్రభారతీతీర్థ నాట్యపరిషత్తువారు శ్రీకాకుళమునకు విచ్చేసి యేతత్సరపాలకసంఘాధ్యక్షులకు శ్రీయుత చట్టి చిన్నపూర్ణయ పంతులు బి. ఏ. గారి పూర్వసహాయానుభూతి నీ పురపాలకశాలలో బ్రహ్మశ్రీ మహాపాధ్యాయ ఓరుదాంకితులు వేదమువేంకటరాయశాస్త్రిగారిచే నాంధికృత ప్రతాపరద్రుయ రూపకమును 22-8-25 తేదీ రాత్రి జయప్రదముగఁ బ్రదర్శించిరి ఇందలి వేదధారులెల్లరు, లాస్యగానాభినయంబులు గొఱంతుడడకుండ రసాచితముగఁ బూత్రాచిత్త్యము గంటువడనట్లు తమకైక్కి వంచనలేకుండఁ బనిచేసి నైతుకుల ననిమిషాల జేసినట్లు యతిశయోక్తి కాఁజాలదు వీరినిఁ బ్రతాపరుద్రుని పాత్రమును దాల్చిన బ్రహ్మపుర నివాసులగు శ్రియత శ్రీపాద బ్రహ్మయ్యపంతులు బి. ఏ. బి. యస్. గారు నాట్యకళ ననుసరించి పాత్రాచిత్త్యమును వెల్లడించిరి యుగంధరపాత్రమును ధరించిన బ్రహ్మశ్రీ కవిరాజు, మల్లాది వేంకట విశ్వనాథశర్మగారు తమ కైక్కించన లేకుండ జాగరూకతతోఁ జక్కగ నటించిరి జనార్దన పాత్రమును దాల్చిన బ్రహ్మశ్రీ డాక్టరు బుర్రా శేషగిరిరావుపంతులు యం. ఏ. పి. హెచ్. డి. గారు శ్రావ్యమును వ్యధుమధుర స్వరంబున భరతశాస్త్రానుసారముగ నటించి సర్వజన క్లాపూపాత్రులైరి విద్యానాథుని వేషముదాల్చిన బ్రహ్మశ్రీ రామయ్యం సర్వేశ్వరశాస్త్రిగారు, తమ నిరుపకూన ప్రతిభావిశేషముఁజూపి నైతుకుల మెప్పుల బడసిరి వేరిగాని పాత్రమును దరించినా రెవ్వరో ఆచార్యులారలు వీరినీవపాత్రమును బ్రశస్తయముగ హాస్యరసాంజ్యముగ నటించిరి మొత్తముమీద నీ నాటక ప్రదర్శనము సర్వజన క్లాపూపాత్రముగనున్నది కీర్రసప్రధాననాటకముల జనరంజకముగ వీరివలె ప్రదర్శించుట గష్టసాధ్యమని తలంచెద

దసరాపంచెపు ఆటలు

సుందరమైన వెండిగిన్నెలు, పతకములు బహుమతు లివ్వబడును చీరాలలోనున్న మిత్రాభివృద్ధి సంఘమువారు ప్రతి సంవత్సరము దసరా పండుగ రోజులలో వ్యాయామ పోటీపరీక్షలు జరిపి, పరీక్షలలో నెగ్గినవారికి బహుమతు లొసంగుచున్నారు ఈ సంవత్సర మిపోటీలు సెప్టెంబరు 21 తేదీ మొదలు 26 తేదీవరకు జరుగును ఈపోటీలు గుంటూరు జిల్లాలోని మిడిన్ నూల్లు, హైన్ నూల్లులోని విద్యార్థులకుమాత్రమే నిర్ణయించినాము జూనియర్, సీనియర్ భేదములేవు తరువాతయ స్కూలంబరు పోటీచేయవచ్చును

పంచెపు ఆటలవివరము

- 1 బిగిడ్ (చెడుగుడ్) 9 గురు ఆటగాండు ధరఖాస్తు రుసుము 1 0 0
- 2 బాడ్ మింటెక్ (బంతిఆట) 5 గురు ,, 1 0 0
- 3 పరుగెత్తుట (ఒకమైలు) ఒక్కొక్కనికి ,, 0 4 0

చెడుగుడ్ ధరఖాస్తులో ఆటగాండ్ పేర్లున్న, నాయకుని పేరున్న అవసరమైనప్పుడు యువయోగిండు కొనుటకై యింకా యిద్దరి పేర్లున్న యుండవలెను దరఖాస్తుదారులు తమ నూల్లు విద్యార్థులనిన్ని, మంచినడత గలవారనిన్ని, ధరఖాస్తు కాగితముపై అనూల్లు హెడ్ మాస్టరుగారు సర్టిఫై చేయవలెను

బహుమతుల వివరము

- 1 చెడుగుడ్ కు వెండిగిన్నె విలువ రు 85 0 0
- 2 బాడ్ మింటెక్ కు వెండిగిన్నె 70 0 0
- 3 పరుగెత్తుటకు మొదటిపతకము 5 0 0
- 4 ,, రెండవ ,, 3 0 0

ఈబహుమతులలో 'చెడుగుడ్' 'బాడ్ మింటెక్' బహుమతులమాత్రము ప్రతిసంవత్సరము తిరుగుచుండును గెల్చినవారు బహుమతులను తమవద్ద 9 మాసము లుంచుకొని యింక మూడుమాసములకు టోర్న మెంటు జరుగు ననగా సంఘమువారికి తిరుగు మంచినీటిలో ఒప్పగించవలెను నిపుణులైన ఆటగాండ్ కు రజితపతకములు యివ్వబడును గిన్నెలు తప్ప తక్కిన బహుమతు లేవియు సంఘమువారికి తిరుగు నివ్వనవసరములేదు దరఖాస్తులు సెప్టెంబరు 15 తేదీనాటి నాయత్తములోఁబల యీ దిగవ కనుపరచిన చిరునామాకు పంపవలెను

ఇతర విషయములు తెలిసికొనగోరువారు ప్రత్యక్షమున టోర్న మెంటు మానేజరుతో మాట్లాడవచ్చును వ్రాసి కనుగొనవచ్చును

కొండ్లూరి వరదాచార్యులు,

టోర్న మెంటుమానేజరు, దసరాసోపర్చు, చీరాల

పోటీ ఆటల కాలక్రమపట్టిక (Programme) సెప్టెంబరు నెల 16 వ తేదీన బహిరంగవరుపబడి దరఖాస్తుదారులకు తెలియపరచబడును ఆటలనిబంధనలు అన్ని నూల్లుల్లోనే నంగీకరింపబడినవే దైవికయిబ్బందులనుబట్టి కాలనియమములు, నిబంధనలు మార్పు సధికారము వారికి గలదు

మిత్రాభివృద్ధిసంఘం } శ్రీకాకుళం పట్టాభిరాములుగుప్త చీరాల } శైక్రటి

వైశ్యవ్యాయామకళాశాల ప్రారంభోత్సవము

గుంటూరు

గుంటూరు వైశ్య సేవాసంఘము వారిచే 12 వ వైశ్య మహాసభ తీర్మానము ననుసరించి శ్రీ గుంటూరు చలమయ్యగారి సత్రావరణములో వైకళాశాల స్థాపింపబడెను వైకళాశాల యొక్క ప్రారంభోత్సవము నెల్లూరుజిల్లాకోర్టు వకీల్ శ్రీయంత దరికి రంగయ్య గుప్త బి. ఎ. బి. యల్ గారియధ్యక్షత క్రింద 16-8-1925 ఆదివారమునాడు జరుపబడెను సభాప్రారంభమున, కార్యదర్శులకు శ్రీయంత పోలిసెట్టి ఆదినారాయణ గుప్తగారు అధ్యక్షునిరించి కొలదగ మాట్లాడి వారిని వీర ములంకరింపగోరిరి పిమ్మట వేదమంత్రములతోడను స్లోకములతోడను, పద్యములతోడను దైవప్రార్థన గావించబడెను భరత మాతృప్రసము జాతీయపాఠశాలవిద్యార్థి పాపరాజుచే గావింపబడెను శ్రీయంత దోరడ్ల లక్ష్మీనరసింహముగారు బొంబాయి, కలకత్తా, పంజాబు, కాశీమొదలగునొట్ల జరుగు వ్యాయామ పరిశ్రమనుగురించి విపులముగా ముచ్చటించుచు తన యిరువది సంవత్సరముల యనుభవమును గురించి ముచ్చటించిరి శ్రీయంత ప్రతి సుబ్రహ్మ్యముగారును వ్యాయామముయొక్క కష్టసుఖములను గురించి మాట్లాడిరి శ్రీయంత మద్ది వెంకటరత్నముగారు యియ్యది విశేష ప్రయోజకారియనియు, జాతీయ పాఠశాలవిద్యార్థులకు కొంతకాలము నిర్ణయించి యిందు శరీర పరిశ్రమ జేయించుట అవసరమని జెప్పిరి శ్రీయంత కా పూరి తిరుమలరావుగారు కళాశాల స్థాపింపబడుటకు సంశయించుచు,

ము జే
అట్టి వర్తనమును ఖర.

సాపేతము చేయబడిన పేరు
దనియు అర్హతగల మహమ్మ
దీనినందులు రైలుకాఫీలందును గల
మించవలయునని మరియొక దీర్ఘా
(అ. (పె.))

చియుణము

మొరకను పత్రికల వ్యాఖ్య
అర్హు, ఆగస్టు 28:—యొక కేసు
ట్రాన్స్ కెయిల్ గారు ప్రస్తుతము
లన్నియు ఆంగ్లో—మొరకను గూర్చి సంపాద
లొంగు—అంగ్లో—చతురతలన బుర్రునున్న పరి
నని కెయిల్ చర్చిలుగా రనుకొన్నచో చాల పొర

వారసురని న్యాయార్థు హెరాల్డు వాకొనుచున్నది. ని
హా—పట్టుముగ దర్శములేకుండ ప్రాంసు ప్రయత్నించిన లాభ
ముగలును. అంతియగాని యాత్తులు ప్రయోజనకరములు గావు.
ఇంగ్లండుకంటె అమెరికా కఠిన హృదయుల ప్రపం
చమునకు జాటుటకు వట్టను బన్నుచున్నారనియు దీనివలన
మన ప్రభుత్వమునకు తమ విధానమును మార్చుకొనువారు
గారనియు న్యాయార్థు—ట్రెయ్యువరీక వాకొనుచున్నది.
ఆంగ్లో అమెరికను రాయబారములకు యుక్త బెడ్ స్టేట్సు
బుర్రునునకు సంబంధములేదని న్యాయార్థు—హెరాల్డు దెలుపు
చున్నది.

రైలు తుపాకిమందు చే తగులబడుట

రవియాలో విపత్తు
కోపెక్ హేగెక్, ఆగస్టు 26:—రవియా సైనిక
రైలుబండు క్రమీ—దగ్గర తుపాకిమందు అంటుకొని బ్రష్టలయి
నది. చాలమంది పోయిరనే అనుకొనుచున్నారు. చాలవందకి
గాయములు పడినవట. ఒకబండిలో తుపాకిమందును ఎక్కించె
రట. అది అంటుకొని బ్రష్టలయి క్రమీ రైలుబండ్లన్నియు
విధ్వంసమాయెను.

సోషలిస్టు కాంగ్రెస్

బోలిషివిజమును ఖండించుట
పాలితులకు స్వయంనిర్ణయాధికారము
గా వలె న ను ట
మార్సెయిల్స్, ఆగస్టు 28:—ఉదయము 1 గంటవరకు
అంగ్లాంతీయ సోషలిస్టు కాంగ్రెసుసభ సమావేశమై బోలి
విజమును ఖండించెను. వీరు ఆసియా ఆఫ్రికాలో విప్లవమును
గలుగజేయుచున్నారని. సోవియటు రషియాలో రాజకీయ
ఆధిక సంబంధములను ఏర్పాటుజేయు ప్రతివిధానము నెదు
ర్కొనవలెననిరి. సోవియటు యూనియనులో కేరీన సోవియ
టు రాజ్యములో ప్రజాస్వామ్యమును పూర్తిగ ప్రవేశపెట్టవలె
ననిరి. ఆసియాలో ఆఫ్రికాలో అణియియున్న ప్రజలకు స్వయం
నిర్ణయాధికారమును గలుగజేయుటకు ప్రయత్నించవలెననిరి. భ
యంకరమగునట్టి ప్రతినివయమును తొలగింపవలెననిరి.

బైందుచేసిన భారతి సంపుటములు

1924 జనవరి సంచిక మొదలు ఆఱు సం
చికల కొకసంపుటమువంతున మూడుసంపుటములు
విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.
గట్టి బైందు—నగముతోలు, నగము క్యాలి
కో గిల్లుచేరు—అందముగా నున్నది. ఒక్కొక్క
సంపుటము వెలరు 4-8-0.
కేసాలవ్యయము ప్రత్యేకము.
భారతి ఆఫీసు, 7, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

2. పంపు	12 8 0	18 0 0
కందులు	11 12 0	12 8 0
సెనగలు	18 8 0	14 8 0
పెసలు	15 4 0	16 8 0
మినుములు	8 8 0	9 0 0
ఉల్లమ్	8 164	

నవ్వులనూనె బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పుబా 1-కి	61 0 0	68 0 0
ఇతరప్రదేశము	56 0 0	59 0 0
వేరు సెనగనూనెగానుగబా 1-కి రు 185 మి.కొనూనె	180 0 0	
అముదము బా 1-కి	120 0 0	122 0 0

4. చిల్ల రవస్తువులు		
చాయపసుపు బా 1-కి	100 0 0	
కూరపసుపు	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి)బా 1-కి	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలివందు నూనెకు 1-కి రు	45,50	
కాశహస్తీహయకట్టు		50,55
బెల్లము బా 1-కి	40 0 0	55 8 0
చింతపండు బా 1-కి	50 0 0	77 0 0

5. ఇనుము		
పట్టారకం బా 1-కి	28 0 0	38 0 0
చదరం	28 0 0	36 0 0
రవుండు	32 0 0	50 0 0

6. లోహములు		
వెండి 100 తులంకి	71 0 0	74 12 0
బంగారము, తులము 1-కి	21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి		18 8 6
ఇత్తడి బా 1-కి	264 0 0	275 0 0
రాగి డిటా	282 0 0	285 0 0
అస్సాచక్కెర 226 పౌ గలవి	32 4 0	32 8 0

7. దూది		
బోండావెట్టుబారము 1-కి		800 0 0
పల్నాడు దూది		215 0 0

8. నూలు		
కోయిల్ పట్టి నెం 10½ పెట్టె 1-కి		7 0 0
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి		4 12 0
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి		7 4 0
మూళయేనుగ నెం 20		9 8 0
వడ్వాక్ నెం 24½		9 12 0
14½ క్విల్ నెం 20		7 8 0
నెం 20 పెన్సి నింహం యాటె		9 4 0
నెం 22		9 12 0
నెం 12½ పెన్సి సర్కుడు		8 0 0
నెం 14½		8 4 0
నెం 12½ అలెస్సు		7 2 0
నెం 12½ కోయిలుపట్టి		7 8 0
నెం 22½ రంగవింహం		9 8 0
నెం 14½ రాధాకృష్ణుడు		7 4 0

సం ద రి తై ల ము
డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0—8—0
ఒక డబ్బీతైలము వినునక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొటి
వలు నువ్వులు మానును. ముఖము కాంతివారి, నున్నగా అద్దము
వలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాజూప
తేరును. ఈతైలము మంచి సువాసన దలిగి విగడవలె నుండును.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

సత్సవము

జిల్లా కోర్టు నూపరింటెండెంటు ఉత్తరవు
అకోలా హిందువులు సత్కారహాము
గావించుటకు యోచించుట

అకోలా, ఆగస్టు 31:—హిందూ సమాజసభ యజమా
న్యముక్రిందబ్రహ్మాండమున సభ జరిగెను. మనీషులవద్ద వాయి
ద్యము గాఖచగూడదని జిల్లా పోలీసు. నూపరింటెండెంటుచే
గావించబడిన ఉత్తరము ఖండింపబడుచు తీర్మానము గావించ
బడెను. ఉత్తరవును ఉపసహరింపవలసినదని సభ గోరెను.
హిందూసభయందు యింకను ఈ విషయమే యోచనలు జరుగు
చున్నవి. ఉత్తరవును విరిసింపి సత్కారహాము సల్పుటను
గురించి సభ ఆలోచించుచున్నది. (అ. (పె.))

కమలామణి లేఖలు

వెల 6 అణాలు—డజను 3 రూపాయలు
గ్రంథకర్త:—బి. ఎ. బి. ఎల్, హైకోర్టు వకీలు
రెండంట, వెంకట సుబ్బారావుపంతులు గారు
ఉద్వ్యక్తకారణమున విశేషగతుడైన భర్తకు
కమలామణి వ్రాసిన యీ లేఖలు వట్టివలపు జాబులు
గాక ప్రేమాన్వితము తోడ నిండిన కాచార వ్యక్త
హరముల విచిత్ర వర్ణనము కలిగియుండుటచే స్త్రీపు
రుషులకెల్ల పఠనీయములు. ఆ 1002 పం|| జూను
మాసములోనివి యాంగ్లేయ భాషలో ప్రచురింపబడు
(Kamala's Letters to Her Husband) ప్రపంచ
మెల్లెడల వ్యాపించియున్నవి. చక్రపర్తి మొదలుగ
లక్షలకొడి జనులు జదివి శ్లాఘించి యున్నారు. ఈ
ఖరూవకసుయ్యను (నదునట్టకధగాగన్నట్టి తుట్టుకు
దకు కమలామణికి సంప్రాప్తమున దుర్గతి అత్యంతవ్య
సన కరముగా నుండును. విశేషప్రతులు లేవు.
విక్రొరీగూ డిపో, మెలాపూరు, మదరాసు

ధర్మామీటర్లు చొకయైనవి

అర్ధనిమిషములో అసాధ్యగోగములందు శరీరవేడిని
జ్వరములను కొలచు అద్భుతయంత్రము. ఇది ప్రతియింట నుండ
తగినది. వైద్యులు వైద్యప్రతీకలు మెచ్చుకొని సర్టిఫికేట్లిచ్చి
యున్నారు. మేము డైరెక్టుగా సీమనుంచి తెప్పించి చాకగా
విక్రయించుచున్నాము. సెలాఖరువరకే ఈధరలు: మేలురకం
ధర్మామీటరు 2-0-0. డజను 22-0-0. వి. పి. ఖర్చువేరు.
విశ్వభారతీ అండు కో 45 బందరువీధి మద్రాసు.

అంబేద్కర్ వర్తమానము

చియుణము

మెరికను ప్రతికల వ్యాఖ్య
 గార్డు, ఆగస్టు 28 — యు.ఎస్. కౌన్సిల్ ఆఫ్ ట్రేడ్ రిలేషన్స్
 ట్రి. ఆకు కౌన్సిల్ గార్డు ప్రెస్ ముద్రాణమును కూర్చి సంవాద
 లన్నియు ఆంగ్లో-అమెరికన్ చట్టాలను బయటపెట్టే పరి
 సరి కౌన్సిల్ చట్టాలను గురించిన చాలా పాఠ
 శాస్త్రమును న్యాయాధ్యక్ష హార్లా వాకొననున్నది ని
 హితముగా దర్శనము చేయుచు ప్రాంత ప్రయత్నించిన అభి
 మతమును అంతియగాని యుక్తులు ప్రయోజనకరములు గావు
 ఇంగ్లండుకుంటే అమెరికా కఠిన పౌరుషము ప్రపంచ
 చతురము జాటుటకు జాతును బన్నుచున్నారనియు దీనివలన
 మన ప్రభుత్వమునకు తమ విధానమును మార్చుకొనువారు
 గారనియు న్యాయాధ్యక్ష ట్రేయిప్ లిక్ వాకొననున్నది
 ఆంగ్లో అమెరికన్ రాయబారములకు యు.ఎస్. ట్రేడ్
 ట్రాన్స్ మిషన్ నకు సంబంధము లేదని న్యాయాధ్యక్ష హార్లా
 చున్నది

జిల్లా (అ) (నె)

అస్సవము

జిల్లా కోర్టు నూపరించెంటెంటు ఉత్తరపు
 అక్టోబరు హిందువులు సత్కారము
 గావించుటకు యోచించుట
 అక్టోబరు 31 — హిందూ సభ యజమా
 న్యముక్తిం బ్రహ్మాండమున సభ, రిగెను మనీషులవద్ద వాయి
 ద్యము గావించుచున్నది జిల్లా పోలీసు నూపరించెంటెంటుచే
 గావించబడిన ఉత్తరము లుంబింపబడును తీర్మానము గావించ
 బడిన ఉత్తరపును ఉపసంహరింపవలసినదని సభ గోరెను
 హిందూసభయందు యింకను ఈ విషయమై యోచనలు జరుగు
 చున్నవి ఉత్తరపును రిరొంటి సత్కారము సల్పుటకు
 సురించి యున్న ఆలోచించుచున్నది (అ) (నె)

రైలు తుపాకిమందు చే తగులబడుట

రషియాలో విపత్తు
 కోల్కత్తా పోస్ట్, ఆగస్టు 26 — రషియా సైనిక
 రైలుబందు ప్రీద్ గర్గర్ తుపాకిమందు అగ్నికుంబి బ్రద్యలయి
 నది చాలమంది పోయినట్లే అనుకోనచూస్తూ చాలవందకి
 గాయములు పడినవట బంబడిలో తుపాకిమందును ఎక్కించి
 రట అది అంటుకొని బ్రహ్మాండముగ ప్రేలి రైలుబండ్లన్నియు
 విధ్వంసమాయెను

సోషలిస్టు కాంగ్రెస్

బోలిషివిజమును బండించుట
 పాలితులకు స్వయంనిర్ణయాధికారము
 గా వలె ను ను ట
 మార్క్సియన్లు, ఆగస్టు 28 — ఉదయము 1 గంటవరకు
 అంతర్జాతీయ సోషలిస్టు కాంగ్రెసుసభ సమావేశమై బోలి
 విజమును బండించెను వీరు ఆసియా ఆఫ్రికాలో విప్లవమును
 గలుగజేయుచున్నారని సోవియటు రషియాలో రాజకీయ
 ఆర్థిక సంబంధములను ఏర్పాటుజేయు ప్రతివిధానము నెదు
 ర్గొనవలెనని సోవియటు యూనియనులో జేరిన సోవియ
 టు రాజ్యములో ప్రజాస్వామ్యమును పూర్తిగ ప్రవేశపెట్టులె
 నని ఆసియాలో ఆఫ్రికాలో అణియన్న ప్రజలకు స్వయం
 నిర్ణయాధికారమును గలుగజేయుటకు ప్రయత్నించవలెనని భి
 యంకరమునట్టి ప్రతినివయమున తొలిసంవత్సరమున

బెండుచేసిన భారతి సంపుటములు

1924 జనవరి సంచిక మొదలు ఆఱు సం
 చికల కొకసంపుటమువంతున మూడుసంపుటములు
 విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి
 గట్టి బెండు- సగముతోలు, సగము క్యాలి
 కో గిల్లుచేరు- అందముగా నున్నది. బిక్కిల్-కొ
 సంపుటము వెల రు 4-8-0.
 తపాలావ్యయము ప్రత్యేకము
 భారతి ఆఫీసు, 7, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నవవస్తువులు	12 8 0	18 0 0
నవవస్తువులు	11 12 0	12 5 0
నవవస్తువులు	18 8 0	14 8 0
నవవస్తువులు	15 4 0	16 8 0
నవవస్తువులు	154 0 0	158 0 0
నవవస్తువులు	14 0 0	25 0 0
నవవస్తువులు	61 0 0	68 0 0
నవవస్తువులు	56 0 0	59 0 0
నవవస్తువులు	120 0 0	122 0 0

చాయపనుపు	100 0 0	
కూరపనుపు	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరు)	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలివందు ముఖగు 1-కి	రు 45,50	
కాళహ సీపాయకట్టు		50,55
లము బా 1-కి	రు 40 0 0	55 8 0
చింతపండు బా 1-కి	50 0 0	77 0 0

కట్టారకం బా 1-కి	28 0 0	38 0 0
చదరం	28 0 0	36 0 0
రవుండు	32 0 0	50 0 0

నెండి 100 తులంకు	71 0 0	74 12 0
బంగారము, తులము 1-కి	21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి		18 8 6
ఇత్తడి బా 1-కి	264 0 0	275 0 0
రాగి డిటా	282 0 0	285 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పౌండ్ గలది	32 4 0	32 8 0

బోండావెస్తుచారున 1-కి	రు 800 0 0	
పల్నాడు మాది	215 0 0	

కోయిల్ పట్టి నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి	7 0 0	
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	4 12 0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	7 4 0	
మాళయేనుగ నెం 20	9 8 0	
పద్మాక్ష నెం 24 1/2	9 12 0	
14 1/2 క్వీలక్ పక్షి	7 8 0	
నెం 20 తెన్ని సింహం యాటె	9 4 0	
నెం 22	9 12 0	
నెం 12 1/2 తెన్ని సర్కుసు	8 0 0	
నెం 14 1/2	9 4 0	
నెం 12 1/2 అల్లెన్న	7 2 0	
నెం 12 1/2 కొయిలుపట్టి	7 8 0	
నెం 22 1/2 గంగూరు	9 8 0	
నెం 14 1/2 రాధాగూరు	7 4 0	

సుందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0-8-0
 ఒక డబ్బీ తైలము విడువక రాచిర ముఖమున ఏర్పడు మెటి
 మలు మచ్చలు మానును ముఖము కాంతిబారి, నన్ను గా అద్దము
 వలె ప్రకాశించును చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాజూకు
 తేరును ఈ తైలము మంచి సువాసన దలిగి మిగడవలె నుండును.
 అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

కమలామణి లేఖలు

వెల 6 అణాలు- డజను 3 రూపాయలు
 గ్రంథకర్త — బి ఎ బి ఎల్, హైకోర్టు వకీలు
 రెండంటి వెంకట సుబ్బారావుపంతులు గారు
 ఉద్యోగకారమున విదేశమునందు భర్తకు
 కమలామణి గ్రాసిన యీ లేఖలు వట్టిసపు జాబులు
 గాక ప్రేమానుభవము తోడ నింకినా కాచార చక్ర
 హారము విచిత్ర వర్ణనము కలిగియుండుటచే ప్రేమ
 రుషులకెల్ల పఠనీయములు ఆక 1002 పంజీ జాను
 మానుమలోని యాంగ్లేయ భాషలో ప్రచురింపబడు
 (Kumala's Letters to Her Husband) ప్రపంచ
 మెల్లెడల వ్యాపించియున్నది చక్రగర్తి మొదలుగ
 లక్షలకొడి శులు జదివి జ్ఞాపించి యున్నార కే
 అరూపకముయ్యను (చదువకట్టధగాగన్నట్టి తుట్టుతు
 దకు కమలామణి సంప్రదించుచు దుర్గతి అత్యంతవ్య
 సన కరముగా నందుచు వీశేషప్రతులు లేవు
 విక్రయింప డిపో, మెలాపూరు, మదరాసు

ధర్మామీటర్లు చొక్కయైనవి

అరణిమిషములో అసాక్ష్యులగుమలందు శరీరవేడిని
 జ్వరములను కొలచు అద్భుతయంత్రము ఇది ప్రతియింట నుండ
 తగినది వైద్యులు వైద్యప్రతికము మెచ్చుకొని సర్టిఫికేట్లిచ్చి
 యున్నారు. మేము దైత్యుగా నీమనుంచి తెప్పించి చొక్కగా
 విక్రయించుచున్నాము నెలాఖరువరకే ఈధర్మము మేలురకం
 ధర్మామీటరు 2-0-0 డజను 22-0-0 వి. పి. ఖర్చువేరు
 విశ్వభారతి అండు కో 45 బందరువీధి మద్రాసు.